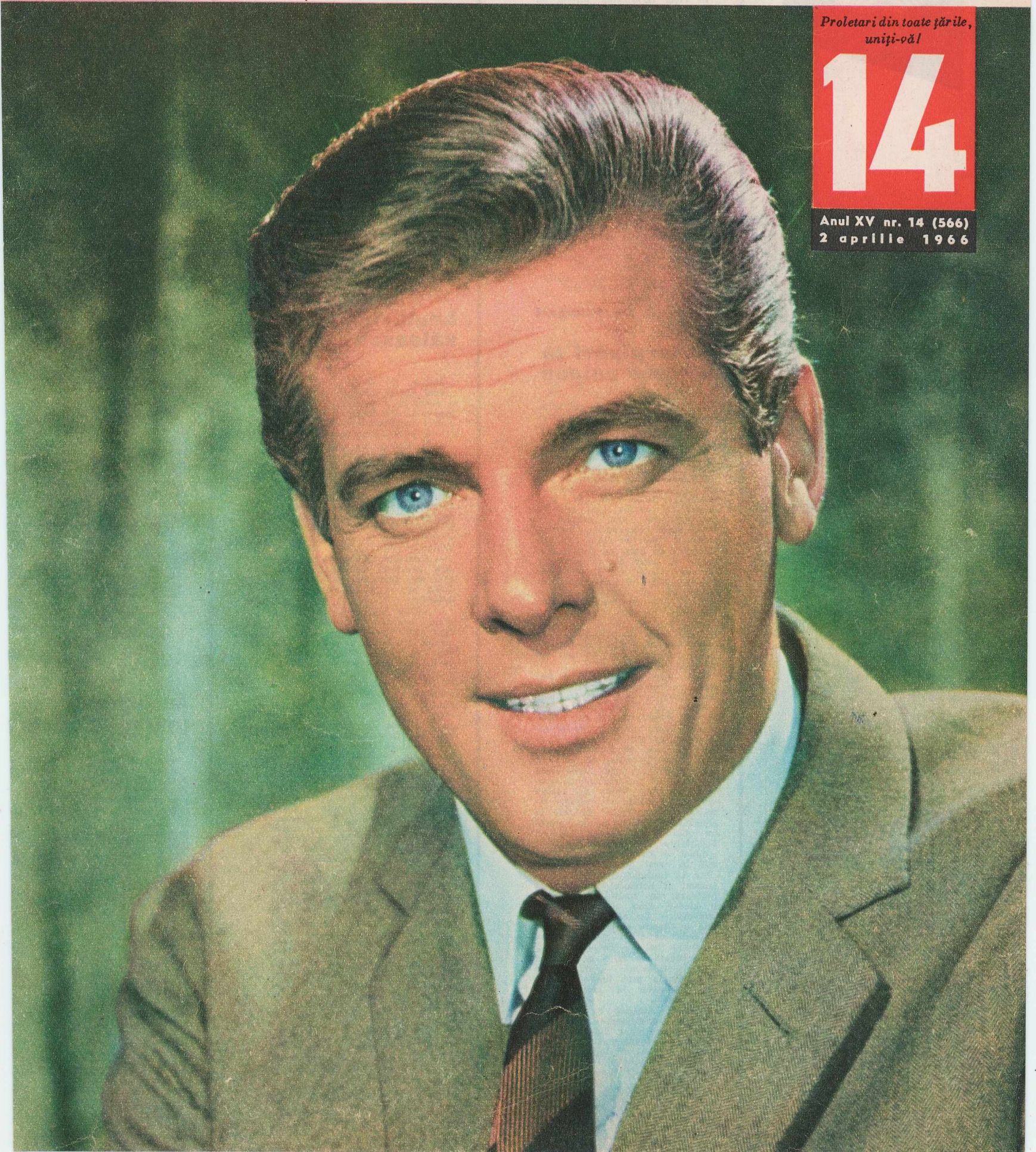

Flacăra

*Proletari din toate țările,
uniți-vă!*

14

Anul XV nr. 14 (566)
2 aprilie 1966

pe copertele noastre

Actorul englez Roger Moore — „Sfintul” (vezi prezentarea din pag. 21).

Fotografie primită de la Agenția fotografică Keystone-Londra (pag. 1)

Două viitoare... vedete ale Circuitului de stat din București.

Fotografie de S. STEINER (pag. 24)

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”.

se vor produce în '66

După cum se știe, pînă în 1970 vor fi rezolvate în linii mari problemele mecanizării complexe a agriculturii din țara noastră. Peste 100 noi tipuri de utilaje vor fi puse la dispoziția agriculturii în perioada cincinalului, multe din ele încă în acest an. În regiunile de munte se vor da în exploatare primele pluguri reversibile pentru pante, adaptate tractoarelor pe șenile, care pot executa arături pe pante cu o înclinație de 18-20°. Lucrul acesta are o mare însemnătate, dat fiind faptul că în România există circa un milion de hectare arabile pe pante cu înclinații mai mari de 12°.

În 1966, fertilizarea solului se va face în condiții mai bune, întrucît agricultura va face cunoștință cu primele instalații mecanice de răspîndire pe sol a hrănitivului must de grajd.

În vara aceasta, la recoltarea pătoaselor se va introduce combina de cereale de productivitate mărită. Noua combină va recolta zilnic 9 ha în loc de 4 ha cît recoltează actuala combină.

O veste bună pentru legumicultori. În acest an li se vor pune la dispoziție mașini de plantat răsaduri. Mecanizarea acestei operații la plantarea răsadurilor de roșii, de pildă, reduce consumul de muncă cu 84 la sută.

Tot în acest an vor fi produse noi instalații de productivitate ridicată, care vor fi folosite în mecanizarea creșterii animalelor. Amintim în acest sens: dispozitivele pentru încărcarea și descărcarea furajelor din silozurile-tur, mașini pentru tuns oi, utilaje necesare mecanizării lucrărilor în fermele de păsări etc.

G. MUREȘAN

modernizări la athénée palace

Prin construirea unei noi aripi, cu fațada spre Calea Victoriei, hotelul Athénée Palace își dublează, aproape, capacitatea de cazare. Noua construcție cuprinde 227 de locuri. Încălzirea încăperilor se face cu ajutorul unor instalații radiante plasate în plafon; în timpul verii, aceleași instalații (prin care de data aceasta va circula apă răcită în refrigeratoare) vor asigura o temperatură constantă, plăcută, chiar în zilele de mare caniculă. Camerele de baie, cu pereții acoperiți cu plăci de ceramică (în loc de faianță) vor fi prevăzute cu instalații tehnico-sanitare de ultimul tip. De reținut, de asemenea, grija constructorilor pentru latura estetică. Tapetele care vor acoperi pereții ca și mochețele așternute pe pardoseli — în culori variate și atent studiate — vor da încăperilor un aer de eleganță și distincție.

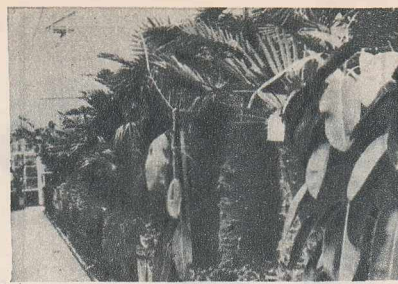
Noua aripă va adăposti și restaurantul hotelului: un salon spațios, bine luminat, aerisit (este prevăzut cu o instalație specială de aer condiționat și cu vitrine glisante spre grădină), cu o capacitate de 400 de locuri. Grădina de care am pomenit, destinată unui restaurant de vară cu 360 de locuri, este înconjurată cu un gard viu din plante exotice, are un bazin cu plante acvatice, e pardosită cu dale de piatră și e prevăzută cu diferite elemente ornamentale. În subsolul clădirii s-a rezervat spațiul bucătăriilor, utilitate și ele — evident — cu tot ceea ce-i mai nou în acest domeniu.

Ce se întîmplă cu vechiul restaurant al hotelului? El se desființează, iar spațiul eliberat va fi afectat unui elegant hol de conversații. Tot aici va fi amenajată o agenție specială de voiaj. În subsolul aripii vechi va lua ființă un bar de noapte.

De îndată ce aripa nouă va fi dată în folosință — și asta se va întîmpla prin luna iunie — se va trece la modernizarea aripii vechi.

Bătrînul Athénée Palace, adus la nivel contemporan, înfrumusețat, perfecționat din punct de vedere funcțional nu-și va pierde totuși — ne asigură ing. Gheorghe Pica, șeful șantierului — vechea înfățișare atât de cunoscută bucureștenilor.

E.D.

palmierii au înflorit

La serele din Eforie Sud, întinse pe o suprafață de 2 000 mp, sînt adăpostiți pe timp de iarnă și un număr de 140 palmieri aclimatizați la noi, care în curînd vor fi plantați în cele mai frumoase locuri ale litoralului. O raritate pentru țara noastră: un număr de trei palmieri au înflorit recent.

În celelalte pavilioane ale serelelor se află acum 1 500 000 fire de flori din soiurile salvia, begonia, petunia, dalii, ciclamene, la care se adaugă o specie nouă adusă din Elveția: *Celone pungens*. În fine, mai sînt pregătiți peste 100 000 trandafiri și boschete decorative. În afară de marile sere de la Eforie Sud se mai cultivă flori și plante decorative pentru litoral la Constanța (500 000 de flori) și în serele mai modeste de la Eforie Nord, Mangalia și Techirghiol.

Constantin MOCANU

brutăria sătească

Sîntem la Sfatul popular regional Argeș. Convorbirea pe care o avem cu inginerul Nicolae Popescu, șeful serviciului tehnic din cadrul secției industriei locale, se referă la o interesantă inițiativă.

— În 1962 — ne informează interlocutorul nostru — s-a hotărît să se construiască în mod experimental, în cadrul cooperativelor de producție, două brutării sătești, respectiv în comunele Răscăești și Scornicești. Țăranii cooperatori au dat viață inițiativei și la puțină vreme exemplul lor a fost urmat de numeroase comune.

— Existența unor asemenea brutării prezintă, de bună seamă, avantaje, altminteri țăranii cooperatori nu ar fi dat curs acestei inițiative.

— Vreau să arăt, foarte pe scurt, avantajele brutăriilor sătești. Prin organizarea măcinării grîului și fabricării piinii în comun se fac însemnate economii de cereale. S-a calculat o creștere a extracției la măcinș, de la 60 la 80 la sută, adică importante cantități de făină de calitate mai bună și mai hrănitoare. În același timp omul de la țară consumă zilnic o piine preparată în condiții igienice. Nu este de neglijat nici faptul că se fac însemnate economii de combustibil, de masă lemnoasă. Aș vrea să subliniez un avantaj deosebit de mare: săteanul nu-și mai pierde zile întregi la moară, iar femeile de la țară nu mai sînt nevoite ca două zile pe săptămînă să le folosească pentru facerea piinii. Timpul acesta poate fi folosit în alte scopuri și în primul rînd în efectuarea muncilor necesare la cooperativa agricolă.

— Cine asigură măcinșul, cum se procedează cu grîul din care se prepară piinea pentru fiecare familie?

— Măcinșul este asigurat de cooperativa agricolă. Fiecare cap de familie se înscrie cu cantitatea de grîu pe care o crede necesară pentru asigurarea piinii pe un an de zile. Grîul însă nu-l mai duce acasă, ci îl păstrează în magazia cooperativei agricole, de unde ia drumul morii, al brutăriei, întorcîndu-se acasă la cetățean sub formă de piine.

— Cîte asemenea brutării sătești există în regiunea Argeș?

— 120 în funcțiune. Alte 80 se găsesc în stadiul de construcție și finisare.

AI. DUMBRĂVEANU

printre viitorii actori

„Jocul de-a vacanța” a prilejuit, în interpretarea studenților Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale” (clasa conf. George Carabin) o reînviere cu una din piesele de rezistență ale lui Mihail Sebastian.

În micuțul studio al institutului, spectatori și-au dat seama, chiar de la primele replici, că iau parte la un act neprevăzut de autor, dar cu atât mai emoționant: nașterea unor actori. Spectacol deosebit de tulburător.

Și de îndată emoția începu să circule nestingherită, între scenă și fotolii, descifrîndu-se în replicile actorilor, ca și pe chipurile colegilor care urmăreau, cu pumnii strînși, jocul.

Curînd pe podiumul de lemn viitorii actori au început să-și afirme personalitatea, îmbogățind prin tinerete și talent textul autorului.

În timp ce Corina încerca să descopere esența „Jocului de-a vacanța”, o imagine mai veche ni s-a suprapus, pe aria cîtorva minute, reamintindu-ne o altă sală, a unei cantine de fabrică, și o altă cortină — un cearșaf — acolo unde, cu aproape 14 ani în urmă, am asistat la nașterea artistului George Constantin, elev-ucenic la strung ori rabotează, dar plin de talent, astfel cum se arăta el încă de pe atunci în fatmoasa „Scrisoare pierdută”.

Revenind la spectacolul nostru trebuie menționat că un merit deosebit îl are regizorul George Rafael în munca depusă cu candidații la titlul de cald în actorie. Dintre aceștia, Adina Rațiu ne-a demonstrat o Corină nouă, suavă, cu calde inflexiuni în glas și vădite aptitudini pentru dramă. Dan Borcea ne-a prezentat un Ștefan interiorizat cu finețe. În grasul rol „madam Vintilă” Adriana Marina Popovici a izbutit printr-un comic spumos și de calitate. Excelenți, Luminița Iacobescu și Mihai Velcescu în cei doi inoportuni călători. Un alt Bogoiu și un cu totul diferit „domn maior”, de cum fuseserăm obișnuți, au rezolvat Costache Barbici și Virgil Băjescu, după cum Constantin Cojocaru a fost un Jeff aproape cum l-am fi dorit.

Am lăsat într-adians la urmă pe Florian Pitiș, „mecanicul” plin de umor, și pe Daniela Anencov, c Agneș în draci, ale cărei scurte și fulgurante apariții au stîrnit ropote de aplauze.

Curînd, în chiar toamna anului acesta, „jocul” studenților se va sfîrși. Va începe marea joc care nu va îngădui nici o vacanță, în lupta pentru afirmare. Sîntem convinși că în această minunată bătălie vom mai auzi de mulți dintre ei. Este de altminteri și ceea ce le urăm, așteptîndu-lă viitoarele întîlniri.

Maria ARSENI

pe urmele primului telefon

O statistică publicată recent de Uniunea internațională de telecomunicații relatează că în toată lumea există în prezent 108 000 00 posturi telefonice.

Brevetarea primului aparat tele-

PRIMUL TELEFON FOLOSIT ÎN ȚARA NOASTRĂ

fonic din lume, construit de americanul Graham Bell, a avut loc la 14 februarie 1876. La numai doi ani, în 1878, se semnalează existența unui post telefonic și în România. Ne-o spune C. Floru, dirigintele Oficiului poștal Giurgiu, în broșura **Telefonia electrică**, apărută în anul 1881. „În țara noastră, scrie Floru, telefonul nu este întrebuintat mai de loc. Am văzut un singur telefon instalat în fabrica de aparate telegrafice a d-lui Leopold Telrich din București. Am văzut și am convorhit foarte bine cu acest telefon, la o distanță de aproximativ o sută de metri, din atelier cu magazia de debit”. Prima mențiune oficială despre telefon apare la noi în Monitorul oficial nr. 268, din 3 martie 1886. La această dată exista în București o singură linie telefonică, între poștă și Ministerul de Interne situat pe strada Academiei. În 1889, telefonia Capitalei se extinde prin instalarea unei centrale de... 5 posturi, din care erau ocupate numai 3 (Ministerul de Interne, Camera deputaților și Ministerul de Finanțe). Într-o ședință a Consiliului de Miniștri, la 13 decembrie 1889, G. Gr. Cantacuzino cerea fonduri noi pentru extinderea telefoniei în București, spunând: „Telefonul s-a dezvoltat cu mare repeziune în București, căci de la 16 posturi și 6 865 de lei venit cit am avut în 1892, când s-a înființat telefonia publică în București, s-a ajuns la 727 de posturi în 1898”. Fondurile cerute de Cantacuzino au fost aprobate (67 641 lei) și cu ele a fost achiziționată, la începutul anului 1900, centrala telefonică de 3 000 de posturi care fusese expusă la Expoziția internațională din Paris. Montată în noul palat al Poștelor și Telegrafului din Calea Victoriei, inaugurat atunci, această centrală a fost, timp de trei ani, cea mai modernă din toată Europa și era vizitată permanent de numeroși specialiști de pretutindeni. Primul circuit interurban s-a montat în anul 1890, între Galați și Brăila și apoi între Brăila și București. Tețeaua interurbană s-a dezvoltat greu la început din cauza proprietarilor de terenuri, care nu dădeau să treacă peste locurile ori nici măcar firele. În 1892 s-a votat legea plantării stlpiilor, care înlătură acest obstacol. Telefonia publică din București, înființată în 1892, a progresat totuși foarte încet. Din cele 50 de umere ale centralei de atunci, 2 erau ocupate de autorități și e câteva întreprinderi. Tache Ionescu și Marghiloman au fost cei întâi abonați individuali la telefon. În primăvara anului 1894 nu existau în București decât două telefoane publice. Primul telefon automat s-a montat la expoziția în București, în anul 1906. Avea 10 de numere. Pentru abonați, rima centrală automată s-a înființat în 1927 cu 3 000 de numere. Astăzi telefonul din țara noastră atins un grad înalt de dezvoltare nu numai în București unde funcționează numeroase centrale automate ci și în multe alte așezări urbane.

În prezent se lucrează la automatizarea serviciilor telefonice în urbane. Pentru început, aceste crări vor lega cu centralele automate din București 13 localități din țară, printre care: Constanța, Mamaia, Eforie, Mangalia, Ioni Brașov etc. Primele convorbiri telefonice între București și oral, prin centrale automate, vor putea face — formând numere în loc de 6 — începând anul acesta. Paralel se fac pregătiri pentru trecerea la sistemul automat al legăturilor telefonice internaționale.

Ion MUNTEANU

Teatru studentesc

În curând va avea loc la Cluj alături de Concursul formațiilor artistice studentești de teatru. Cu acest prilej colectivul de teatru studentesc bucurestean va prezenta patru piese originale (Moartea unui artist de H. Lovinescu, flete tari de Camil Petrescu, nul care a văzut moartea de Eftimiu, Nu sînt Turnul Eiffel Ecaterina Oproiu) și o piesă de dramaturgia străină, Arhipejul Lenoir de Armand Salacrou. Dintre acestea, „Nu sînt Turnul Eiffel” va fi prezentată în premieră. Cit privește pe celelalte

— care au mai fost jucate — ele vor avea o distribuție schimbată aproape în întregime.

În curând va fi inaugurat la Casa de cultură a studenților „Gri-gore Preoteasa” din București noul studio experimental în care vor fi prezentate spectacole cu piese într-un act. Se repetă — printre altele — **Martorii** de L. Tadeusz și fragmente din **Comedia zorilor** de M. Ștefănescu. Studioul experimental, care va fi un fel de școală pentru începători, va utiliza pe cei mai talentați studenți de la toate facultățile bucurestene. De asemenea, au început repetițiile cu un grup de elevi și eleve de la liceele din Capitală. Peste câteva săptămîni se va pune în scenă, în interpretarea lor, **Jocul de-a vacanța** de M. Sebastian.

Florentin POPESCU

un atlas original

Din cele 3 700 de specii pe care le cuprinde flora spontană a României, 804 vor fi prezentate într-un mic atlas ilustrat. Cele 309 pagini de text și 175 de planșe în șase culori alcătuiesc originala lucrare a profesorului universitar dr. docent Ion Todor, care va apărea la Editura didactică și pedagogică. Lucrarea se adresează în primul rînd elevilor și are accentuate scopuri didactice. Prin faptul că au fost scoase în evidență plantele medicinale, lucrarea va fi însă utilă și altora. De altfel, oricare turist îndrăgostit de natură va găsi în el un ghid prețios. Ținînd seama că atlasul se adresează celor care încep să învețe cunoașterea plantelor, la alcătuirea lui a fost adoptat criteriul culorii, evident fără să fie neglijate și celelalte caractere. Pentru ușurarea corelării planșelor cu textul, autorul a alcătuit un „tabel cheie” care face trimiteri la paginile unde sînt reproduse exemplarele respective. Enumerarea plantelor se face pe formațiuni vegetale, fito-geografice și după criteriul ecologice. Pe lângă denumirile științifice au fost notate și cele populare.

Micul atlas ilustrat de plante din flora României este o lucrare deosebit de importantă, mai ales că majoritatea speciilor sînt pentru prima oară figurate în culori într-o publicație care apare la noi.

H. S.

noutăți din agricultură

■ În urma lucrărilor de hidroameliorații ce se execută pe cursul Dunării vor fi valorificate zeci de mii de hectare pămînt arabil :

— În regiunea Dobroea vor fi salvate de inundății, prin îndiguiri, terenuri noi, cum sînt cele peste 2 400 ha din zonele Tulcea și Nufărul sau cele aproape 1 800 ha din triunghiul Ostrov-Pecineaga-Gura Armanului.

— Prin ridicarea digului Dăbuleni-Potelu-Corabia (reg. Oltenia), a cărui lungime va depăși 30 de km, agricultura românească va beneficia de încă 14 400 ha.

— Prin îndiguirea completă a insulei Brăila s-a creat posibilitatea de valorificare a noi terenuri arabile. Prin amplele lucrări de defrișare și de destufizare care se execută în prezent vor fi obținute în acest an peste 6 000 hectare de pămînt arabil.

■ Cooperatorii agricoli din regiunile cultivatoare de porumb vor putea însămînța un nou hibrid : HS-301 realizat în cadrul Institutului de cercetări pentru cereale și plante tehnice de la Fundulea. Calitățile lui s-au evidențiat încă din primii ani de experimentare : peste 7 300 kg boabe la hectar în condiții normale, peste 14 500 kg boabe la hectar în cultură irigată și aproximativ 3 500 kg boabe la hectar în mediu de secetă maximală. Rezistența pe care tinărul hibrid românesc a dovedit-o îi conferă, față de celelalte soiuri de porumb realizate pînă acum, o valoare incontestabilă.

primăvara s-a statornicit pe ogoare

Primăvara s-a statornicit definitiv pe ogoarele țării, fapt ce determină un ritm tot mai intens al lucrărilor agricole. După datele comunicate de Consiliul Superior al Agriculturii, pînă în ultima decadă a lunii martie au fost însămînțate cu diverse culturi de primăvară 800 955 ha, cu 410 000 ha mai mult față de aceeași dată a anului trecut.

Paralel cu însămînțările de primăvară au fost efectuate diverse lucrări în vii și livezi, pe pășuni și finețe ; 42 milioane de pomi au fost stropiți cu soluții insecto-fungicide. În vederea însămînțărilor de primăvară au fost executate lucrări de discuit și cultivat pentru formarea patului germinativ pe o suprafață de 1 304 549 ha. În multe unități agricole au fost amenajate lucrări pentru culturile irigate. Pînă la 24 martie asemenea lucrări au fost realizate, numai în cooperative agricole, pe o suprafață de 30 894 ha.

La ora cînd citiți aceste rânduri probabil că în unele regiuni a început o lucrare de mare însemnătate : semănatul porumbului. Fără îndoială că acestei lucrări, pe măsură ce temperatura în sol se va încălzi, i se va da toată atenția cuvenită.

G. D.

șantiere pentru noi s. m. t.

Noua stațiune de mașini și tractoare, a cărei construcție a început de curînd la Moinești, este a 11-a unitate de acest fel din regiunea Bacău. Lucrările unui șantier de aceeași proporții au fost începute și la Moflinu Mare, reg. Maramureș. Cele două unități agricole, la fel ca și celelalte S.M.T. ale căror șantiere vor fi deschise în curînd, vor beneficia de ateliere mecanice capabile să asigure întreținerea și repararea unui număr de 250 de tractoare fiecare și vor fi dotate cu remize de mașini, depozite de carburanți, rampe de spălare etc. Noile stațiuni de mașini și tractoare vor intra în funcțiune în anul 1967 și vor deservi cooperativele agricole din raioanele apropiate.

P. PETCU

artă decorativă

La expoziția deschisă acum câteva zile în Calea Victoriei nr. 1-5, un număr de 95 de creatori din 8 cooperative bucurestene expun 580 de produse de artizanat și de artă decorativă. Dar nu cifrele conving (și ele

nu interesează decît în măsura în care fiecare din obiectele expuse poate fi comandat de vizitator) ci valoarea obiectelor de artă expuse. În colțul consacrat ceramicii cu caracter regional sînt prezentate câteva lucruri de un gust ales. Am reținut în mod deosebit serviciile din lut ars nesmălțuit, extrem de simple dar cu atît mai frumoase, ale Ortanței Graur și Margaretei Popescu. Lemnul, material atît de generos cu arta dar de atîtea ori denaturat prin intervenții artistice, demonstrează în ce fine bibelouri — egrete, stîrci, căprioare — se poate converti după ce a trecut prin mâinile sculptorului C. Condrea. De ce însă au ținut unii expozanți să ne reamintească de vechile păcate ale acestei specii decorative, etalînd în micile rame de fotografii — vopșii cu pensula — pe fotbaliștii Pircălab, Popa și Gergely ? !... Artiștii marochineri s-au arătat și ei plini de bune intenții, încercînd cîteva combinații de sfoară-piele ori pai-piele, în crearea unor pozețe care se țin totuși, ca forme, destul de departe de recomandările modei actuale. Excelente, jucăriile Mariei Alexandrescu.

Surpriza agreabilă a expoziției o constituie însă încercările de a crea obiecte decorative de interior, într-o viziune modernă, și, mai ales, cu un aparent caracter de unicat, la prețuri destul de accesibile. Ne referim mai ales la vasele, platourile, scrumierele din sticlă în culori irizate sau reflexe metalice pe care creatorii S. Andorca și T. Chiulele-au gîndit în forme interesante, cu acele contorsionări și valuri ce dau sticlei prețioasă ei expresivitate artistică. Doi arhitecți, T. Munteanu și I. Petrescu, se dovedesc preocupăți de a da sticlei multiple folosințe artistice — de la panouri decorative la vase și lampadare — și reușesc de cele mai multe ori să aibă originalitate și gust.

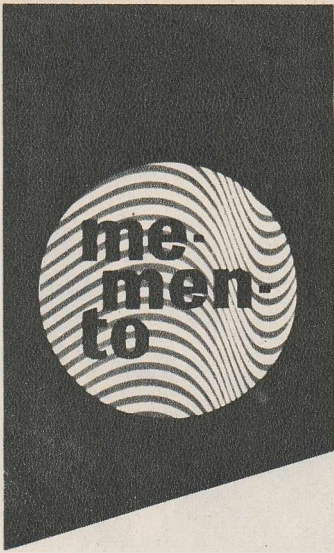
Cînd părăsește expoziția, vizitatorul primește asigurarea că obiectul ce l-a comandat îi va fi livrat într-o lună.

Oare așa va fi ?

S. D.

Obiecte decorative din sticlă (S. Andorca și T. Chiule).

teatru

■ **Magistrala tinerții** se numește noul spectacol al ansamblului artistic al Consiliului Central al Sindicatelor, alternând momente muzicale cu altele coregrafice și umoristice. Încercare de a se găsi noi formule de spectacol în activitatea acestui complex ansamblu artistic. Unele momente (mai ales cele coregrafice) sunt foarte reușite. Calitatea textelor ar fi putut fi mai ridicată; după cum se resimte insuficienta stăpânire a mijloacelor scenei de către actorii proziști. Dincolo de acestea, optimismul și tinerețea spectacolului sint tonifiante.

■ **Logodnicul din Lună.** Pentru prima dată pe o scenă din țara noastră muzica lui Eduard Künneke. După criticile ascuțite ce i-au fost pe drept adresate, Teatrul nostru de operă face prin acest spectacol un prim pas înainte pe tărîmul realizărilor artistice. Montarea alertă a lui Nicușor Constantinescu (cu inevitabile momente revuistice) e agreabilă. Notăm citiva interpreți pentru efortul de a se despărți de șabloanele operetistice: Constanța Cimpeanu, Anton Negoșescu, Toni Buiacici. Bogat în umor — apariția în spectacol a actriței Tamara Buciuceanu.

Silvia Popovici

■ **Puternica dramă,** plină de semnificații filozofice, adincă demonstrație psihologică, **Ifigenia în Aulida** de Euripide a fost montată de Viad Murgu la Teatrul Național din Cluj. Spectacol sobru, de tensiune tragică, apelînd la sentimente universale valabile, lapidar și emoționant prin elevatul său limbaj scenic. O mențiune specială pentru admirabila prezență a corului — mis-care, dicție, plastică. Protagonista, Silvia Popovici, a conturat cu variate și complexe mijloace

scenice figura uneia din marile eroine ale teatrului universal. Un spectacol pe linia ultimelor montări de la Naționalul din Cluj. Simplă, esențializată și foarte funcțională scenografia lui Jules Perahim.

■ **Puterea întinericului** de Lev Tolstoi s-a prezentat în premieră pe scena Teatrului maghiar de stat din Cluj în regia lui O. Rapaport, într-o viziune modernă, fără patos artificial și efecte melodramatice. Regia a fost servită de o bună echipă de interpreți: Ana Szeles, Andrass Marlon și foarte tinerii interpreți Mihai Pall, Nagy Reca, Katoni Eva.

■ **Premiera pe fară la Constanța** cu piesa maghiară **Cind nu ne vede nimeni** de Thurzo Gabor — dezbateri spirituale pe teme legate de problemele eticii. Spectacolul viu, colorat, a fost realizat cu fantezie de tânărul regizor Raul Serrano. Interpreți principali: Jean Ionescu, Aurora Simionică. Tinere prezențe în spectacol: Virgil Andreescu, Iancu Lucian. Scenografia: Vasile Roman.

■ **Notăm pe agenda noastră** premiere republicane: **Maior Barbara** de B. Shaw la Teatrul de stat din Timișoara; **Sora cea mare** de Volodin la Teatrul de stat din Tg. Mureș și **Mătrăguna** de Machiavelli la Teatrul de stat din Botoșani.

cartea

■ **Impunătoarea figură** a autorului „Tiganiadei” revine în actualitate prin scrierea lui I. Gheție despre **Opera lingvistică** a lui Ion Budai-Deleanu, apărută la Editura Academiei. Este o bună sistematizare și valorificare a contribuțiilor marelui scriitor în acest domeniu, în multe privințe impresionante.

■ **Știința logicii** a lui Hegel a apărut în versiunea românească a lui D. D. Roșca la Editura Academiei. Eminentul traducător a reușit o adevărată operă de recreare a scrisului și gândirii hegeliene în tiparele limbii noastre, fapt ce constituie mai mult decît o simplă biruință a unui text de o complexitate pentru mulți descurajantă.

■ **De citit cu atenție** (și, evident, cu plăcere) **Jurnalul pictorial** și **gînditorului sever** care a fost Th. Pallady (Editura Meridiane, cu prefață de H. H. Cărtăgi).

■ O încercare de prezentare monografică a figurii lui Costache Negri constituie cartea lui Pericle Martinescu, apărută în colecția „Oameni de seamă” a Editurii tineretului. Inițiativa este binevenită, dată fiind mai ales popularizarea firavă de până acum făcută acestui om cu marile merite în istoria țării noastre.

■ **Trei cărți pentru copii** și toate trei — cum era și firesc — la Editura tineretului (domeniu în care se simte parcă un aer ceva mai primăvărat, nu atît în funcție de o realizare sau alta, ci în ansamblu): Ion Calovia — **Drumul cu primăveri**; Viorica Tomescu — **Berbecul în coșocel**, ambele în versuri, cărora li se adaugă basmele populare bulgărești, transpuse în limba noastră de C. Velichi sub titlul **Petăr cel hîtru**.

■ **Tot C. Velichi** (un harnic propagator, alături de Valentin Desliu și alții, al valorilor literaturii bulgare la noi) traduce **Legende din Stara Planina** ale lui Iordan Iovkov (Editura pentru literatură universală), cu o prefață a traducătorului.

muzica

Sarita Montiel

■ **La Teatrul de operă și balet săptămîna** se deschide cu un spectacol francez în care apar doi artiști din Belgia: soprana **Christianne Gruselle** în „Carmen”, iar la pupitură dirijorul — cunoscut la noi — **Edgard Donneux**. Tot în această săptămîna, „Aida”. Rolul lui Radames va fi interpretat de tenorul sovietic Andjapridze.

■ **Doi muzicieni din Cluj**, de generații extreme, dirijorul octogenar **Antonin Ciolan** și tânărul violonist **Ștefan Ruha** susțin la Filarmonica „George Enescu” un concert Mozart-Beethoven.

■ **La Radioteleviziune, Iosif Conta** și-a compus programul pe contrastul clasic-modern: Beethoven (Simfonia „Eroica”), Tiberiu Olah („Coloana fără sîrșit”) și celebrul Concert pentru „Ondes Martenot” și orchestră de André Jolivet, încă necîntat la noi. Solistă va fi pianista franceză **Yvonne Loriod**.

■ **Amatorii de frumusețe feminină și muzică spaniolă populară** (sau, dacă vreți, ușor... populară) dau năvală la concertele **Saritei Montiel**, eroina filmelor de mare comerț „Carmen de la Ronda”, „Ultimul meu tangou” etc., etc.

■ În albumul muzicii serioase mai notăm (la 5 aprilie) recitalul clarinetistului **Aurelian Octav Popa** și al pianistei **Sofia Cosma** interpretînd sonate de Vanhal, Poulenc, Brahms și Hindemith (sala mică a Palatului).

televiziune

Duminică 3 aprilie. „Studioul A” (merituoasă emisiune, de care rubrica noastră TV se va ocupa în mod special într-una din „emisunile” ei) începe cu două ore mai tîrziu. Credem că e bine așa (15 00) ■ „Robin Hood” (de care ne era realmente dor) ne va face o nouă demonstrație de noblețe, vitejie, spirit justițiar (19 30) ■ **Mircea Crișan, Zizi Șerban, Toma Caragiu, Horia Ciulescu, Radu Zaharescu, Dem. Rădulescu ș.a.** în: „Varietăți în sens giratoriu”. Dacă fantezia în căutarea titlurilor la această emisiune ar fi folosită și în rest... (20 00).

Marți 5 aprilie. „Omul invizibil”. Atît de invizibil încît nici măcar Wells, tatăl său, nu

Yehudi Menuhin

l-ar mai recunoaște (20 00) ■ O transmisiune de la Moscova: concertul Orchestrei de estradă a Radioteleviziunii sovietice (21 00) ■ În fine, un film bun: „Tutul” (seria I) o producție a studiourilor bulgare (21 40).

Miercuri 6 aprilie. Teatrul. Cunoscuta dramă istorică a lui Alexandru Davila: „Vlaicu Vodă” în interpretarea colectivului Teatrului de stat din Brașov. Direcția de scenă — **Mihai Raicu** (20 00).

Joi 7 aprilie. „Clubul tineretii” (în legătură cu care orice anticipare e riscantă) (20 00) ■ În „Studioul mic” vom viziona ecranizarea noului lui Gala Galaction „Gloria Constantinii” (21 15) ■ Un mare interpret: **Yehudi Menuhin**. Prezentare de prof. **Mircea Bărsan** (22 15).

Vineri 8 aprilie. Hebdomadular popas folcloric îl vom face în Valea Almăjului (21 15) ■ Iar „Teleglob” ne va purta undeva pe Amazoane (21 45) ■ „Cînd emițătorul glumește”, o revistă muzicală pe peliculă primită din partea Televiziunii din R.D.G. (22 15).

Sîmbătă 9 aprilie. Cunoscuți actori ai teatrelor bucureștine de dramă cîntă pentru dumneavoastră. Nu, nu-i nici o greșală: cîntă! (21 00) ■ **Apreciata emisiune „Varietăți pe peliculă”** (21 35) ■ După un meci de box epuizant cu necîntitul challenger la titlul de campion, „Sfîntul”, odihnit, e gata pentru noi isprăvi (22 05).

cinema

Marga Barbu

■ În premieră filmul românesc **La porțile pămîntului** (regia — Geo Saizescu, scenariul — Dumitru Radu Popescu). Buna intenție a autorilor de a conduce filmul pe firul unei dezbateri despre vocație, adevărata pasiune pentru profesie, aleasă, despre cinste, se realizează pe parcurs. În cea mai mare parte, nu prin trăiri convingătoare, ci prin demonstrații exterioare, ceea ce este prea puțin. În distribuție — George Constantin, Marga Barbu, Sebastian Papaiani, Gheorghe Popovici-Poenaru, Ilinca Tomoroveanu, Florina Luican, Dem. Rădulescu (citiți cronica acestui film în numărul nostru viitor).

■ **Finala buclucașă** — o producție a studiourilor maghiare. Regia — **Fehér Tamas** (**Drum bun, autobuzule, Căpitanul din Tenkes**). Mult umor, multe cîntece și o actriță simpatică: **Annamaria Szilvassy** (**Domnișoara Barbă albastră**). Cum s-ar spune, o comedie mai mult decît plăcută.

■ **Corăbiile lungi...** sint, bineînțeles, corăbiile vikingilor și fiind vorba despre vikingi, înseamnă că ne aflăm neapărat în fața unei superproducții căreia îi lipsește multe, dar nu bătăliile și tensiunea. Chiar dacă atmosfera este mai puțin izbutită decît în „Vikingii” pe care i-am cunoscut cu cîtiva ani în urmă, filmul trebuie văzut, deoarece pe generic se află numele a doi mari actori americani: **Sidney Poitier** (**Lanțul**) și **Richard Widmark** (**Procesul de la Nürnberg**). Să nu uităm nici pe cele două femei frumoase: **Rosanna Schiaffino** și **Beba Loncar**.

■ **Parcare interzisă** — din nou o fantezie cinematografică, dar nu lirică, precum „Fifi inaripatul”, ci cu un insolit comic de situații și cu personaje care nu scot o vorbă. E interesantă această realizare a cinematografilor suedeze (scenariul **Rune Moberg**, regia **Robert Brandt**, inter-

Rosanna Schiaffino

pretul principal **Karl-Gustaf Lindstedt**) dar ne întrebăm cînd vor avea prilejul să cunoaștem adevărata valoare artistică ale vîrșitei arte cinematografice scan-dinave?

■ **Unul din mulții înestrați rezizori ai Studioului „Al. Sahia”** **Jean Petrovici** (**Prețutîndenii murcesc oameni, Rădăcinile orașului Școala de la Meri**), demonstrează din nou în recentul său **Pasul** o neobosită rîvnă pentru descoperirea micului fapt neobișnuit încărcat de sensibilitate și semnificații revelatorii.

disc

■ **Unul din cei mai originali inovatori ai dramei muzicale** **Richard Wagner**, prezent în „Discoteca pentru toți”. Ce-i drept, printre una din lucrările de tinerețe, în care trăsăturile art sale compoziționale de-abia încep să prindă consistență: **Uvertura la opera „Tannhäuser”**. La realizarea micului disc și-a dat cursul Orchestra simfonică a cinematografilor dirijată de **Constantin Bugeanu**. Tălmăcind cu neștințeligență limbajul armoniei al lui Wagner, Bugeanu ne dăruit o excelentă imprimă (ECC-647).

■ „**Serenada pentru orchestra op. 9**”, „**Patru novele pentru cvartet de coarde și pian**”, op. 5 și „**Trio pentru oboi, clarinet, fagot, op. 34**”, trei valoroase lucrări ale lui **Mihail C. Andric** alcătuite programul unui disc excelent din punct de vedere tehnico-acustic realizat de „Electrocord” cu ajutorul Orchestrei simfonice a cinematografilor, condusă de **Paul Popescu**, al cvartetului de coarde al Radioteleviziunii (pian compozitorul) și al soliștilor **Zoltan Magyarosy** (oboi), **Ceștintin Ungureanu** (clarinet), **Er Riclea** (fagot). Cele trei lucrări ale lui **Andric** reprezintă diferite aspecte ale creației compozitorului, primele două din 1926-1928, ultima aparținînd unei perioade mai recente, 1945. Cîntate, prospectate, inspirație născută, discreție și echilibru, altă trăsătură caracteristică scriiturii muzicale a lui **Mihail Andricu** (ECE-0195).

Creionul și rigla sînt primele unelte de „construcție”. În această secție de sistematizare se fixează ideea complexului sportiv Dealul Piscului.

ANCHETA FLACĂRII

realizată de Paul TUTUNGIU
Fotograful de S. STEINER

călătorie în orașul de azi și de mîine (I)

zenitul și orizonturile bucureștiului

Știința așezărilor urbane — în sfera căreia se întrepătrund aproape în egală măsură, alături de arhitectură și inginerie, estetica, psihologia socială, economia politică, ecologia, sculptura, pictura și multe alte discipline — constituie pentru țara noastră un domeniu de activitate de cea mai mare importanță.

Industrializarea socialistă a determinat sporirea populației urbane, fapt care solicită uriașelor organisme de piatră ale orașelor o nouă dezvoltare și, în același timp, corespunzător profundelor transformări calitative petrecute în viața locuitorilor, un nou orizont de perspectivă. Reconstrucția orașelor este una dintre amplele acțiuni inițiate de partid ce se îndeplinesc la noi în ultimii ani cu deosebită vigoare.

Acest proces de reorganizare a mediului material are un scop bine definit: îmbunătățirea permanentă a condițiilor de trai ale oamenilor muncii, satisfacerea cît mai completă a nevoilor lor materiale și culturale.

Partidul a încredințat arhitecților, proiectanților și constructorilor sarcina de a participa activ, prin ideile și munca lor, la ridicarea nivelului de trai al populației. „Avem convingerea — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Consfătuirea pe țară a lucrătorilor din construcții — că arhitecții și constructorii noștri, care și-au dovedit capacitatea și talentul, își vor afirma mai din plin spiritul de inițiativă și fantezia creatoare, pentru a dezvolta și îmbogăți continuu arhitectura României socialiste, cu amprenta sa originală, proprie epocii pe care o trăim“.

La ancheta noastră răspund:

- prof. arh. ASCANIO DAMIAN, rectorul Institutului de arhitectură „Ion Mincu” din București;
- prof. arh. HORIA MAICU, arhitect-șef al orașului București;
- inginerul SPIRIDON CONSTANTINESCU, directorul Direcției generale de construcții și montaje din Sfatul Popular al Capitalei;
- conf. ing. SIMION POP, directorul Institutului „Proiect”-București.

■ valențele unei capitale

■ valoarea terenului central

■ condensare, nu afinare

■ să construim înalt și rar

Călătoria noastră imaginară prin București de azi și de mâine a început în compania tov. prof. arh. ASCANIO DAMIAN, rectorul Institutului de arhitectură „Ion Mincu” din București, care a ținut să precizeze că deși de obicei capitala corespunde cu cel mai mare și mai important oraș al unei țări, acest fapt nu este valabil în toate cazurile. Washington nu este cel mai mare centru cultural și economic al Statelor Unite. Același este și situația Camberrei, capitala Australiei.

foarte costisitoare. Bucureștiul este mult prea mic ca populație pentru atîta afinare. Toate zonele centrale sau semicentrale ar trebui să fie supuse unei reconstrucții care să mărească eficiența și valoarea terenului. Afinarea orașului duce la dispersare, la epuizarea forțelor de muncă, la nevoia de a crea lungi căi de transporturi, instalații de energie electrică, apă etc. E necesară o densitate mai mare a populației, ceea ce nu va duce la lipsa de confort, ci, dimpotrivă, o va asigura, datorită eficienței economice a terenului.

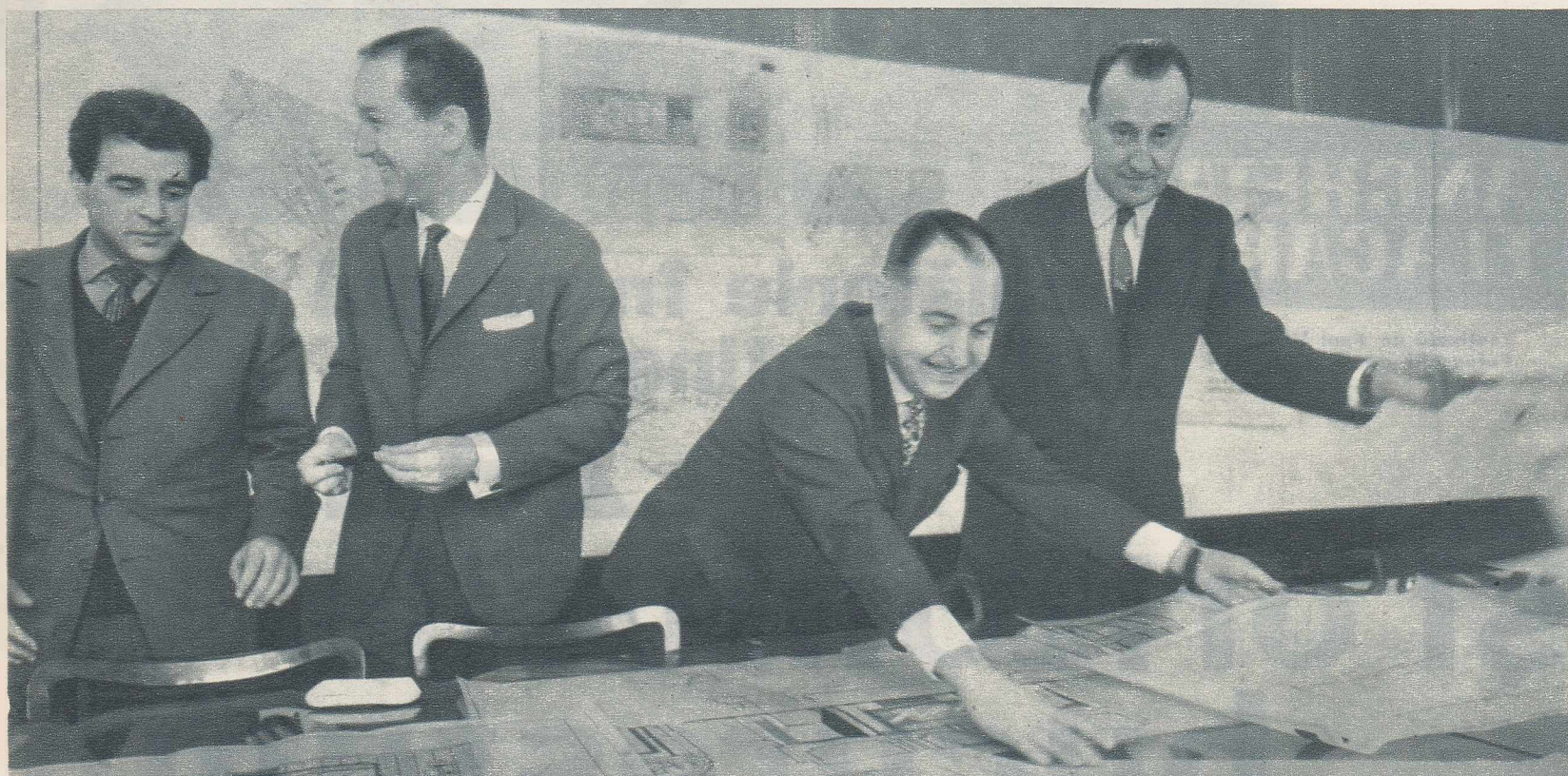
În cazul recuperării terenului central din București socot că ar trebui păstrate numai acele clădiri ce reprezintă valori din punct de vedere arhitectonic sau constituie o rezolvare de construcție interesantă, precum și acele construcții cu semnificație istorică și culturală.

Reconstrucția centrului nu trebuie să se facă construind de-a lungul străzilor existente, ci pe zone în care strada să slujească aproape exclusiv vehiculelor; cetățenii să

HORIA MAICU, arhitectul șef al Capitalei — se află încă în stadiul analizelor și discuțiilor premergătoare fazei de aprobare. Lucrările de elaborare a schiței au necesitat munca științifică a circa 350 arhitecți, ingineri, economiști, tehnicieni, din Sfatul Popular al orașului București, din ministere, instituții și institute din Capitală. S-au inițiat de asemenea consultări și dezbateri cu un larg activ de specialiști, deputați și alți activiști de stat și obștești.

Urmărind traducerea în fapt a sarcinilor stabilite la Congresul al IX-lea al P.C.R. schița de sistematizare are în vedere lichidarea treptată a tuturor aspectelor necorespunzătoare existente, menținerea fondului și a elementelor tradiționale valoroase, propunându-se construcția și reconstrucția orașului pe baze științifice, astfel ca, în perspectiva anilor viitori, Capitala noastră să aibă caracteristici funcționale, arhitecturale și urbanistice corespunzătoare noilor condiții de viață socialistă și să exprime specificul țării și poporului nostru.

— Întrucît timpul nu ne va permite să le discutăm în amănunt, le voi enumera, de asemenea, pe cele mai importante: împlinirea teritoriului orașului prin construirea terenurilor libere în sud, est, vest și nordul orașului peste lacuri; completarea sistemului stradal, radial-inelar, existent; dezvoltarea rețelelor de dotări de toate categoriile; zone industriale grupate; punerea în valoare a Dimboviței și cornișei acesteia; folosirea pădurilor existente și crearea unui masiv plantat în sudul orașului; eliminarea tramvaiului din zona centrală și înlocuirea sa prin mijloace de transport în comun pe pneuri; menținerea Gării de Nord și reconstruirea ei, pe actualul amplasament; dezvoltarea și modernizarea tuturor lucrărilor edilitare (prin sporirea masivă a debitului de apă, salubritatea Dimboviței și a lacurilor, încălzirea orașului prin termoficare, sistem modern de salubritate, gruparea rețelelor edilitare în corpul străzii); ridicarea unor localități din zona preorășenească,

Care dintre soluții e mai bună? Pelicula fotografică a înregistrat unul dintre momentele în care colectivul de conducere al Institutului „Proiect”-București consultă variantele unui proiect.

— În ce măsură Bucureștiul verifică condițiile impuse de o capitală?

— Situația Capitalei noastre — a continuat tov. rector Damian — aflată la intersecția unor drumuri de mare interes pe vremuri, se prezintă acum în condiții de amplasament nesatisfăcătoare. Bucureștiul e un oraș mare care nu oferă încă suficient posibilitatea de a crea cetățenilor săi contactul cu natura; nu e așezat nici pe o apă mai mare.

Desigur că în viitor vor putea fi valorificate pentru București zone mai îndepărtate, ca Lunca Dunării. Singur Snagovul nu poate face față cerințelor actuale.

— Ce considerați că se impune în această direcție?

— Dezvoltarea în mai mare măsură a zonelor verzi, amenajate, ale Capitalei e o problemă care trebuie ridicată în primul rînd. Deci, ar trebui evitată extinderea periferică a orașului, de altfel și

circule prin spațiile verzi ce trebuie create între blocuri. În acest sens, trebuie să construim înalt și rar.

■ 350 de frunți deasupra planșelor

■ un masiv plantat în sudul orașului

■ orașe-satelite

Dacă de-a lungul veacurilor majoritatea orașelor lumii înfloreau în mod cu totul întimplător din punct de vedere urbanistic, în secolul al XX-lea omul a impus creșterii organismului de beton, fier și sticlă al acestora o disciplină severă: sistematizarea. Care sînt obiectivele urmărite de actuala schiță de sistematizare a orașului București?

— Studiile ce s-au elaborat pentru schița de sistematizare a orașului București, cu variantele sale — ne relatează tov. profesor arh.

dragostea sa de viață, simțul lui pentru frumos și armonie.

Pentru cuprinderea tuturor problemelor determinante, hotărîtoare în dezvoltarea armonioasă a Capitalei noastre, schița a analizat și a făcut propuneri pe baza unor studii temeinice, pentru următoarele capitale și funcțiuni principale:

Cu privire la teritoriul orășenesc: dezvoltarea economică; dinamica populației; organizarea teritoriului; zona de locuit, regim și densități; dotări și monumente; lucrări edilitare și amenajări hidrotehnice; circulație și transporturi; spații plantate — oglinzi de apă.

Cu privire la teritoriul preorășenesc: dezvoltarea economică; organizarea zonelor de recreație, odihnă și turism; circulație și transporturi; lucrări hidrotehnice și de echipare a teritoriului.

— Vă rugăm să ne precizați câteva din principiile care au stat la baza acestor studii de sistematizare.

care ar putea prelua rolul de orașe-satelite; organizarea în teritoriul preorășenesc a unor zone de odihnă și recreație.

De asemenea o contribuție importantă la formarea caracterului specific al orașului o va avea punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, tezaur de preț al culturii și artei poporului nostru, al geniului său creator. Atît în București cît și în împrejurimile sale tradiția de cultură și artă a poporului nostru ne-a lăsat o moștenire valoroasă.

■ originalitatea oglinzilor de apă

■ logii în loc de balcoane

Orașul București beneficiază din punct de vedere urbanistic de unele elemente naturale specifice care îi asigură o personalitate și un

caracter propriu. Dintre acestea amintim șirul de lacuri din nordul orașului, format din valea Colentinei, precum și spațiile plantate ce le încadrează. Ce perspective de evidențiere prezintă aceste elemente ale naturii?

— Dacă în prezent numai patru din aceste lacuri sînt asanate (Băneasa, Herăstrău, Floreasca și Tei), în viitorii ani — ne răspunde tov. conf. ing. SIMION POP, directorul Institutului „Proiect”-București — pe baza studiilor elaborate pentru viitor, urmează ca acțiunea de amenajare și asanare a acestor oglinzi de apă să se extindă rînd pe rînd, atît în amonte cît și în aval. În partea de nord-vest urmează a se amenaja lacul din zona Străulești, realizîndu-se astfel legătura dintre actualele oglinzi de apă de la Mogoșoaia-Buftea, cu lacul Băneasa. În aval, prin lucrările de amenajare a lacurilor Plumbuita, Fundeni și Pantelimon se va asigura o salbă continuă de oglinzi de apă pînă la lacul Cernica, în jurul căruia se va putea organiza unul din cele mai importante centre de recreație și odihnă ale Capitalei.

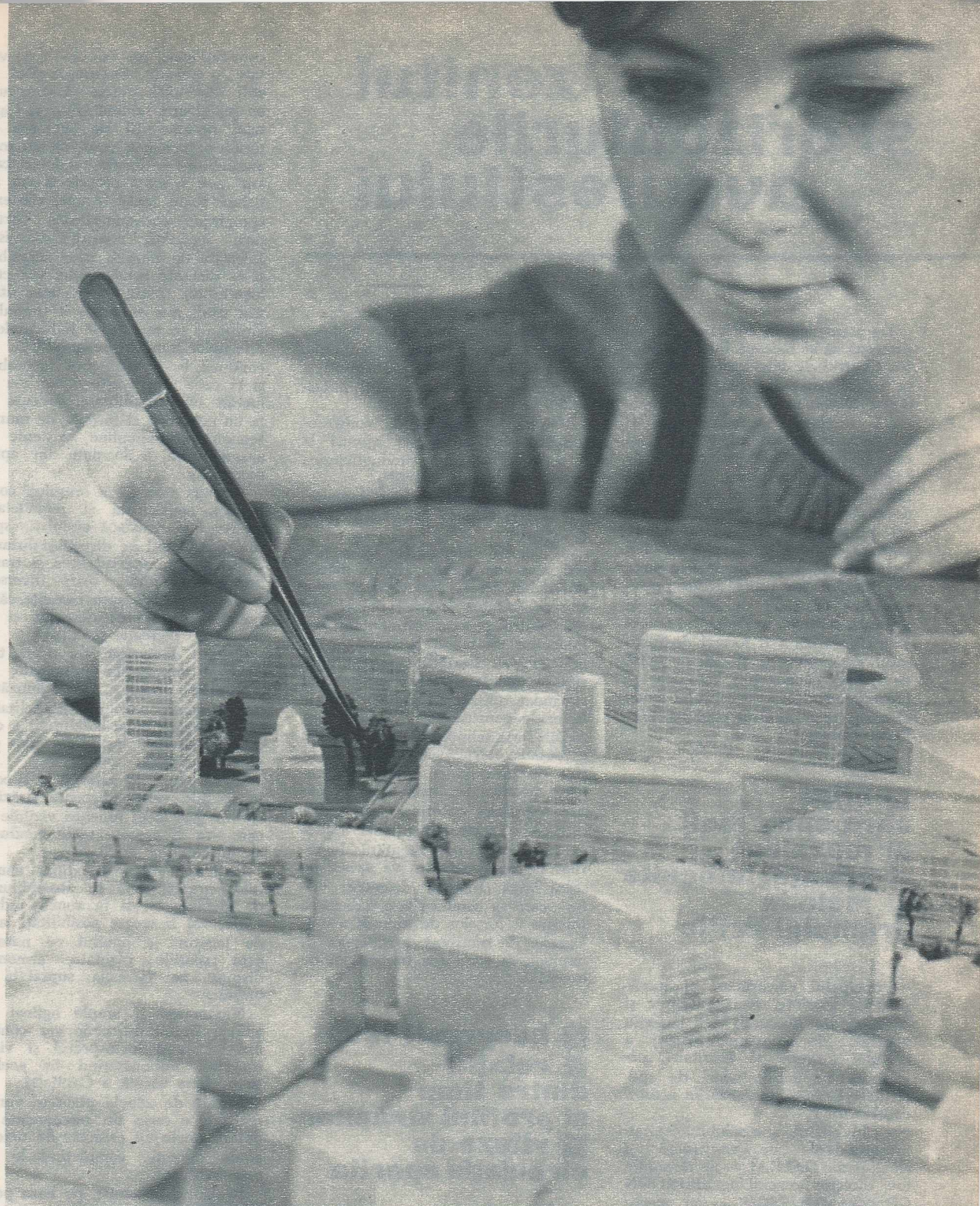
— *Ce alte posibilități organice de dezvoltare îi conturează Capitalei noastre originalitatea?*

— Orașul București mai beneficiază de suprafețe de teren, în special în apropierea marilor zone industriale, care permit crearea unor mari ansambluri de locuințe gîndite complex și organizate cu toată gama aferentă de dotări social-culturale, comerț, recreație etc. Între acestea cităm ansamblurile de locuințe de la Balta Albă și Drumul Taberei, în continuă dezvoltare. Premisele realizării unor mari ansambluri de locuințe, ale deschiderii unor mari artere de circulație prin străpungeri sau lărgiri și chiar ale remodelării orașului în spiritul unor concepții urbanistice contemporane se conturează ca elemente proprii și specifice Capitalei noastre.

O atenție deosebită trebuie dată atît concepției diferențiate a sistematizării orașului în funcție de specificul zonelor, cît și utilizării în condiții de maximă eficiență a suprafețelor de terenuri de care Bucureștiul dispune. La Consfătuirea pe țară a lucrătorilor din construcții a fost reliefată sub toate aspectele și cu deosebită acuitate această problemă. Recentele directive ale forurilor superioare indică utilizarea unor densități sporite și o folosire optimă a terenului, evitîndu-se astfel distanțele exagerate dintre clădiri, distanțe care conduc implicit la lungirea traseelor de străzi și a lucrărilor edilitare aferente.

— *Care sînt cele mai interesante soluții de proiect realizate în cadrul institutului și prin ce contribuie ele la ridicarea gradului de confort și al economicității investițiilor?*

— În vederea mării confortului în locuințele proiectate și stabilirii unei game variate de apartamente corespunzătoare varietății structurii familiilor, institutul nostru a făcut eforturi serioase înscriindu-se în costurile plafon existente. Astfel s-a mers la proiectarea unei suprafețe locuibile crescute la limita superioară a normativelor în vigoare. De asemeni, la multe apartamente se prevăd logii în loc de balcoane, mai proprii utilizării lor specifice; se adaugă prevederea de dulapuri înzidite și o calitate crescută a finisajelor atît în ceea ce privește aspectul cît și durabilitatea. Asemenea proiecte se aplică astăzi în marile ansambluri ale Capitalei, amintite mai sus.

Ultimul pom... și zona unui nou bulevard bucureștean a fost clădită. Bineînțeles, deocamdată în miniatură!

Cît privește varietatea mai mare de tipuri de apartamente, pentru a corespunde structurii familiilor, Institutul „Proiect”-București a creat și urmează să pună în aplicare diverse tipuri de o cameră și jumătate, două camere și jumătate, care împreună cu cele existente de o cameră, două sau trei contribuie la diversitatea și cuprinderea în condiții din ce în ce mai bune a locuitorilor Capitalei. În corelație cu procentele existente pe tipuri, rezultat al anchetelor demografice sau statisticilor întocmite pe baza cererilor de locuințe, recentul recensămint își va dovedi în mod deosebit utilitatea aducînd noi date și precizări asupra acestor elemente foarte importante care stau la baza proiectării.

Pentru apartamentele destinate familiilor mai numeroase, faptul că s-a prevăzut ca una din camere să fie adiacentă camerei de zi ca să poată astfel, la nevoie, amplifica spațiul acesteia constituie încă o măsură de creștere a confortului interior al locuințelor noastre.

— *Care sînt, după părerea dv., elementele arhitectonice de tradiție și de specific local și în ce măsură sînt acestea asimilate de proiecte în limita celor mai moderne linii de construcții?*

— Problema preluării creatoare a unui fond de tradiție și de realizare a unui specific divers nuanțat în cadrul arhitecturii contemporane nu este nouă; ea este implicată în orice act de creație autentică investind arhitectura cu caratele artei. De asemenea ea a constituit obiectul unor aprinse dezbateri la recenta Consfătuire a lucrătorilor din construcții.

În timp, au apărut diverse concepții și mai ales neînțelegeri ale fenomenului. Practic, de-abia în ultima vreme se promovează o arhitectură în coordonate contemporane. Deși efortul arhitecților a pus o puternică amprentă în construcțiile orașelor noastre, timpul relativ scurt istoricește nu poate evidenția acest salt calitativ al creației specifice.

Suplinind apariția unui mare creator care să spargă tiparele

vechi, efortul colectiv al tuturor arhitecților, expresia și încercările lor cumulate vor reuși însă, în timp, acele realizări care, continuînd un bogat fond de tradiție, să exprime un caracter specific, semn al unei creații autentice, martor al prezenței noastre în arta lumii.

— *Ce obiective social-culturale sînt preoizăute în actualul plan cincinal și care este repartiția concretă a lor în spațiul bucureștean?*

— Ca principale edificii — ne relatează în continuare tov. conf. ing. Simion Pop — Institutul politehnic, amplasat între bd. Armata Poporului și uzinele „Semănătoarea”, completarea și încheierea ansamblului Institutului de arhitectură „Ion Mincu”, completarea clădirii Institutului de științe economice din Piața Romană, precum și începerea lucrărilor de proiectare pentru noua Universitate București ce urmează a fi amplasată pe dealul Arsenalului.

(Continuare în pag. 8)

zenitul și orizonturile bucureștiului

De asemenea, în cursul acestui an urmează să se înceapă lucrările pentru Centrul de televiziune, amplasat în cadrul spațiului plantat de pe Calea Dorobanților. O altă importantă lucrare ce urmează a fi începută în cursul acestui cincinal este Spitalul clinic universitar de 1500 paturi, amplasat pe cheiul Dîmboviței, pe actualul teren ocupat de centrul hipic. În acest mod orașul primește o importantă dotare sanitară menită a pregăti și noi cadre de medici. Principalele piețe ale orașului vor primi dotări reprezentative ca sedii de ministere și institut centrale. În Piața Unirii noul cadru urmează a fi format de Institutul de proiectări și de un hotel de mare capacitate; totodată se prevede reamenajarea cadrului unde urmează a se construi clădirea Teatrului Național.

■ cifre care spun mult ■ mozaicul și faianța, înlocuite ■ metoda drumului critic

Principalul constructor al lucrărilor de locuințe, social-culturale și edilitare din București este Direcția generală de construcții-montaj a Sfatului Popular al Capitalei, organizată pe întreprinderi de specialitate. Care sînt realizările acestui constructor?

— În cursul șesenalului expirat, întreprinderile de construcții și montaje ale D.G.C.M. — ne răspunde tov. director general ing. SPIRIDON CONSTANTINESCU — au executat un volum de lucrări de peste 5,5 miliarde lei, dînd în folosință 210000 metri pătrați de suprafață locuibilă, concretizați aproape în 64297 apartamente, 1162 săli de clasă în 63 școli noi, 9152 locuri în 10 săli noi de spectacole, 9415 locuri în cămine, 23081 mp dispensare și policlinici în 14 unități, 205 km magistrale, conducte și rețele de apă, 140 km canalizări, 83 km magistrale și rețele de termoficare, 5000 mp drumuri și pavaje. În aceeași perioadă specialiștii noștri au executat Circul de stat, hotelul „Nord” și alte lucrări de unități industriale și științifice.

— Ce obiective veți realiza de-a lungul actualului cincinal?

— Sarcinile care revin constructorilor Bucureștiului pe perioada 1966-1970, trasate de Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R., sînt concretizate în obiective de mare importanță. În acești cinci ani va trebui să realizăm peste 82500 apartamente, pentru asigurarea cărora este necesar ca și capacitatea întreprinderilor noastre să crească treptat, astfel ca numai în anul 1970 să putem preda peste 20500 apartamente.

Concomitent, noi vom înzestra Capitala cu noi obiective culturale, sanitare, comerciale, administrative, precum și cu noi capacități industriale.

Volumul producției de construcții-montaj va trebui să ajungă la 8 miliarde lei, iar productivitatea muncii să crească cu 40%.

— În ce măsură folosiți materialele noi și o nouă tehnică de construcții?

— Dintre materialele cele mai noi vom cita printre altele: plăcile din beton celular autoclavizat, folosite ca izolator termic; polistirenul șoc pentru placaje, întrebuițat ca înlocuitor de faianță; covoarele renolit (P.V.C. flexibil) care sînt folosite în loc de mozaic; polistirenul expandat utilizat ca izolator termic la unele construcții.

Din seria tehnologiilor vom aminti executarea structurilor la construcțiile de locuințe cu ajutorul cofrajelor metalice încălzitoare și executarea canalelor colectoare cu scutul mecanic. Trebuie menționat faptul că în organizarea executării lucrărilor de construcție se va aplica pe scară largă „metoda drumului critic”, care va conduce la o judicioasă folosire a forțelor de muncă, a mijloacelor de transport, a utilajelor și, implicit, la scurtarea termenului de execuție.

■ bucurești 1990 ■ relația dintre timp și profilul străzilor ■ viteze de circulație sportive

Îată-ne ajunși la sfîrșitul călătoriei noastre, cînd cititorul își va pune în mod firesc întrebarea: Care este imaginea Capitalei noastre de mîine?

În prezent — ne răspunde tov. prof. arh. HORIA MAICU — avînd încheiate lucrările schiței de sistematizare și analizînd planșele care transpun grafic, cu semne și culori

În aceste zile, cînd primăvara explodează în mugurii arborilor, marea acțiune de reconstrucție a Bucureștiului — atît pe șantier cît și la planșă — a intrat într-o nouă etapă. Zecile de mii de arhitecți și constructori, pregătindu-se să întîmpine cu realizări substanțiale cea de-a 45-a aniversare a Partidului Comunist Român, trebuie să îmbunătățească și să diversifice soluțiile proiectelor de locuințe, realizînd în felul acesta noi și noi tipuri de apartamente, să înlăture prin motive originale monotonia arhitecturală și să introducă în construcția obiectivelor prevăzute în Directivele celui de-al IX-lea Congres al partidului cele mai noi soluții de execuție (cofraje spațiale, panouri prefabricate, beton imprimat etc.). Pentru că, așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Consfătuirea pe față a lucrătorilor din construcții, „cea ce construim azi este destinat să dăinuiască, să folosească și generațiilor viitoare, societății de mîine — societatea comunistă — cu înaltele ei cerințe și exigente”.

convenționale, prevederile de dezvoltare a orașului București pînă în anii 1980-1990, putem să construim cu imaginația tabloul viitor al Capitalei noastre. El ne prezintă un teritoriu încheiat, construit cu mari ansambluri de locuințe și dotări care vor avea o viață proprie și vor satisface toate cerințele unei existențe complexe corespunzătoare structurii societății noastre socialiste. Locurile de muncă, ușor accesibile și la distanțe convenabile, vor crea locuitorilor posibilitatea unei utilizări mult mai raționale a timpului. Gruparea în mari zone industriale a diferitelor ramuri de producție va conduce la o cooperare favorabilă și în ceea ce privește deservirea cu lucrări tehnico-edilitare, precum și la un echilibru al forțelor de muncă feminine și masculine existente în ansamblurile de locuințe din apropierea lor.

Rețeaua stradală a orașului, completată, amplificată și remodelată, va reuși să satisfacă circulația sportivă, conducînd pe direcții și distanțe controlate transportul greu și transportul în comun, către diversele locuri de muncă, spre locuințe, către punctele de interes deosebit și în zonele de recreație și odihnă.

Treceri denivelate vor ușura traficul la intersecțiile principale, iar profilurile străzilor, corespunzător dimensionate, vor da posibilitatea satisfacerii în bune condițiuni a circulației stradale cu viteze de exploatare simțitor sportive.

În structura arterelor și în special în spațiile verzi adiacente străzilor își vor găsi locul tuneluri vizibile în care vor fi așezate noile conducte ale instalațiilor edilitare.

Pentru recreația și odihna oamenilor muncii, atît în ansamblurile de locuințe cît și în zonele industriale, vor fi create posibilități largi de legătură a omului cu natura, prin spațiile plantate, armonios dispuse pe întreaga suprafață a orașului.

Numeroase și ample oglinzi de apă și fîntîni arteziene vor contribui favorabil la aspectul și viața orașului, îmbunătățind în același timp clima uscată a Capitalei.

Legate de zonele plantate vor fi realizate o serie de monumente și dotări, unele cu caracter de unicat, altele curente, completîndu-le pe cele existente.

Realizînd pe etape, pe baza posibilităților create de economia noastră națională, prevederile schiței de sistematizare și continuînd a introduce principiile și ideile noi ce vor apărea în dezvoltarea societății socialiste și a științei urbanistice, vom construi, pe baze științifice, cu pasiune și sensibilitate artistică, un oraș socialist bine chibzuit funcțional și frumos modelat arhitectural și urbanistic.

carnet de scriitor

chinul unei nopți de primăvară

de Eugen FRUNZĂ

Se întîmplă să călătorești. Ajungi într-un oraș oarecare. La hotel te întîmpină un răspuns previzibil: „Nu avem locuri”. Dar asta încă nu înseamnă că ai rămas de izbeliște. Stăruie, omule, rostește din portofel un „deschide-te Sesam!” și s-ar putea ca una din cheile vrăjite să-ți aterizeze în palmă.

Așadar se întîmplă să capeți un loc liber dintre cele... ocupate. Îți iei în primire odaia și te simți câteva clipe mai mîreț decît împărații romani în carele lor de triumf. Dar fiind seară și euforia părăsindu-te datorită oboselii, te dezbraci, te viri sub pătură și cobori în cejurile dulci ale presomnului.

De aici, de la hotarul acesta, începe de fapt rostul însemnării mele, pentru că de aici începe adeseori și suplicul.

Camioane, camionete, autobuze, motocicletă, cisterne, dube frigorifice, motoarete cu pliscuri de barză isterică, vehicule cu scriți, frîne care șuieră, țipă, miaună — toate se perindă sub ferestrele tale ca într-un cortegiu înfricoșător de noapte valpurgică.

După un ceas de răbdare stearpă, vata din urechi dovedindu-se și ea inutilă, apelezi la somnifer. Îl înghiți și, pînă una alta, îți repeți întrebarea: „De ce Dumnezeu atîtea hoteluri sînt amplasate pe străzile cele mai zgomotoase, cu circulația cea mai densă, cu cea mai mare aglomerație de motoare în mers și de metal hurducat? Oare călătorul se culcă aici ca să-și toace nervii și să zică bogdaproste cînd se face ziuă și cînd constată că totuși lumea nu a succumbat?”

Te întrebi și nu adormi. Somniferul e prea slab, zgomotul prea tare. Pentru că nu numai strada te maltratează. Dedeșubt, la parter, se află restaurantul hotelului. Acolo se suflă în saxofon, în trompetă și în alte alea, plus toba, plus contrabasul. Rememorezi toate șlagărele, corectezi toate notele false ale solistei, îți blestemi sensibilitățile și îți repeți mereu întrebarea: „De ce în atîtea hoteluri se mai agită la ore tirzii orchestre violente, agresive? De ce îți alungă somnul, ție, călător nevinovat, sosit în localitate cu zeci de treburi care așteaptă să le rezolvi mîine cu capul limpede?”

Veghezi și timpul se consumă dureros. Și, ciudat lucru, pe undeva, de după tavan, se rostogolesc alte neliniști, într-o succesiune statornic repetată. Sînt mirieli, pocnete, sughițuri și gargare prelungite. Aha, nu poate fi vorba decît de protestele anarhice ale unor țevi de calorifer. Pe semne că instalația suferă pe undeva de colită de fermentație.

Și cum noaptea e iremediabil pierdută, iar musterrii din vecinătate, care probabil sforăie ziua, se amuză povestindu-și anecdote, iarăși te întrebi pentru a nu știu cîta oară: „De ce, pe toți dracii, atîția clienți ai hotelurilor strigă și rid pe culoare, în plină noapte, fără nici un respect pentru odihna semenilor? Nu s-ar putea, să zicem, ca la fiecare etaj să funcționeze cîte un automat, un fel de mecanism păzitor al liniștii, care să le închidă gura dacă nu au pic de obraz?”

Și cu acestea, și cu alte întrebări, îată că se crapă de ziuă. Ești salvat. De altfel și robinetul cu apă rece funcționează normal.

Dar — fără ghumă: ar trebui luate măsuri pretutindeni pentru a izgoni, pe cît posibil, zgomotele nopții hoteliere!

puntea vie

de Bazil DUNĂREANU

Intr-o scrisoare adresată lui Konrad Schmidt, Engels transcria astfel un mare adevăr: „Nimic nu se naște pe un teren viran”. Într-adevăr, cine a-lestă valoarea universală a fiului de țaran român pornit în lume la 11 ani din Hobîța Gorjului, atestă (implicit) valoarea stîlpilor de ceardac olteșesc, prospețimea și vigoarea artei noastre populare, înțelepciunea și filozofia strămoșilor — tradiția de a care Brâncuși a plecat; cine se lasă emoționat de firescul și sinceritatea prezenței scenice a lui George Constantin nu poate uita că firescul și sinceritatea au venit în satul românesc de dincolo de secol, de la „Cîșmeaua roșie” a Domniței Ialu și de la primul spectacol de teatru al lui Asachi, purtate de un Arisia, Millo, Pascaly, Nottara, Manolescu, Bălățeanu; cine se mîndrește încă pînă în 1970 în cercetarea științifică vor lucra 40 000 de specialiști nu poate să nu se gîndească cu pioșenie a un Lalescu sau Țițeica, un Poni sau Cantacuzino, un Iorga sau Davila.

Tot ce este înaintat în tradiția noastră, pe toate tărîmurile, ne aparține. Ne mindrim cu numele lustre ale înaintașilor care au luptat pentru progres, preluăm moștenirea și ne-au lăsat-o, o continuăm și o îmbogățim permanent.

În mod deosebit iubim și cinștim tradiția luptei pentru libertate națională și dreptate socială a poporului nostru. Horia, Tudor Vladimirescu, răsculașii din 1907 și eroii de la Mărășești nu dat pildă și au găsit o firească continuare în lupta, ridicată pe o nouă treaptă, plină de sacrificii și acte de eroism ale celor ce au demonstrat în piața Teatrului Național în 1918, ale militanților neînfrinși care, în pofida teroarei burheze, au creat acum 45 de ani partidul Comunist Român, dînd clasei muncitoare și întregului nostru popor conducătorul înțelept de care avea nevoie, ale tuturor celor care, în anii erei ai ilegalității, au luptat la Lupeni

la Grivița, pe Valea Prahovei, în toate fabricile, în toate orașele și satele patriei, ale celor ce au participat în luptele duse împotriva hitlerismului la Băneasa, ca și pe Valea Prahovei, la Mureș, pe Crișuri și pe Tisa, ca și la Tatra. Sub conducerea partidului adăția acestei lupte s-a continuat și îmbogățit, sub alte forme, în anii eliberării. Constructorii Hunedoarei, ai icipizului și ai tuturor celorlalte mari obiective industriale ridicate în anii socialismului, fruntașii întrecerii socialiste din toate fabricile și uzinele, în minele, schelele petroliere și de șantierelor patriei, cei care prinunca lor avîntată smulg pămîntului rade tot mai bogate, savanții din stitutele noastre de cercetări, proctanții care pe planșetele lor desebază imagini ale viitorului, făuritorii bogatei noastre culturi socialiste — și aceștia continuă și îmbogățesc permanent marile tradiții înaintatele trecutului. Printre ei, mobilizați de Uniunea Tineretului Comunist — organizație creată și condusă de partid, care la rîndul ei și-a făurit o bogată tradiție de luptă eroică — se lă și sute de mii de tineri.

În cuvîntarea rostită la cel de-al

Tineretul vizitează, cu profund respect și deosebit interes, Muzeul Doftana.

VIII-lea Congres al U.T.C., tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., arăta:

„Tineretul, prin dinamismul și receptivitatea sa la idealurile de libertate și dreptate socială, la schimbările înnoitoare, a reprezentat întotdeauna de-a lungul istoriei un însemnat factor al progresului societății. Din veac în veac, el a preluat și dezvoltat virtuțile și tradi-

țiile înaintate ale poporului; înfruntînd greutăți, dînd nenumărate jertfe, el a jucat un rol de seamă în lupta împotriva asupritorilor, pentru dezrobirea socială, pentru cucerirea și apărarea independenței și suveranității naționale”.

Despre unele aspecte ale felului în care este și trebuie să fie cultivată această tradiție ne ocupăm în paginile de față.

puntea vie

„AI PARTIDULUI OȘTENI”

Nu demult și-a încheiat lucrările al VIII-lea Congres al U.T.C. Tineretea patriei l-a întâmpinat cu fapte: peste 120 000 de tineri și tinere au primit titlul de „fruntaș în întrecerea socialistă”, peste 30 000 de tineri și tinere au însuflețit mișcarea de inovații și raționalizări și alte câteva zeci de mii, în școli și universități, și-au refuzat note sub 10... În cartea de aur a muncii tineretului patriei și-a scris și își scrie numele cu litere mari.

— În fiecare gând, în fiecare faptă a lor, ne spune *Constantin Mocanu*, cercetător științific, trăiește amintirea, frumusețea fiilor scrise în istoria Uniunii Tineretului Comunist.

File de carte, file de viață...

Cercurile ucenicilor, ale tineretului muncitor, cercurile socialiste studentești răsăr spre sfârșitul secolului XIX, cresc mereu, se răspîndesc în aproape toate centrele orașenești și muncitorești, înfruntă prigoana și, mai târziu, în timpul avântului revoluționar caracteristic perioadei de după terminarea primului război mondial, constituie nucleeele în jurul cărora se încheagă uniunile socialiste de tineret. Acestea activează între anii 1919 și 1921 și, fără să aibă încă trăsăturile proprii unei organizații comuniste, reprezintă o însemnată treaptă de la care se pornește mai departe. Partidul Comunist din România, preluând tot ce e mai bun, înaintat, revoluționar în aceste vechi organizații și restructurându-le, în fond, creează Uniunea Tineretului Comunist — un sprijin tot mai încercat pentru partid în lupta grea împotriva exploatareii patronale, a fascismului, în ampla propagandă a partidului pentru demascarea conținutului reacționar al regimului burghez-moșieresc, al pericolului fascist. Anii războiului hitlerist, anii dictaturii fasciste antonesciene... Uteciștii, îndrumați de Partidul Comunist Român, dau pilde de adevărată dăruire pentru salvarea patriei împinse la marginea prăpastiei; în cadrul insurecției armate care a dus la întoarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste, Uniunea Tineretului Comunist mobilizează pe mulți dintre membrii săi în formațiunile de luptă patriotice, formează echipe care să sprijine diferitele acțiuni ale partidului în armată, duc în preajma și după 23 August o intensă activitate, unii uteciști plecând voluntar pe front pentru eliberarea de sub jugul fascist. Eliberarea, instaurarea guvernului democrat de la 6 Martie 1945, înfăptuirea reformei agrare, bătălia electorală din noiembrie 1946, consolidarea democrației, precum și în toate celelalte acțiuni postbelice, noua generație, „formată sub razele acestui ev de revoluție”, cum spunea Sadoveanu, s-a întrecut și se întrece pe sine.

— Pentru că, pare a completa studenta *Corina Costea*, realitățile pe care le trăim sînt rezultatul unor lupte revoluționare dirze, ale unor mari sacrificii, care intră în tradiția de luptă a partidului și poporului nostru. Or, puterea de dăruire, elanul, seriozitatea pe care le-am moștenit le închinăm vieții pe care o trăim.

ȘCOALA ȘI TRADIȚIA

Cît sînt de numeroase și de diverse posibilitățile de cultivare a tradițiilor în rîndurile organizației de tineret, ale familiei sau colectivului de muncă din care fac parte tinerii! Școala însă dispune, dintre toți factorii sociali, de cele mai largi posibilități.

— Îngăduiți-mi să vorbesc, ne spune prof. *Ion Radu*, director general în Ministerul Învățămîntului, despre unele noi tradiții create de organizațiile U.T.C. și de pionieri în școli.

În ultimii ani, un număr însemnat de școli generale și licee din țară și-au sărbătorit împlinirea unui veac de existență. Organizarea unor astfel de sărbătoriri constituie un mijloc de afirmare a culturii noastre naționale și au o adîncă semnificație pentru tineretul nostru școlar și pentru profesori.

Acumularea, păstrarea și întărirea tuturor elementelor valoroase din activitatea unui colectiv duc, în cele din urmă, la crearea unei tradiții, iar aceasta, la rîndul ei, contribuie la închegarea și dezvoltarea colectivului.

De exemplu, la Școala generală nr. 119 din București elevii clasei a VIII-a A, sub îndrumarea profesoarei-diriginte *Margareta Lupu*, au inițiat în anii precedenți o acțiune școlară complexă, eșalonată pe patru etape, corespunzătoare celor patru ani de studii. În fiecare an, în luna martie, s-a organizat o zi festivă: ziua clasei. Constituind o adevărată sărbătoare pentru colectivul clasei, în această zi s-a făcut bilanțul tuturor realizărilor și s-a organizat o manifestație artistică la care au asistat profesori, părinți și elevi din celelalte clase, amintindu-se cu acest prilej evenimentele mai importante înscrise an de an în cartea de aur a clasei. Anul acesta, cînd colectivul clasei a sărbătorit pentru ultima dată ziua clasei, ștafeta acestei tradiții a fost înmînată colectivului clasei a IV-a A.

Să pășim acum treptele Liceului „C. Negruzzi” din Iași, care a împlinit recent 70 de ani de existență și care a ocupat, în peisajul cultural al țării, un loc de frunte. În anuarele liceului sînt tipărite nume celebre: *N. Gane*, *G. Ibrăileanu*, *Gavriil Musicescu*, *Calistrat Hogas*, *Th. Bădărău* (directori și profesori) și academicienii *Traian Săvulescu*, *Horia Hulubei*, *N. Gh. Lupu*, *Iorgu Iordan*, *Mihai Ralea* (foști elevi, șefi de promoție). Iată de la bun început o garanție că liceul dispune în primul rînd de o valoroasă tradiție: *muncă asiduă, seriozitate*. Iată că intenția creatorilor acestui liceu („o școală care să slujească drept pildă vie școlilor din întreaga țară”) s-a împlinit.

— Noi continuăm din respect pentru trecutul nostru tradițiile școlii, ne-a spus *Vasile Fetescu*, al 20-lea director. Mă gîndesc în primul rînd la întîlnirile de promoție — adevărate punți de legătură între generații. În fiecare toamnă, cînd Iașul îmbracă o haină de un farmec deosebit, foștii elevi ai liceului se adună din toate colțurile țării pentru a participa la întîlnirea cu foștii colegi, pentru a retrăi împreună, la dimensiuni reduse, farmecul anilor copilăriei și adolescenței petrecuți în „Liceul internat”. Ne-am străduit să transformăm aceste întîlniri într-o sărbătoare a întregii școli, pentru care se pregătesc nu numai foștii elevi, dar și cei care se mai află în momentul respectiv pe băncile școlii.

O altă tradiție, foarte valoroasă după părerea noastră, care a dispărut însă, consta în existența și activitatea Asociației foștilor elevi ai

La bibliotecă.

„Liceului internat”, constituită în anul 1936 cu prilejul sărbătoririi a 40 de ani de la înființarea liceului. Cred că ar trebui reînființată. Prin intermediul asociației, generațiile de interniști și-au vorbit peste ani, contribuind la sudarea legăturilor sufletești, la închegarea tradițiilor școlii.

Ar mai fi o problemă. În istoria școlii românești Liceul „C. Negruzzi” de astăzi este cunoscut sub vechea denumire: „Liceul internat”. Deoarece liceul mai posedă încă același internat care i-a adus și numele, sîntem de părere să i se redă numele complet sub care este cunoscut în Iași și în întreaga țară: Liceul internat „C. Negruzzi”. Ar fi poate și acesta un element pe linia continuării tradițiilor școlare.

LA FAȚA LOCULUI

În București au trăit și lucrat mari oameni de cultură și știință, aici s-au desfășurat mari bătălii ale clasei muncitoare, „aici se află risipite” mărturii ale talentului poporului, luptei sale pentru libertate. Străbătînd străzile orașului te poți opri în fața caselor în care au trăit un *Anton Pann* sau *Slavici*, *Eminescu* sau *Nottara*. Dar, mai ales, la tot pasul întîlnești în Capitala patriei noastre mărturii ale luptei pe care a dus-o cu atîta eroism clasa noastră muncitoare, sub conducerea partidului. De la căsutele

modeste în care — în anii ilegali — s-au tipărit „Scinteia” diferite alte tipărituri care au dăruit în mase cuvîntul înaripat al partidului, la sediile conspirative în care s-au ținut ședințe ale Comitetul Central, în care s-au luat hotărîri de importanță istorică, pînă la plachete publice și uzinele care au fost teatrul unor mari lupte deschise, totul amintește de o tradiție glorioasă de luptă.

— Aceste amintiri, consideră *Ion Gh. Borca*, vicepreședinte Sfatului Popular al Capitalei, au fost în general valorificate. Un exemplu drumețiile școlare. Anul trecut 120 000 elevi din București au participat la „turul orașului”.

Cunoscînd direct, pe „viu”, ceste mărturii ale trecutului, tîna generație înțelege mai profund istoria poporului nostru. Pășind pragurile caselor memoriale în care trăit importante personalități ale culturii și științei noastre, acum noi cunoștințe, învățăminte de viață. Sfatul popular a scos în valoare toate aceste relicve. Dar rolul nenumăratelor, caselor memoriale, muzee, plăcilor comemorative în cultivarea tradițiilor culturale, științifice și de luptă revoluționară poporului fiind atît de mare e dorit ca școlile să asigure un caracter sistematic cunoașterii acestor monumente, să transforme asemenea activități în momente emoționante. De altă parte studiourile noastre

nematografice ar trebui să acorde o atenție mai mare imortalizării „trecutului” pe peliculă. Lipsesc documentări interesante cu monumentele noastre istorice, de artă și cultură. Mă gândesc la monumentele istorice, de artă și cultură din regiunile Suceava, Iași etc.; de asemenea, mă refer la realizarea unor diafilme sau filme care să prezinte luptători pentru libertate, oameni de știință, cultură etc. sau cele mai de seamă case memoriale din București și din alte orașe. Unor cerințe mai vechi le va răspunde „Animafilm”, realizând diafilme dedicate Muzeului Doftana, impresionant mijloc de cunoaștere și educare a tineretului în spiritul dragostei față de partidul nostru.

SCENA — TRECUT VIU

— La scara redusă a scenei, e de părere prof. *Ilie Grămadă*, directorul Naționalului ieșean, putem face oricând cunoștință cu trecutul istoric.

Cum nu-i loc pentru o incursiune în desfășurarea repertoriilor teatrelor românești, și în special a Teatrului Național din Iași, să amintim în sprijinul celor de mai sus numai câteva titluri de piese istorice: *Vlaicu Vodă*, *Apus de soare*, *Ovidiu*, *Letopiseși*, *Un domn pribeag*, *Doamna lui Ieremia*, *Răzvan și Vidra*, *Bălcescu*, *Anton Pann*, *Povestea Unirii*; sînt numai câteva opere dramatice cu tematică istorică prezentate cu succes pe scenele teatrelor din țara noastră. Imaginea vie a personajelor, ideile cuprinse în aceste piese ne duc în lumea secolelor de demult, în vremea luptelor pentru independență, pentru libertate și afirmare națională.

Dar mai există un element care se află chiar înăuntrul teatrului, spune prof. *Ilie Grămadă*. Tînărul actor, care vine de la institut cu cele mai noi învățăminte în ale interpretării artistice, are încă multe de învățat din experiența și măiestria bunelor tradiții actoricești ale Teatrului Național din Iași. *Noul* în creația actoricească a colectivului Naționalului ieșean constă tocmai în îmbinarea plină de măiestrie a tot ce este *mai nou* în materie de interpretare cu tot ce a fost *mai bun* în tradiția interpretativă a colectivului celui mai vechi teatru din România, Teatrul Național din Iași.

Această experiență se potrivește oricărui domeniu de activitate. Căci nu sînt învechiți nici *Grigorescu*, nici *Luchian*, nici *Grigore Alexandrescu*, nici *Negruzzi*, nici *Creangă* și nici *Coșbuc*. Nu înseamnă însă că vom repeta în mod mecanic trecutul, oricît de frumos ar fi el. Înseamnă că trebuie să cunoaștem marile tradiții progresiste, în sensul cel mai larg al cuvîntului, să învățăm din aceste tradiții și să pornim pe căile noului găsindu-ne propria personalitate.

TRADIȚIA EXCLUDE EPIGONISMUL

La Iași îl poți vedea adesea pe poetul *George Lesnea* înconjurat de poeți mai tineri, la mesele de discuție din incinta redacției „Iașului literar”; în odăile tîhnite din apropierea Zlataustului *Otilia Cazimir* primește încă vizitele tinerilor poeți și prozatori. Contactul acesta nu rămîne însă exterior, limitat la politețe ceremonială.

— E imposibil să poți trece indiferent pe lângă umbrele proiectate spre viitor ale clasicilor! Și criticul *N. Barbu*, redactor șef adjunct al revistei „Cronica”, își deapănă mai departe firul ideii... Cine nu-i sensibil la muzicalitatea versurilor

eminesciene, bunăoară, nu prezintă nici o garanție că poate vibra în fața poemelor contemporane. La Iași sînt numeroase și impresionante mărturiile unor ilustre figuri pentru ca tinerile generații să nu le fi săpat adînc în suflet.

Reprobabil este, în materie de tradiție, doar epigonismul și atitudinea mimetică. Dar acestea reprezintă excrescențe care nu pot fi confundate cu tulpina sănătoasă. Asemenea fenomene negative nu se datoresc tradiției ca atare, ci unei erori de optică (aș spune de inteligență artistică) proprie persoanelor care le practică. Prelucrarea tradiției în spiritul ei nu implică, de altfel, nici tonul nostalgic, vag melancolic, nici dulcegăriile sentimentaliste. Inovația se poate dezvolta viguros chiar în contextul tradiției și chiar mai sigur în acest context decît în afara lui. Poeții ieșeni din generațiile postbelice, de la *George Mărgărit* la *Nicolaie Labiș* (primele poezii i-au fost publicate la Iași), de la *Marin Sorescu* la *Laurențiu Ciobanu*, de la *Florin Mihai Petrescu* la *Ion Chiriac* confirmă acest adevăr prin lucrările lor.

PRIETEN... ȘI AL TRADIȚIEI

Alexandru Georgescu, directorul Editurii tineretului, are dreptate: cartea e un bun prieten și al tradiției. Reținîndu-se a ne „înșira” planul editoinal, *Al. Georgescu* a făcut unele precizări care merită a fi consemnate:

— Referindu-ne la cei mai mici dintre cititori vom remarca tendința continuă de tipărire, în primul rînd, a poveștilor populare românești în cunoscuta colecție „Traista cu povești”. În cursul acestui an vor mai apărea patru asemenea povești. Un aport însemnat în propagarea tradițiilor de luptă pentru libertate și dreptate socială îl au seriile de *Balade ilustrate* și *Povestiri istorice*.

Sarcini deosebite a avut și are editura noastră pe linia evocării tradițiilor de luptă ale clasei muncitoare conduse de Partidul Comunist Român. O serie de lucrări au fost editate, altele vor apărea. Considerăm însă că în această direcție mai sînt multe lucruri de făcut.

Una dintre colecțiile care răspunde în cea mai mare parte valorificării moștenirii literare românești este „Biblioteca școlară”, care vorbește fie și numai prin titlu despre sensul ei.

Vor apărea de asemenea un volum de povești populare și unul de doine și balade. Se pot remarca și volumele: „Clasicii români despre școala de odinioară”, apoi „Studii de cercetări de istorie literară” de *G. Călinescu*, „Contemporanul” de *G. C. Nicolescu* etc. în seria de micromonografii, inițiată anul trecut, care s-a dovedit foarte utilă. Semnalăm în continuare: „I. H. Rădulescu” de *G. Călinescu*, „B. St. Delavrancea” de *Pompiliu Măcrea*, „Papadat-Bengescu” de *C. Măciucă*, „Octavian Goga” de *I. D. Bălan*, „C. Negruzzi” de *Al. Piru*, „G. Coșbuc” de *Dumitru Micu*, colecția „Oameni de seamă” (în cadrul căreia vor mai apărea monografiile „Avram Iancu” de *Horia Ursu* și „C. Negri” de *Pericle Martinescu*).

★

Iată-ne ajuși la sfîrșitul acestui început de discuție despre tineret și tradiție. Fără îndoială, căile de acces ale tineretului către tradiție sînt multiple, în rîndurile noastre au fost numai schițate. A reieșit însă cu pregnanță că însușirea tradiției, și nu o repetare mecanică a trecutului, este un element indispensabil în favoarea noilor generații.

...nă din drama istorică „Doamna lui Ieremia” de *Nicolae Iorga*, pe la Teatrul Național „I. L. Caragiale”.

la înaltă tensiune

scurte note
dintr-o călătorie
de documentare
tehnică
în r.p. ungară

Institutul de tensiuni înalte e situat în apropierea Budapestei. De departe, prin parbrizul mașinii, clădirea apare ciclopică, cenușie, rece, sugerând parcă faptul că aici oamenii stăpinesc puteri formidabile. Poarta se dă la o parte automat și intrăm într-o vastă incintă ordonată geometric. Sîntem primiți de profesorul doctor Ignác Pál, directorul institutului.

Institutul, dotat cu instalații de cea mai modernă concepție, este destinat studiilor și încercărilor pentru transformatoare și sisteme izolante de înaltă și foarte înaltă tensiune.

În sala pentru descărcări la milioane de volți, sub tavanul înalt, sferele eclatorilor, opuse, parcă așteaptă în încordare mușcătura fulgerelor artificiale, similare cu semenele lor nedomesticite din norii zilelor de ploaie. Asistăm la încercarea unui transformator de 220 kV. Cercetătorii sînt instalați în fața aparatelor de înregistrare. Prin ambrazurile ca de cazemată se vede o parte a incintei institutului, cu platforma pe care e instalat agregatul cu siluetă de mamut. Nu se aude decât zuzetul releelor, un bizuț continuu. Acele indicatoarelor suie încet pe cadrane, trec nepăsătoare peste valorile nominale, continuînd să urce pînă la valorile de încercare. Aici se opresc. Minutele și orele trec greu. În orice clipă o detunătură formidabilă ar putea pune capăt experienței. Dar nu se întîmplă nimic. Încercarea a trecut cu succes. Cercetătorii încep să se pregătească pentru următoarea.

Pornim mai departe spre alte umități energetice.

Fabrica de generatoare electrice Ganz e una din mîndriile budapestanilor. Distrusă în timpul celui de-al doilea război mondial în proporție de 90%, a renăscut din propria cenușă. Aici se fabrică hidro-

agregate, turbine, generatoare. Inginerul șef de concepție ne prezintă cu legitimă mîndrie generatorul de 150 MW, primul de această putere realizat în Ungaria, dintr-o serie care va echipa termocentrala Dunamenti de la Saszalombata, în prezent în construcție. Dunamenti va fi cea mai puternică unitate a sistemului energetic al R. P. Ungare.

Clădirea albă a termocentralei Oroszlanyi domină pusta înzăpezită, cu silueta ei luminoasă. Ne surprinde lipsa turnurilor de răcire care însoțesc de obicei asemenea construcții. Aflăm curînd explicația. Este vorba de o soluție tehnică foarte ingenioasă: apa de răcire necesară grupurilor de 50 MW ale termocentralei este pompată dintr-un lac artificial și, după trecerea prin instalațiile cazanelor de aburi, se întoarce din nou în lacul ce devine astfel o porțiune din circuitul de răcire. De această soluție au profitat și locuitorii satului Oroszlanyi. Pe seama apei calde din lac și-au amenajat o amplă crescătorie piscicolă.

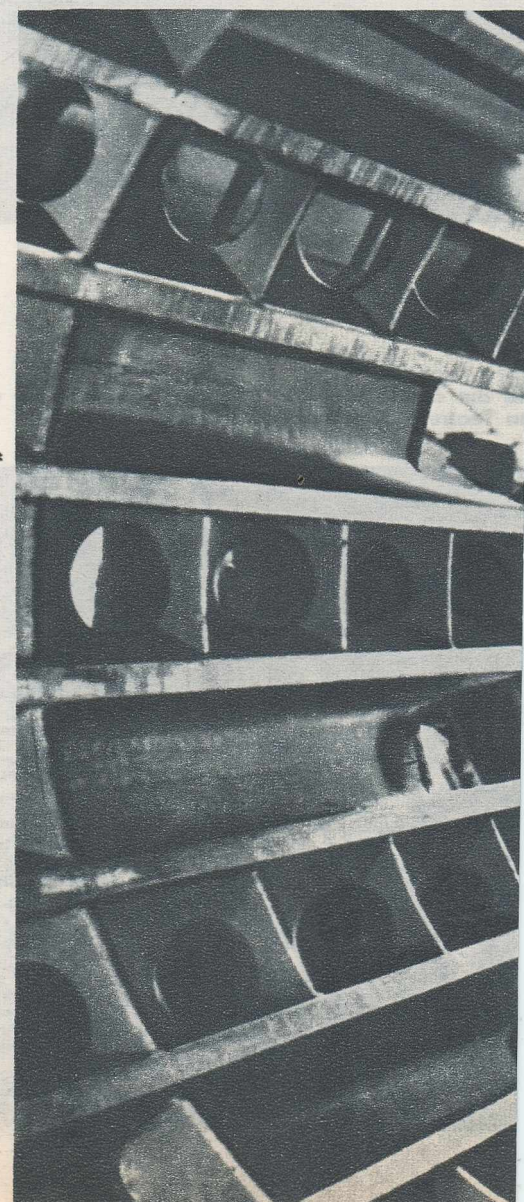
Traseul călătoriei noastre prin Ungaria ne-a dus în continuare la termocentrala Banhyda, apoi la cea de la Dunamenti. Am văzut fabrica de termoagregate Lang din Budapesta, apoi termocentrala de la Pécs și noul oraș al siderurgiștilor — Dunaujváros.

În seara plecării din Budapesta, în drum spre patrie, răsfoind în tren cartea pe care mi-o dăruise prietenul meu, scriitorul Botond-Bolics György — „Kornuk Csodái” (Minuni în jurul nostru) — mi-am adus aminte de cuvintele lui: „Ultimii douăzeci de ani n-au trecut în zadar pentru noi” — după care adăugase cu nostalgie: „Eh, să am acum și eu douăzeci de ani!”

Ing. Alex. FORJE

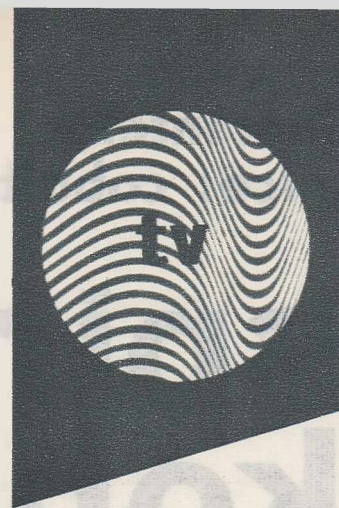

Budapesta : tirgul internațional.

Carcasa statorului unui generator de mare putere în montaj la fabrica Ganz.

S-ar putea face mai mult...

Să presupunem că, într-una din zilele următoare, televiziunea va adopta în sfârșit o hotărâre fermă în privința celui mai fericit mod de a-i prinde în cadru pe prezentatorii teledifuziunii de noapte: tot timpul împreună, alternativ cu ajutorul a două camere sau tot alternativ dar plimbând obiectivul de la unul la celălalt. Mergând mai departe, să presupunem că se va stabili și cine va rămâne partenerul lui Ilie Ciurescu: Ion Lavric, care vorbește despre viața internațională cu siguranța justificată a unui om competent, Cincinat Sirbu care citește Cyrus Vance cu ei și ce ca în Cicero, sau Cristoloveanu, cunoscut nouă de ceva mai multă vreme.

Soluționarea acestei probleme, pentru care se fac altele încercări, nu va duce lucrurile nici măcar cu un pas înainte. În aproape toate domeniile, televiziunea, favorizată și de mijloacele ei specifice, se străduiește să ne ofere maximum de satisfacție. Ea este o concurentă redutabilă pentru stadioane, teatre, cinematografe, săli de concert și în același timp pentru presa sportivă, literară, economică etc. Crainicii reporterii ai televiziunii (cu excepția lui Aristide Buhoiu) sînt cronicari sportivi de clasă internațională. Ei concep și organizează cele mai variate tipuri de emisiuni pentru amatorii de sport, făcînd apel în mod frecvent și la colegii lor de la gazete. La fel se petrec lucrurile și cu teatrul, știința, literatura. Pentru a prezenta, de pildă, poezia de dragoste a lui Rabindranath Tagore, televiziunea a concentrat forțe de prim rang, ca Zoe Dumitrescu-Buşulenga, cu admirabilul ei dar de a exprima pregnant și cu eleganță esențialul, Elena Sereda, cea mai bună recitatoare, sau Miriam Răducanu, singura coregrafă capabilă să comenteze euristic și poezie atât de subtilă. „Studioul A”, inspirat după toate aparențele din faimoasa emisiune a televiziunii italiene „Studio uno”, rivalizează cu succes cu toate instituțiile enumerate mai sus și în același timp cu parcurile, cu străzile, cu prietenii, cu tot ce ne-ar mai putea solicita spiritul și prezența într-o după-amiază de duminică. În jurul lui Emanuel Valeriu, consacrat acum ca recordman la rezistență și mai ales la multilateralitate, evoluează, pentru toți, de toate sau aproape de toate. E atât de bun Valeriu, încît n-ar fi echitabil să ne considerăm defavorizați în raport cu telespectatorii italieni, cărora emisiunea le este prezentată de frumoasa și talentata actriță Sandra Milo.

Și totuși, în cursa ei încăpățînată spre intangibilă perfecțiune, televiziunea nu include încă unul dintre domeniile care suscită în cel mai înalt grad interesul general: informarea asupra problemelor externe. În momentul de față, aceeași este alcătuită aproape exclusiv dintr-o selecție de știri Agerpres, prezentată în teledifuziunea de noapte, și din cîteva imagini, ceva mai vechi cînd sînt filmate, foarte proaspete dacă e vorba de teledifuziune, la care se adaugă, în reluare, corespondențele de peste hotare ale radioului. Informațiile sînt în general bine alese și oferă telespectatorilor o schiță corectă a actualității internaționale. Este însă, insuficient. E insuficient în comparație cu atenția acordată celorlalte rubrici ale televiziunii și, mai cu seamă, e insuficient în raport cu preocuparea opiniei publice pentru această problematică. Sîntem una dintre puținele țări ale lumii în care apare un săptămînal de politică externă (în Franța, Statele Unite, Anglia — pentru a da numai cîteva exemple — nu există asemenea publicații specializate). Ziarele, radiodifuziunea, informează și ele amplu despre evenimentele politice de peste hotare și, în plus, le comentează, le explică. Menținîndu-se la stadiul primar al comunicării succinte a faptelor, televiziunea rămîne în urmă. Din cînd în cînd, minuscule „documentare” agățate în coada teledifuziunii de noapte ne spun ce suprafață și cîți locuitori are o țară care își dobîndește independența sau undă se produce o lovitură de stat. Semnificațiile evenimentelor rămîn în afara zonei de prospectare.

Citirea știrilor (care nu se transformă în colocvii numai pentru că se face pe două voci) ar trebui să devină un leitmotiv al tuturor programelor. Ori de cîte ori intervine, de pildă, o pauză între două emisiuni, crainicul de serviciu ne-ar putea prezenta cîteva informații externe de ultima oră. Dar televiziunea este dator să ne ofere și altceva: dezbateri pe temele de cea mai stringentă actualitate, retrospective, analize. N-ar fi fost oare interesant dacă în momentul ultimei inițiative franceze pe linia dezangajării față de N.A.T.O. televiziunea ne-ar fi explicat premisele și consecințele probabile ale acestei acțiuni? Sau dacă lovitura de stat din Ghana ar fi fost tratată în contextul situației generale din Africa? De prisos să mai adăugăm că nu așa-zise „conferințe pe teme internaționale” ar suplini lipsurile de acum, ci discuții vii, între oameni competenți, cu o ilustrare vizuală pe măsura mijloacelor televiziunii. Problemele internaționale nu trebuie să fie tratate mai puțin aprofundat și diferențiat decît, să zicem, viața sportivă.

Felicia ANTIP

noua viață
a elementelor
chimice: cobaltul

„Spiridusul Kobold” în era atomică

Ne aflăm în anul 1913. Famosul trust belgian „Union Minière du Haut-Katanga” înălțase ca o caracatiță Congoul. Trecuseră șapte ani de la apariția primului „grup expediționar” al companiei și numai doi ani de la data când din cuptoarele instalate pe pământul vinăt-singeriu al Katangăi țîșise prima șarjă de cupru. Șarjă pe care Robert Williams, vicepreședintele consiliului de administrație, o proclamase ca fiind „începutul unui torent ce va revoluționa complet Africa centrală...” Și, în adevăr, tonele de cupru katanghez inundau de pe acum piața mondială, umplind cu aur seifurile băncilor belgiene. Iată însă că în rapoartele, de obicei optimiste, ale consiliului de administrație al concernului începe să apară un element neliniștitor.

alarmă la bruxelles

Direcția din Bruxelles este alarmată de faptul că vânzarea cuprului brut întâmpină dificultăți din pricina unei „supărătoare impurități” în minereul cuprififer: un procent de circa 2-3% cobalt care contribuie la scăderea prețului. Cam în același timp alte rapoarte consemnează prezența unei alte impurități cu un procent ridicat de oxid de uraniu. Preocupați de valorificarea maximă a cuprului, specialiștii trustului erau gata să treacă cu vederea două metale ale viitorului — cobaltul și uraniul! Numai descoperirea unui zăcămint de cobalt de o întindere considerabilă în imediata apropiere a zăcămintului de cupru, la Luishia, și — în mod paradoxal — înseși dificultățile tot mai mari pe care le provoca tehnicienilor trustului uraniul au ridicat în fața concernului problema valorificării, într-un fel sau altul, a acestor „impurități”...

Așa a început ascensiunea neobișnuită a cobaltului, care a sfârșit prin a deveni un rege neincoronat al metalelor.

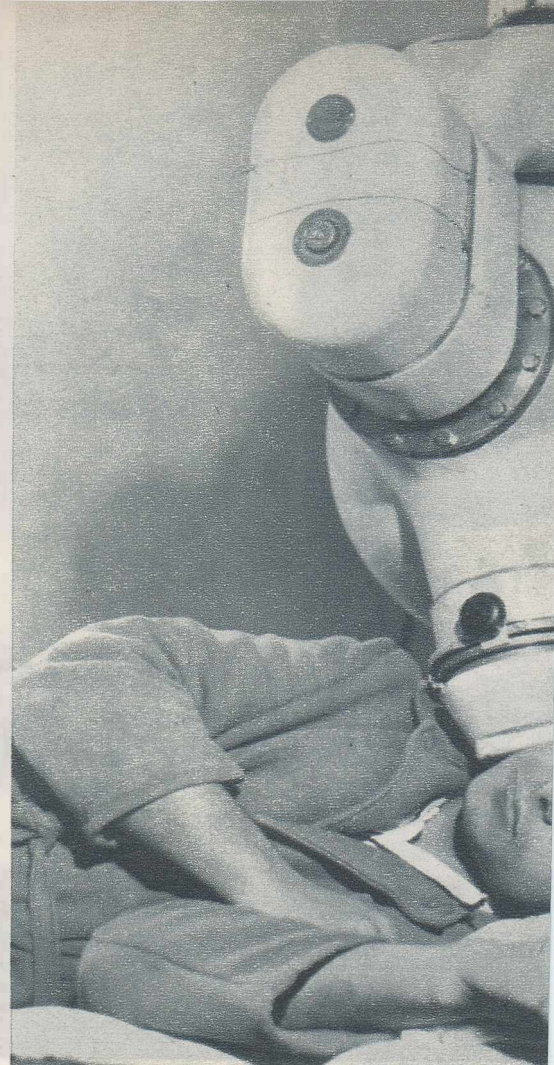
„metalul cel nou” era cunoscut de pe timpul faraonilor

Scotîndu-l din anonim abia în ultimele decenii, oamenii erau gata să uite că „noul” metal era cunoscut din cele mai vechi timpuri. Într-adevăr, făcîndu-se analiza culorilor aplicate pe unele statuete din timpul civilizației asirocaldeene s-a constatat că principalul pigment

Acest cuptor pentru topirea minereului de fier cu conținut de cobalt datează de patru secole... (Din lucrarea „De Re Metallica” a lui G. Agricola.)

Spiridusul Kobold, așa cum l-a imaginat Albrecht Dürer, faimosul pictor, desenator și gravor al Renașterii germane.

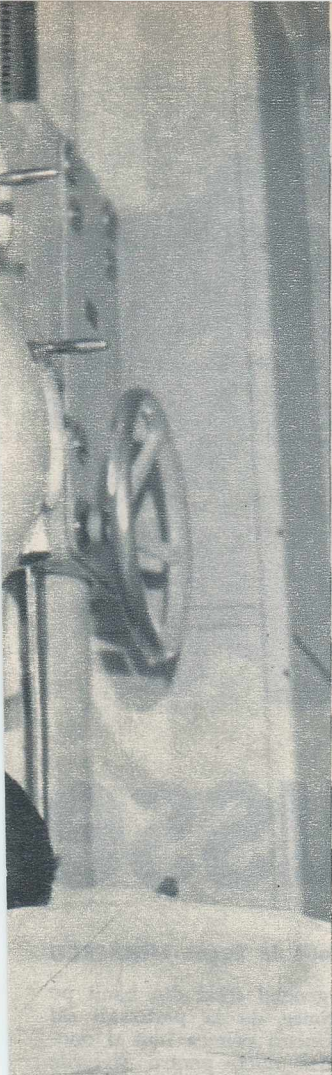
Tratamentele cu cobalt radioactiv sînt curenți utilizate la Institutul oncologic din București în cazul tumorilor profunde.

era cobaltul. Datorită acestuia, ele căpătau culoarea de azur a cerului și acea misterioasă însușire care le permitea să se conserve nealterate de-a lungul mileniilor. Dar asirocaldeenii nu erau singurii care cunoșteau și foloseau cobaltul. Nenumărate oale funerare descoperite în piramidele faraonilor, precum și minunate vase din sticlă datînd din epoca împăratului Adrian atestă că „metalul cel nou” era cunoscut și de către egipteni, și de către romani. Antichitatea l-a lăsat moștenire evului mediu.

Folosirea cobaltului ca pigment se perpetuează, așadar, de-a lungul secolelor. În epoca modernă, vestiți ceramiști și sticlari creează cu ajutorul lui splendidele porțelanuri de Saxa și neintrecutele cristaluri de Boemia. Și cite alte comori de artă! Porțelanurile chinezești, cele de Limoges, faianțele de Gien — toate își datorează celebritatea măiestriei creatorilor lor, dar și științei cu care foloseau infinitele nuanțe de albastru de cobalt. Nu trebuie însă, pășind pe urmele istoriei cobaltului, să mergem atît de departe. Magia culorii de cobalt i-a fascinat și îi fascinează și astăzi pe sticlarii și ceramiștii din țara noastră, meșterii sticlei și ceramicii de la Pădurea Neagră, Turda sau Cluj, a căror faimă a trecut de mult hotarele țării.

Dar înainte de a pătrunde mai adînc în tainele cobaltului să lămurim mai întîi de unde îi vine această denumire cu rezonanță oarecum ciudată.

La origine, numele metalului vine de la Kobold, un geniu rău al minelor, un fel de spiridus răutăcios despre care folclorul german medieval spune că dădea foarte mult de furcă minerilor superstițioși. Cînd au descoperit minereuri de cobalt, care semănau ca aspect cu cele de cupru, argint sau cositor, ei au încercat să le prelucreză la fel ca pe acestea. Dar străduințele lor fură zădărnice de rezistența minereului, cu atît mai „încăpățînată” cu cît mijloacele de extracție și prelucrare din acea vreme erau mai primitive. De aceea minerii germani, crezîndu-se amăgiți de spiridusul Kobold, au denumit astfel și metalul, pentru a exprima natura lui înșelătoare. Iată deci, cu mai bine de cinci sute de ani înainte de experiența katangheză, cobaltul respins de la marea competiție a metalelor lumii! Dar și atunci respingerea a avut un caracter provizoriu.

Știați că lipsa cobaltului în pășunile anumitor regiuni de pe glob duce la îmbolnăvirea gravă a cornutelor?

Reflexele albastrii ale acestor vase, fabricate la noi în țară, se datoresc cobaltului — metalul cu o mie de întrebuințări.

Căci, mai puțin superstițios ca minerii germani medievali și bazându-se pe puterea științei, chimistul suedez Brandt a venit de hac „spiridușului” cobalt, reușind să-l prepare pentru prima oară în stare pură. Aceasta s-a întimplat la 1735. Trebuiau însă să mai treacă aproape două veacuri pînă cînd cobaltul să-și facă debutul în metalurgie și cînd calitățile lui uimitoare să se dezvăluie din plin.

În ultimele trei decenii: drumul spre glorie al cobaltului

Pentru a urmări mai bine „drumul spre glorie” al acestui metal este necesar să dăm câteva cifre grăitoare. În momentul cînd cobaltul își făcea intrarea pe porțile uzinelor metalurgice — adică, așa cum am spus, la începutul celui de-al doilea deceniu al veacului nostru — producția mondială atingea doar vreo 300 tone anual; ea provenea din Noua Caledonie și din Canada. În 1946 producția se ridică la 3 500 tone, pentru ca astăzi să înregistreze o creștere spectaculoasă: 18 000 tone. „Union Minière du Haut-Katanga” și „Société Générale Métallurgique du Hoboken”, ambele aparținînd aceluiași concern, asigură singure aproape două treimi din producția mondială. Evident, și consumul de cobalt a crescut în ritm accelerat față de cel al metalelor de bază.

De astă dată „spiridușul Kobold” își arată adevărata lui putere. Mereu i se descoperă noi însușiri, noi și noi posibilități de întrebuințare. Ce fel de însușiri? Aproape toate cele posibile la un metal: calități mecanice, magnetice, electrice, termice, chimice și chiar biologice. De cînd aceste proprietăți au fost date la iveală, în fapt aproape nu mai există domenii de activitate care să se mai poată lipsi de serviciile prețiosului metal și ale aliajelor sale: metalurgia, construcția de mașini, chimia, electrotehnica, electronica, tehnica nucleară, agricultura, biologia, medicina și multe altele. Exemple se pot da nenumărate...

Proprietățile magnetice ale cobaltului au dus la folosirea acestuia pe scară largă la producerea magneților permanenți. În mod practic, nu mai există magneți de acest fel în instalațiile electrotehnice care să nu aibă la bază aliaje ale

cobaltului cu fierul, aluminiul, nichelul și cuprul. Mai mult decît atît: unele din aceste aliaje, la care trebuie să adăugăm pe cele ale cobaltului cu platina, au o considerabilă putere magnetică la un volum neobișnuit de redus! Asemenea aliaje au deschis nebanuite perspective în producția de micromotoare, instrumente pentru măsurători de precizie, piese de televizor portabil și altele. Cînd în anul 1910 savantul englez E. Haynes a descoperit că aliajele de cobalt-crom posedă o remarcabilă duritate care nu scade nici la temperaturi foarte ridicate, au apărut noi perspective pentru utilizarea cobaltului în metalurgie. Cu un asemenea metal se puteau realiza performanțe neașteptate, de pildă în fabricarea unor cutiute rezistente la mașinile-unelte cu tăiere rapidă. Dar nu numai atît! Asemenea materiale cum sînt aliajele cobaltului cu nichelul, cromul, fierul, wolframul, cuprul rezistă la variații mari de temperatură și la uzură îndelungată. Fără asemenea aliaje paletele turbinelor n-ar putea rezista la acțiunea vaporilor și gazelor fierbinți... Cobaltul duce tot greul în construcția elementelor celor mai solicitate ale motoarelor avioanelor cu reacție sau în medii deosebit de corosive, în care alte metale s-ar distruge în câteva minute!

Ca să vorbim de toate utilizările cobaltului ne-ar trebui un volum întreg și nu un succint articol. Să ne uităm în jurul nostru... Iată numărul proaspăt al revistei „Flacăra”: e tipărit cu cerneală ce conține compuși de cobalt, în calitatea lor de sicativi, adică de produse care grăbesc procesul de uscare. Vaza de flori pe care o avem în față are culoarea albastră obținută prin adăugarea oxidului de cobalt în pasta de sticlă. Coupe-papierul este făcut din metal emailat cu ajutorul cobaltului, care asigură aderența emailului pe metal și-i dă și culoarea.

Proprietăți biologice? Lipsa cobaltului în pășunile unor regiuni de pe glob duce la îmbolnăvirea gravă a animalelor cornute. Această lipsă se combate prin adaosuri de săruri de cobalt în hrana vitelor sau în îngrășămintele împărtășite pe sol. Fiind insensibil la secreția organismului omenesc, cobaltul se folosește în chirurgia osoasă și în stomatologie. De asemeni el este prezent într-o serie de substanțe farmaceutice, ca de pildă vitamina B₁₂. În sfîrșit, Cobaltul 60, un izotop radioactiv produs în reac-

toare atomice, se folosește în cercetări științifice ca trasor (element cu atomi marcați) și în medicină la combaterea cancerului, fiind incomparabil mai ieftin ca radiul și de o intensitate radiantă egală.

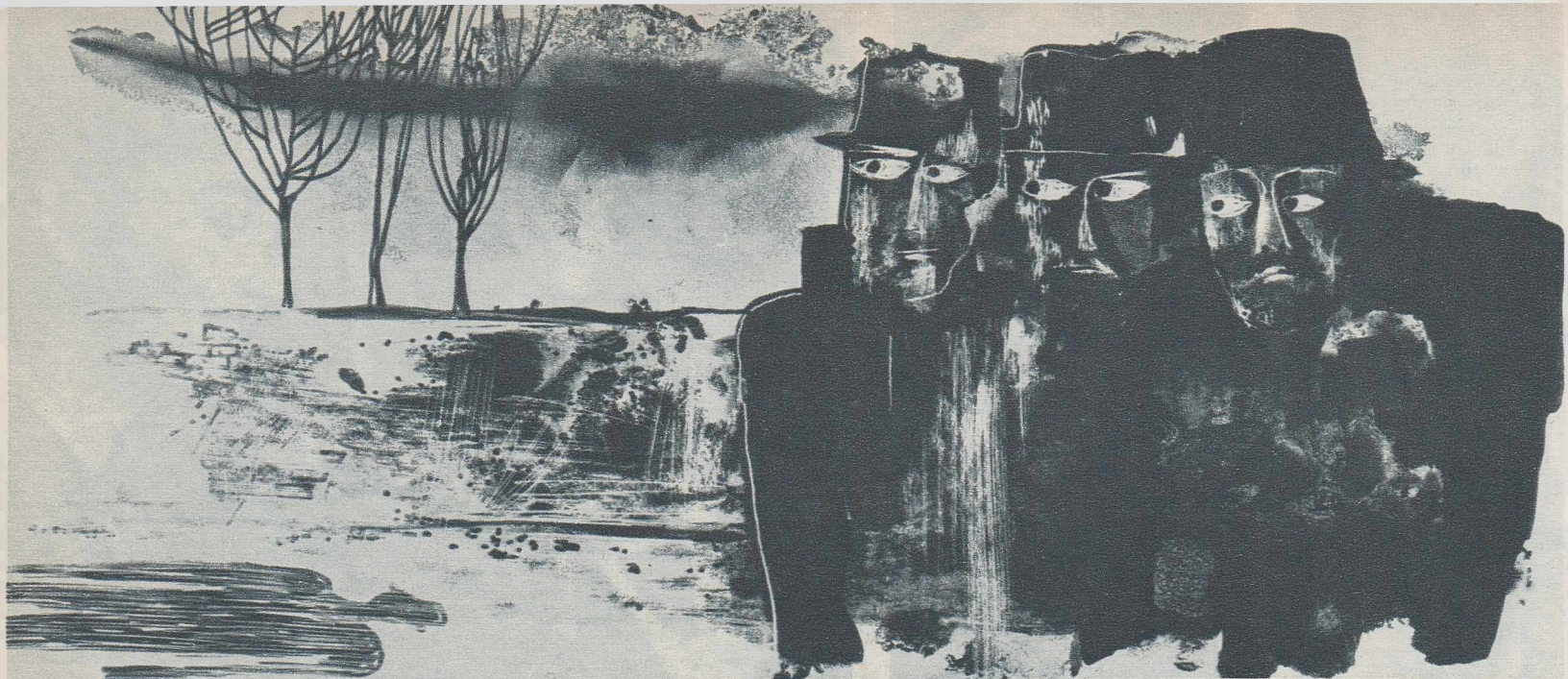
În țara noastră numeroase ramuri industriale utilizează acest metal. De exemplu industria metalurgică folosește cobaltul în producția de oțeluri speciale. Industria noastră petrochimică utilizează proprietatea cobaltului de a accelera unele reacții chimice, de pildă așa-numita sinteză oxo, care constă în transformarea, cu ajutorul cobaltului, a unor fracțiuni de cracare a țițeiului în alcooli necesari la fabricarea de plastifianți și detergenți. Uzina „Dero”-Ploiești furnizează naftenat de cobalt pentru sicativarea cernelurilor tipografice. O utilizare mai deosebită își găsește cobaltul în industria electronică. Termistorii din aparatele de automatizări — fabricați la I.P.R.S.-Băneasa — conțin cobalt.

spiridușul își' arată puterea

În luna iunie anul trecut a avut loc la Bruxelles o conferință internațională organizată de Centrul de informare a cobaltului (C.I.C.). După ce s-a subliniat creșterea considerabilă a consumului acestui metal, s-au evidențiat perspectivele unor noi domenii de folosire. Astfel se preconizează intensificarea folosirii rulmenților cu bile din aliaje pe bază de cobalt la construirea avioanelor supersonice — aceste aliaje fiind singurele care rezistă la viteze mari și la temperaturi ridicate. Aceleași aliaje se utilizează și în dispozitivele de comandă ale submarinelor atomice. În același timp oxidul de cobalt s-a dovedit a fi un catalizator foarte prețios, capabil să provoace arderea completă a așa-numitelor gaze de evacuare în aglomerările industriale. În felul acesta se deschide perspectiva rezolvării uneia din problemele de mare importanță ce frămîntă pe oamenii de știință și pe edili marilor țări în legătură cu „fumul industrial”, atît de nociv sănătății populației.

Am enumerat doar cîteva din multiplele întrebuințări actuale ale cobaltului. Judecînd după dinamica lor vertiginoasă, ele se vor înmulți și mai mult în viitor. Fără îndoială, spiridușul Kobold ascunde încă multe surprize!

Ing. B. IANCONESCU

căsuța din croix-rousse

de Georges SIMENON

Ilustrații de Eugen MIHĂESCU

Nu-l mai văzusem niciodată pe Joseph Leborn în halul ăsta și de aceea am dat să plec de îndată ce am aruncat o privire în camera lui.

Părul lui blond, de obicei pieptănat cu grijă, era acum într-o dezordine deplină. Aspru din pricina briantinei, stătea zbirlit în toate părțile... Sumbri și palid, Joseph părea slăbit, iar trăsăturile feței lui erau deformate de o încordare nervoasă.

Leborn mi-a aruncat o privire întunecată și m-am gândit iar că e mai bine să plec. Totuși, cînd am văzut că Joseph stătea aplecat asupra unui plan, curiozitatea a învins. Am intrat în cameră și mi-am scos paltonul și pălăria.

— Numai dumneata îmi lipseai acum! — bombăni Leborn.

Nu s-ar putea spune că aceste cuvinte sunau încurajator. Am îndrăguit:

— Ceva interesant?...

— Uită-te aici!...

— Este un plan al unei vile sau, mai exact, al unei căsuțe...

— Ești uimitor de perspicace! — remarcă disprețuitor Leborn. Orice copil de patru ani ar fi ghicit acest lucru... Cunoști cartierul Croix-Rousse din Lyon?

— Am fost pe-acolo...

— Perfect! Ei bine, căsuța asta se găsește în cel mai infundat colț al cartierului, unde nu ajunge zgomotul străzilor animate...

— Și ce înseamnă cruciulițele negre din grădinița din fața casei și din stradă?

— Sint agenți de poliție.

— Cum?... Sint toți morți?...

— Cine ți-a spus? Cruciulițele marchează locurile în care au fost postați agenții în noaptea de opt spre nouă. Cruculița asta mai mare arată locul unde se găsea atunci brigadierul Manchart — și Leborn se uită la mine tot atît de crunt cum se uită și la planul din fața noastră.

Se găseau aici pentru că poliția din Lyon primise cu puțin înainte o scrisoare anonimă cu următorul conținut: „Doctorul Luigi Cecioni va fi ucis în locuința sa în noaptea

de opt spre nouă a lunii curente“.

— Doctorul a fost prevenit? — m-am hotărît în sfîrșit să întreb.

— Nu. Deoarece Cecioni era emigrant din Italia și fusese, după toate probabilitățile, amestecat într-un scandal politic, poliția a socotit că este mai bine să nu dea pe față informația, să nu încunoștințe persoanele interesate.

— Și ce s-a întimplat? Doctorul a fost ucis?

— Nu te grăbi... Doctorul Cecioni, un bărbat de cincizeci de ani, locuia singur în această căsuță. Își făcea singur menajul. O dată pe zi, de obicei seara, ieșea din casă pentru a cina la restaurantul italian din apropiere... În ziua de opt, pe la orele nouăsprezece, ieși ca totdeauna din casă și plecă la restaurant. Folosindu-se de lipsa lui, brigadierul Manchart, unul din cei mai buni polițiști din Franța și pe deasupra elev al cunoscutului criminolog doctor Locart, a cercetat minuțios toată casa de jos pînă sus... El s-a convins că acolo nu s-a ascuns nimeni și că se putea ajunge în casă fie pe ușă, fie prin ferestrele care se vedeau bine din stradă... Căsuța nu avea nici subsol, nici mansardă, nici un fel de zorzoane arhitecturale... Nici un fel de romantism!... Mă auzi?

Pe semne că Leborn mă bănuia că mă pregătesc să adaug ceva la descrierea pe care o făcea casei. Eu însă tăceam temîndu-mă să-l întrerup...

— Așadar — continuă Leborn — în casă nu era nimeni, și polițiștilor nu le rămînea decît să păzească din afară două uși și trei ferestre. Un alt polițist, mai puțin înzestrat decît Manchart, s-ar fi mulțumit să-și asume această sarcină, luînd pentru mai multă siguranță încă un agent. Manchart însă a adus cinci agenți și pe deasupra a rămas pe lângă casă și el.

La orele douăzeci și unu doctorul Cecioni a apărut pe stradă. Apoi a intrat în casă. Absolut singur! Imediat s-a aprins lampa cu gaz în camera care servea de dormitor doctorului. Agenții postați lângă casă își duceau blăru vigilența. Nici unul din ei

nu părăsi postul nici pentru o clipă. Însuși Manchart verifica la fiecare sfert de ceas oamenii din posturi.

Pe la orele trei noaptea lampa din dormitorul doctorului se stinsese treptat. Probabil că se termina gazul. Cîteva minute brigadierul se gîndi ce să facă mai departe și decise să intre în casă, folosind un șperaclu.

Doctorul Cecioni stătea pe marginea patului, ghemuit și cu ambele mîini strînse la piept... Polițiștii își dădură imediat seama că este mort. Doctorul nu apucase nici măcar să-și scoată paltonul. Pălăria era căzută pe dușumea. Cămașa și haina erau îmbibate de sînge. Însingerate îi erau și mîinile... Fusese omorît cu un glonte de browning, calibrul 6 milimetri. Glonțele trecuse la un centimetru de inimă.

Mă uitam uluit la Joseph Leborn, buzele lui tremurau de un tic nervos.

— Nimeni, afară de Cecioni, n-a intrat în casă!... Și nimeni n-a ieșit de acolo! — strigă el îndirjit. Am impresia că eu însumi am luat parte la supravegherea casei, atît de bine îl cunosc pe brigadierul Manchart și am încredere în el!... Și să nu crezi că la locul crimei s-a găsit pistolul. Pistolul nu s-a găsit nicăieri!... Crima a fost comisă în camera în care nu mai era nimeni afară de victimă și în care nu s-a găsit nici o armă!... Cît privește ferestrele, acestea au rămas tot timpul închise. Împușcătura n-a fost provocată din afară: atunci ar fi fost neapărat sparte geamurile...

M-am încumetat să pun cîteva întrebări:

— Și ce se știe despre acest Cecioni?

— Se știe că odinioară a fost destul de bogat. Un timp s-a ocupat cu practica medicală. Totuși cel mai mult l-a interesat politica. Din cauza asta a și fost de fapt nevoit să emigreze de mult...

— E însurat? Celibatar?

— Vădov. Are un băiat care acum studiază în Argentina.

— Cu ce mijloace trăia la Lyon?

— În general trăia din banii pe care-i primea de la partizanii săi politici. Uneori primea însă și onorarii, foarte mici, pentru sfaturile medicale date săracilor din colonia italiană...

— Nu s-a furat nimic din casa lui?

— Nici o urmă de furt...

Nu știu de ce, dar în clipa aceea m-a cuprins o dorință nestăpînită de a izbucni în rîs. M-am gîndit că probabil vreun mistificator a scornit toată istoria asta nemai-pomenită și i-a servit-o lui Leborn intenționat, ca să-l pună în încurcătură și să-l facă să aibă o părere mai modestă despre el însuși...

Leborn observă că buzele mele schițează un zîmbet. Apucă supărat planul de pe masă și se lăsă pe spătarul fotoliului.

— Cînd vei găsi rezolvarea acestei enigme, te rog să mi-o spui și mie! — mormăi el.

— În orice caz, nu voi putea să găsesc rezolvarea înaintea dumitale! — am răspuns eu cu amabilitate.

— Mulțumesc! — rosti sec Leborn și amuți.

Trecură zece minute. Fără să vreau am început să mă gîndesc la cruciulițele negre care pe plan reprezentau agenții postați în jurul casei. Toată povestea asta neverosimilă, care la început era cît pe-aci să mă facă să izbucnesc în rîs, acum ajunsese să mă preocupe și să mă tulbure...

Nu cumva acest Manchart a fost victima vreunui hipnotizator? — am întrebat. Ce părere ai, doctorul Cecioni a avut mulți dușmani?

Leborn ridică din umeri.

— Cunoști numele tuturor agenților care au fost de serviciu în noaptea aceea lingă casa crimei? — m-am informat eu iar.

Leborn îmi întinse o foaie de hîrtie pe care era scris: „Jerôme Palois, 28 ani, însurat; Jean-Joseph Stockman, 31 ani, celibatar; Armand Dubois, 26 ani, însurat; Hubert Trajeaneu, 43 ani, divorțat; Germain Garrot, 32 ani, însurat“...

Am citit de trei ori aceste nume

asezate în ordinea în care agenții au stat în posturi lângă căsuța din cartierul Croix-Rousse, dacă te uiți la plan de la stînga la dreapta.

În cele din urmă am exclamat :
— Nu, asta e pur și simplu cu neputință !...

Am aruncat o privire lui Joseph Leborn și am rămas cam mirat de schimbarea neașteptată petrecută în el. Tot palid, cu umbre vineții sub ochi, el zîmbi la auzul vorbelor mele, se ridică din fotoliu și se apropie de masă, pe care stătea borcanul cu dulceața lui preferată.

Trecînd prin dreptul oglinzii, Leborn zăbovi o clipă, privi ne mulțumit imaginea sa ogîndită, se pieptănă și își îndreptă cravata...

Acum era același Joseph Leborn de totdeauna. În timp ce căuta lingurița pentru a gusta dulceața preparată din cine știe ce petale, el mi se adresă cu un zîmbet sarcastic :

— Adevărul ar putea fi ușor descoperit dacă n-ar exista prejudecata care totdeauna ne duce la concluzii greșite ! — exclamă el. Uite, ai spus : „Asta e cu neputință !” Perfect !...

M-am abținut de la orice obiecție și așteptam să aud ce va spune în continuare.

— Perfect ! Este într-adevăr cu neputință ! Iată ce trebuia pus la bază, iată de la ce ar fi trebuit să înceapă dezlegarea acestui mister !... Nimeni n-a tras în căsuța aceea ! Nu s-a găsit pistolul ! Criminalul nu era în cameră !...

— Și atunci ?

— Totul se rezolvă foarte simplu !... Luigi Cecioni a venit în camera sa cu glonte în piept !... Și am toate motivele să afirm că el însuși și-a tras acest glonte... Doar era medic. Știa unde și cum să tragă ca să nu moară pe loc, ci să mai fie în stare un timp să se deplaseze...

Joseph Leborn închise ochii.

— Ascultă — spuse el încet. Închipuiește-ți un om bătrîn și sărac, care trăiește fără nici o speranță într-un viitor mai bun... Băiatul — asta e tot ce mai are pe lume... Băiatul e student, învață, iar tatăl nu mai are posibilitatea să-i trimită bani. Și uite : tatăl și-a asigurat viața, iar prima de asigurare o lasă prin testament fiului său... Nu-i mai rămîne decît să moară... Dar trebuie să moară în așa fel, încît să nu existe nici cea mai mică bănuială de sinucidere, altminteri societatea de asigurări nu va plăti fiului nici o centimă !...

— Și a anunțat singur poliția ?!

— Desigur ! În felul acesta polițiștii au putut să vadă cum s-a întors de la restaurant și cum a intrat în casă, unde pe urmă nu s-a descoperit nici o armă. Și în această casă, după cîteva ore, ei l-au găsit ucis !... Toate astea erau ușor de făcut. Cînd a intrat în dormitor și s-a așezat pe pat a fost destul să desfacă degetele ca rana să se deschidă...

De mirare am scos un strigăt. Dar Leborn nici nu se clinti. Și, ca de obicei, nu mă mai luă în seamă...

După opt zile Leborn îmi arătă o telegramă pe care o primise de la brigadierul Manchart de la Lyon :

„Expertiza medico-legală a descoperit echimoze lingă rană Stop Urme de degete Stop Rog comunicați urgent părerea Stop...”

— I-ai răspuns ?

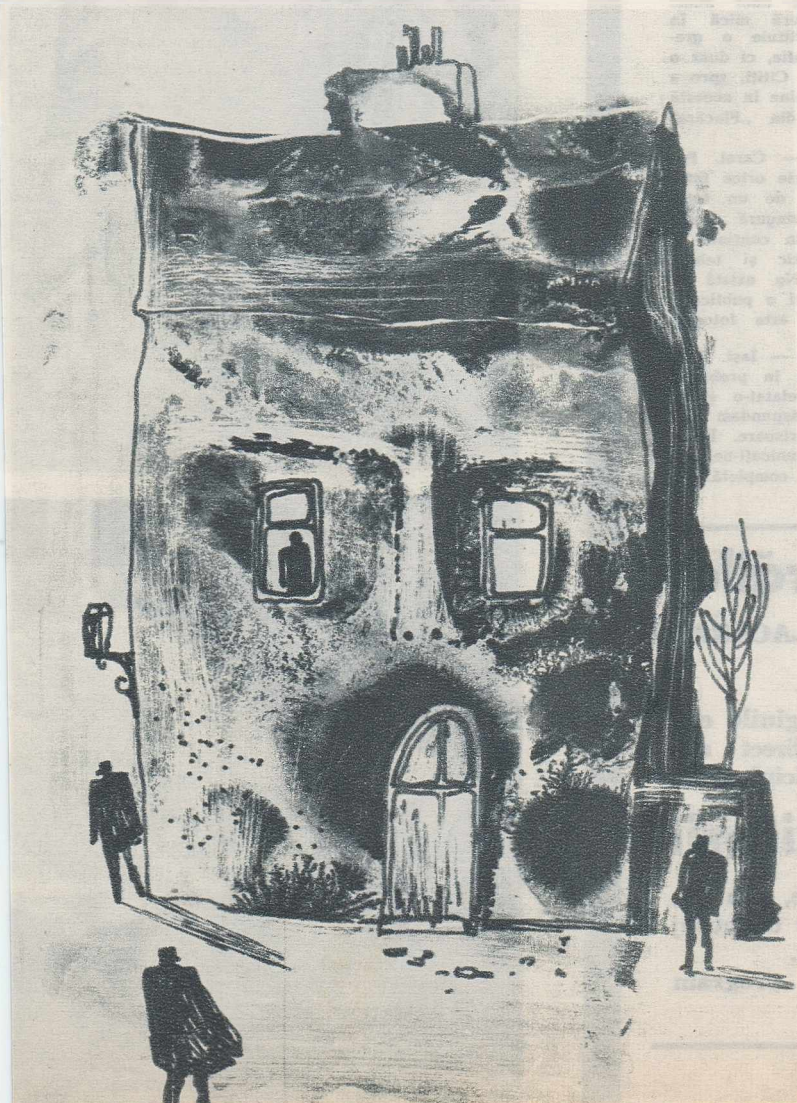
Leborn mă privi cu reproș și spuse :

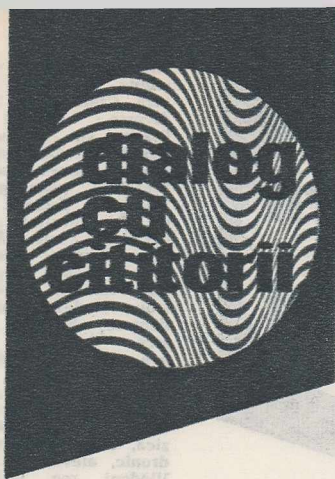
— N-aș vrea ca acest biet Cecioni să fi murit degeaba și fiul său să nu capete nici un ban... Iar capitalul societății de asigurare depășește patru sute de milioane !

În românește de N. STOIAN

cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundă : Ionel Seleșan, tehnician, Deva, str. Mihai Viteazul 9 : muzică, ilustrate ; Maria Lotreanu, elevă, Constanța, str. Sandu Aldea 81 ; ilustrate ; Dumitrie Scorțescu, baschetbalist, 20 ani, București, str. Depoului 5, nr. 1 Mai : literatură, muzică clasică, probleme de vinătoare ; Floarea Chimirea, elevă, Tr. Severin, str. Traian 106 : teme diverse ; Justin Rodenciu, montor reparații, Iacobești, m. Rădăuți : teme diverse, ilustrate ; Cristian Alexandru, elev, Pitești, str. Victoriei 14 : muzică, ilustrate ; Constantin Florescu, electrician, București, m. V. I. Lenin, str. Izvor 63 : ilustrate ; Lucia Mateescu, elevă, 17 ani, Pitești, str. Brădet 22 : ilustrate ; Mihai Pirjol, orașul Oțelu Roșu, m. Caransebeș, str. Ștefan cel Mare 16 : ilustrate ; Valentina Sandu, elevă, Iași, str. Scăricea 1 : ilustrate ; Petre și Doina Nistor, elevi, Buzău, str. Cîrlița 31 : cinema, ilustrate ; Daniela Sima, satul Viile, m. Bujorul, G.A.S. Dealul Bujorului : teme diverse, ilustrate ; Doina Pinzar, com. Frasin, m. Gura Humorului : ilustrate ; Rodica Pavel, elevă, Liceul din Sărmășag, m. Crișana : teme diverse ; Gabriela Constantinescu, Buzău, str. Poet Neculuță 15 : ilustrate ; Emilia Samoilă, elevă, Liceul „Gheorghe Gheorghiu-Dej”, Birlad : teme diverse ; Cristina Robitu, 18 ani, com. Ciocile, m. Făurei : ilustrate ; Mioara Zamfir, elevă, Rm. Sărat, str. C. Brîncoveanu 64 : ilustrate ; Jany Mihalache, elevă, 17 ani, București, of. 21, str. Popești Român 23 : probleme de teatru, științe biologice, ilustrate ; Mariana Țirea, elevă, 17 ani, București, nr. 1 Mai, str. Plugușor 25 : teatru, cinema, ilustrate ; Manuela Andronescu, elevă, Buzău, str. Unirii 69 : teme diverse, ilustrate ; Gheorghe Neagoe, mecanic, 21 ani, Craiova, str. Brazda lui Novac, bl. G3, sc. 1, et. 4, ap. 74 : teme diverse, ilustrate ; Lucreția Grigorescu, asistentă pediatrice, Caracal, bd. Republicii, bl. A2, sc. 4, ap. 3 : teme medicale, ilustrate ; Nelu Postolache, navigator, Galați, str. 1 Mai 3 : sport, geografic, cinema ; Mariana Predescu și Rita Răducanu, eleve, Rm. Vilcea, cartier 1 Mai, str. Grigore Preoteasa 46 : teme diverse, ilustrate ; Vasile Mircea, tehnician, Baia-Mare, str. Avram Iancu 5 : teme diverse, ilustrate ; Anghelache Longin, elev, 17 ani, Roșiori-de-Vede, str. M. Eminescu 9 : filatelie, ilustrate ; Constantin Curea, elev, 17 ani, Ilia, reg. Hunedoara : ilustrate ; Jenica Mosescu, profesoară, și Ionica Barbu, învățătoare, Școala generală de 8 ani, com. Pitulaji, m. Brăila : teme diverse, ilustrate ; Mircea Hutuș, funcționar, 22 ani, Sînnicolau Mare, str. V. Alecsandri 25 : muzică, sport, ilustrate ; Carmelita Eldoro, elevă, 18 ani, Sînnicolau Mare, str. V. Alecsandri 25 : ilustrate ; Mariana Ciuciuc, învățătoare, 20 ani, Satul Vechi, com. Drăcșani, m. Roșiori-de-Vede : teme diverse (cu învățători) ; Florența Voicu, elevă, Școala tehnică sanitară Botoșani, str. Maxim Gorki 1 : muzică, teatru, ilustrate ; Livia Eugenia Biriș, țesătoare, Arad, str. 9 Mai 3 : ilustrate ; Elena Zlătescu și Elena Ion, învățătoare, 20 ani, Școala generală de 8 ani, Motilva, com. Amara, m. Slobozia : muzică, literatură, pedagogie, ilustrate ; Mircea Roșu, arhitect, Constanța, bd. Tomis 63 (37) : arhitectură, cinema, ilustrate ; Maria Ordean, bibliotecară, și Gheorghe Irimia, felcer, com. Răhău, m. Sebeș, reg. Hunedoara : cinema, muzică, filatelie, ilustrate ; Any Doncea și Florina Voicu, studente, București, nr. 16 Februarie, Căminul nr. 2, str. Drumul Taberei 5-7 : teme diverse, ilustrate ; Ion Perescu, elev, Școala profesională Oțelu Roșu, m. Caransebeș : ilustrate ; Fușca Ciobanu, oficianță P.T.T.R. Sibiu 1, reg. Brașov : ilustrate ; Ilie Jianu, tehnician, Craiova, str. Nicolae Ursu 42 : ilustrate ; Luminița Lupulescu, studentă horticultură, Craiova, str. Libertății 31 : teme diverse ; George Grigore, elev, Brăila, str. Ștefan cel Mare 381 : ilustrate ; Gianina Ciobanu, profesoară, Piatra-Neamț, str. Arieș 2 : literatură, pedagogie, ilustrate ; Ilie Vulpescu, Craiova, str. Ion Creangă 29 : ilustrate ; dr. Nelu Popa, Constanța, str. Filimon Sirbu 39 : teme diverse, ilustrate ; Ion Pană, elev, Școala profesională Roman, str. Dezrobirii 6 : ilustrate ; Irina Mitroiu, studentă, Iași, Complexul studentesc, bl. U4 : literatură, muzică, ilustrate ; Magdalena Gelben, elevă, Birlad, str. 30 Decembrie 5 : cinema, ilustrate ; Ioan Apostolescu, elev, Școala tehnică, grupul școlar petrol-chimie, Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej : sport, muzică, cinema, ilustrate ; Melania Andronic, elevă, Pașcani, Oficiul poștal Vlădeni, reg. Iași : cinema, sport, filatelie, ilustrate ; Lăcrămioara Bălțăreșu, elevă, București, oficiul 11, str. Siret 8 : cinema, sport, ilustrate ; Agapia Mihăescu, elevă, 17 ani, Brăila, cartier 1 Mai, str. Lupeni 29 : ilustrate ; Marcela Șerbănescu, Brăila, str. Ștefan cel Mare 385 : cinema, ilustrate ; Marcela Vizitiu, elevă, Brăila, str. Mihai Bravu 137 : cinema, muzică, sport, ilustrate ; Valer Gatea, strungar, Arad, str. Abatorului 1 : sport, ilustrate ; Gabriela Anderache, elevă, Iași, str. N. Bălcescu 5 : cinema, ilustrate ; Valeriu Nicolae, student, București, nr. 1 Mai, str. I. L. Caragiale 76 : teme diverse, ilustrate ; Natalia Mavrodin, textilistă, Brăila, str. Victoriei 5 : teme diverse, ilustrate ; Angela Popescu, textilistă, Brăila, str. Mihai Bravu 445 : teme diverse, ilustrate ; Florian Păunescu, student, București, nr. Grivița roșie, str. Bucegi 42 : teme diverse ; Ioan Gavril, tehnician, Roman, str. Anton Pann 7, bl. 33, cam. 45 : teme diverse, ilustrate ; Dumitru Botezatu, tehnician proiectant, Roman, str. Manole Cilibiu 5 : teme diverse, ilustrate ; Luiza Zamfir, elevă, 16 ani, Iași, str. Păcurari 20, sc. A, et. II, ap. 7 : literatură, artă, știință, filatelie ; Valerica Panait, elevă, Rm. Sărat, str. Pâcii 6 : ilustrate ; Luminița Mitrache, elevă, Rm. Vilcea, str. V. I. Lenin 167 : teme diverse, ilustrate ; Maria Zamfiroiu, elevă, Rm. Vilcea, str. 1 Mai 15 : teme diverse, ilustrate ; Eugen Hanganu, elev, com. Gotoasa, m. Monești, of. Agăș : ilustrate ; Marga Liță, studentă, Iași, Complexul studentesc nr. 2, bl. 5, cam. 36, și Eugenia Holotă, studentă, Iași, căminul studentesc „1 Mai”, bl. B, cam. 119 : ilustrate ; Măriuca Crișu, profesoară, com. Gusoieni, m. Drăgășani, reg. Argeș : ilustrate ; Costel Bunea, Școala tehnică de maștri, Cîmpina, str. Griviței 21 : ilustrate ; Voicu Maria, contabilă, 18 ani, Cooperativa de consum Tîntea, m. Cîmpina : literatură, muzică, ilustrate ; Anișoara Butuman, Liceul Bujor, m. Bujor, reg. Galați : teme diverse, ilustrate ; Victoria Grigore, elevă, Liceul pedagogic Buzău, str. Penteleu 22 : cinema, ilustrate ; Petronela Nedeliov, elevă, Vinga nr. 430, m. Arad : cinema, ilustrate ; Iuliana Nagy, funcționară, București, m. T. Vladimirescu, str. Doamnei 3, et. 5, ap. 61 : cinema, ilustrate ; Grigore Mesaroș, preparator mineuri, Uzina de preparare Teluc-Hunedoara : teme diverse, ilustrate ; Constanta Silvia Agache, elevă, Giarmata Vii, nr. Timișoara : teme diverse, ilustrate ; Călin Roman, mecanic auto, com. Lančrăm nr. 59, m. Sebeș : teme diverse ; Bety M. Manolescu, elevă la Școala tehnică sanitară Pitești, str. Vasile Lupu 22 A : teme diverse, ilustrate ; Lucreția Nițoi, Școala pedagogică Buftea, m. Răcari, reg. București : literatură, muzică, ilustrate ; Greta Bucinschi, studentă, Iași, Complexul studentesc, bl. U1, cam. 57 : teme diverse ; Mitică Moroșan, student, Iași, str. Cuza Vodă 29 : muzică, teatru, cinema ; Florian M. Bișu, instalator, 18 ani, com. Bujorul, m. Zimnicea : teme diverse ; Constantin Tuculescu, student, București, nr. 16 Februarie, Splaiul Independenței 290, bl. B, cam. 201 : teme diverse, ilustrate ; Constantin Popa, profesor, com. Perș nr. 394, m. Răcari : teme diverse, ilustrate ; Ionuț Varga, student, 23 ani, București, m. V. I. Lenin, Drumul Taberei 11, bl. C : teme diverse ; Mihai Dumitru, profesor, 29 ani, Craiova, bariera Vilcii 53 : teatru, cinema, ilustrate ; Maria Hulban, studentă Institutul medico-farmacologic Cluj, str. 6 Martie 28 : literatură, muzică, ilustrate ; Ilie Ghiță, tehnician, 32 ani, Craiova, bariera Vilcii 81 : sport, ilustrate ; Nicolae Dănicuț, strungar, 22 ani, Birlad, blocul Tineretului : sport, ilustrate ; Cornelia Dumbrăvă, studentă, Iași, Căminul 7 (U3), str. 23 August : ilustrate ; Adina Popa, studentă, Rm. Sărat, str. M. Kogălniceanu 11 bis, ap. 13 : ilustrate ; Nălica Doloc, Liceul din Novaci, m. Gilort : ilustrate.

din nou despre muzica ușoară: ne răspunde o.s.t.a.

În legătură cu ancheta noastră intitulată „Muzica ușoară, o problemă grea” am primit un răspuns și din partea Oficiului de spectacole și turnee artistice (O.S.T.A.). Salutând discuția inițiată de redacție, O.S.T.A. subliniază o serie de idei prețioase expuse de cei ce au luat cuvântul în cadrul anchetei, cum ar fi, de pildă, necesitatea organizării unor forme de învățămînt în domeniul muzicii ușoare. În același timp se recunoaște nivelul scăzut al unor spectacole prezentate sub egida O.S.T.A.: „Este adevărat — ni se comunică în răspunsul primit — că nu totdeauna am reușit să prezentăm publicului spectacolele cele mai reprezentative lucrări, fie din motivul că interpretii pe care i-am folosit nu s-au putut ridica la nivelul cerințelor de interpretare, fie din dorința de a nu oferi publicului aceleași piese prezentate în mod curent în concertele anterioare...”

O.S.T.A. nu este însă întru totul de acord cu critica adusă de tov. Constantin Drăghici, potrivit căreia o serie de spectacole „primesc prea repede girul de la O.S.T.A.”, arătîndu-mi-se că toate spectacolele sînt atent și în mod repetat vizionate — înainte de a fi prezentate publicului — de către Consiliul artistic al oficiului. „Totuși — încheie scrisoarea primită la redacție — problema fiind ridicată, vom reflecta asupra ei și fără îndoială că vom fi mai exigenți atunci cînd vom autoriza spectacolele care pleacă în turneu sub egida noastră”.

și „pro” și „contra”

„Vă mulțumesc foarte mult pentru răspunsurile primite. Am simțit o bucurie foarte mare cînd colegii m-au anunțat că am o adresă de la „Flacăra” — își începe scrisoarea tov. Sava Nicolai din com. Vinători, m. Tg. Neamț. În continuare, corespondentul nostru se referă la unele aspecte de conținut și grafică ale revistei, exprimîndu-și adeviziunea față de unele și rezerva față de altele. Vom încerca să le lămurim pe rînd:

1. Caricaturile nu au întotdeauna aceeași dimensiune și acest lucru credem că nu e rău. Criteriul de bază în acordarea spațiului pentru caricaturi este calitatea acestora.

2. Ne bucură aprecierea dv. că rubrica „TV” e instructivă și că multe din coperte sînt reușite.

3. Ne scrieți că unele pagini nu vă interesează; probabil că ele conțin materiale mai puțin izbutite. Dar care sînt acele pagini? Ne-ați ajuta mai mult precizînd acest lucru.

4. Ne întrebați dacă se mai pot face și alte colecții decît de mărci poștale. Numărul

obiectelor ce se pot colecționa este foarte mare. Emisiunea de televiziune „Colecții și colecționari” aduce dovezii în acest sens.

din îndepărtatul statandrei...

Eleva **Josela Györfi** din com. Sintandrei, m. Timișoara, ne trimite o amplă scrisoare în care analizează amănunțit conținutul numerelor 7, 8 și 9 ale revistei. Firește că spațiul nu ne îngăduie să reproducem nici măcar în parte, părerea tinerei noastre corespondente. Vom sublinia totuși că preferințele ei s-au orientat spre: „Primul cup-tor-tunel” și „Amintirea luptelor din ianuarie-februarie 1933” din nr. 7; „La Grădina botanică din Cluj” și „Oameni și locuri din Rodopi” din nr. 8; „Inuși din lumea albă” din nr. 9 etc. „De acum înainte — ne scrie în încheiere cititoarea noastră — vreau să scriu în fiecare săptămînă revistei, la fiecare număr în parte, măcar că dv. n-o să-mi puteți răspunde la fiecare scrisoare”. Vă mulțumim, tovarășă Györfi, pentru simpatia pe care o arătați revistei noastre, iar în ce privește scrisorile dv. vă comunicăm că am și început să le primim...

o completare bibliografică

În nr. 10 al revistei, la rubrica „Cititorii întreabă”, a apărut articolul dedicat savantului Ernst Haeckel, solicitat de cititoarea **Anișoara Ghiță** din Focșani. În legătură cu aceasta primim din partea altui cititor, tov. **Alex. Ioanescu**, biolog amator din Tg. Mureș, o scrisoare prin care recomandă tov. Ghiță lucrarea „Homunculus” (Editura tinerețului — 1958), în care se poate găsi un amplu capitol despre celebrul biolog german.

cîteva sugestii

„Cîtesc cu pasiune și consecvență revista „Flacăra”, deoarece conținutul ei este variat, util, instructiv, atrăgător — ne scrie tov. **M. Maican** din Moldova Nouă. Subliniind calitatea rubricilor noastre permanente, tov. Maican desprinde în special ca deosebit de interesante pe cele intitulate „Cadran internațional”, „Dialog cu cititorii”, „Cititorii întreabă”, „Curier” și „Memento”, precum și anchetele realizate de reporterii și colaboratorii noștri („De bunăvoie și nesilit de nimeni...”, „Ce faceți după ora 3?”). Corespondentul nostru ne sugerează să publicăm reportaje despre șantierul de la Turnu-Măgurele și despre activitatea NAVROM. La aceste sugestii îi răspundem că am tratat și că, desigur, vom mai trata ambele teme. De asemenea vom publica și un material despre creația literară a lui Gala Galaction, tot la cererea tov. Maican.

Scrisoarea primită mai conține și cîteva întrebări. Răspunsurile convenite le vom da într-un număr viitor prin rubrica „Pe scurt”.

în cîteva rațuri

Mihai Vasilescu — Pitești. După cum ați putut constata din lectura nr. 11 al revistei, scrisoarea dv. nu s-a pierdut ci, dimpotrivă, o parte a ei a fost inclusă printre ecourile anchetei „De bunăvoie și nesilit de nimeni”.

Gavrilă Vlădeanu — Timișoara. Imagineri în culori sînt un vechi deziderat al nostru, realizabil în cadrul îmbunătățirii condițiilor de tipărire, într-un viitor care nu mai este atît de îndepărtat. Nu publicăm adrese de genul celor solicitate de dv.

Elena C. Oprîș — com. Vărbilău. Citiți ultima parte a răspunsului dat tov. Vlădeanu.

Marta Elgan — Cluj. Foarte lăudabilă pasiunea dv. de cinematograf, dar nu publicăm adresele actorilor străini.

Cornel Cărăbaș — S.M.T. Gioroc. Scrierea unor nume proprii cu literă mică în titluri nu constituie o greșeală de ortografie, ci doar o formulă grafică. Citiți, spre a vă lămurii mai bine în această privință, nota din „Flacăra” nr. 8, pag. 18.

Iosif Ieremi — Carei. Publicăm cu bucurie orice fotografie realizată de un fotograf amator, cu o singură condiție: să aibă un conținut și un nivel artistic și tehnic corespunzător. Nu există în țara noastră nici o publicație specializată în arta fotografiei.

Adrian Grecu — Iași. Pentru a vă ajuta în problema pe care ne-ați relatat-o e necesar să vă răspundem mai detaliat prin scrisoare. În acest scop, comunicați-ne urgent adresa dv. completă.

din albumul fotografului amator

atențiune, brăila!

Ce părere aveți despre revista FLACĂRA?

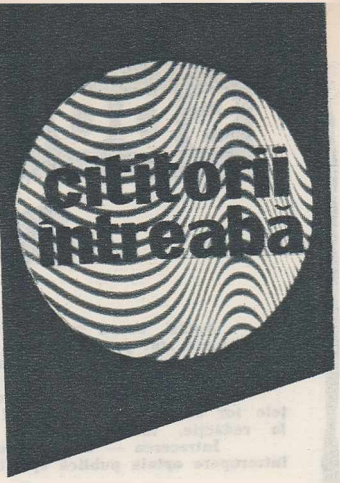
- Ce vă place?
- Ce nu vă place?
- Ce ați vrea să mai găsiți în paginile ei?

Vă invităm să ne comunicați direct răspunsurile la aceste întrebări, participînd la

consfătuirea cu cititorii

care va avea loc duminică 3 aprilie, ora 11, în sala Clubului sindicatului uzinelor de utilaj greu „Progresul” din bd. Karl Marx.

Consfătuirea va fi urmată de un program artistic.

pe scurt

Ion Mircescu, Ploiești. 1) Fachir (în limba arabă cuvîntul acesta are înțelesul de „sărac”) este un nume dat călugărilor musulmani rătăcitori (derviși) sau unor călugări hinduși. Aceștia din urmă fiind adepți ai practicilor yoga, au ajuns să fie priviți drept oameni capabili de fapte supranaturale. De aci denumirea de fachir s-a extins asupra iluzioniștilor, prestidigitatorilor, imblinzitorilor de șerpi etc. Practicarea acestor mijloace de uimire a publicului a căpătat denumirea de fachirism — cuvîntul de care întrebați dv. 2) Inventarea aparatului fotografic este urmarea unei serii de perfecționări treptate aduse faimoasei „camere obscure” sau „cutii negre”, utilizate de pictorii Renașterii (care la rîndul lor o primiseră din Orient, prin intermediul arabilor). Primele aparate fotografice construite pe această bază sînt cele ale francezilor Niepce (1765-1833) și Daguerre (1787-1851). Cea mai importantă perfecționare a aparatelor construite de Niepce și apoi de Daguerre a fost cea realizată în 1838 de americanul G. Eastman, care a construit aparatul fotografic modern, cu peliculă, care a căpătat o largă răspîndire. Este aparatul ce a primit marca „Kodak”. Cincinella Jitaru, Fălticeni. Am mai arătat că nu există facultăți de ziaristică, ci numai unele cursuri la cîteva facultăți (vezi și răspunsul dat tov. V. Ardeleanu în „Flacăra” nr. 5).

Aristide Coliță, Tr. Severin. 1) Vezi răspunsul dat mai sus. 2) Nu am aflat de nicăieri de vreun asemenea accident suferit de regizorul de care ne întrebați. 3) Colargenul este o substanță ce face parte din structura pielii, a cartilajelor, a oaselor, a tendoanelor și a ligamentelor. Medicamentele pe bază de colargen au aplicații în dermatologie. 4) Scritorului de care ne întrebați îi puteți scrie pe adresa Uniunii scriitorilor, șos. Kiseleff 10, rn. 30 Decembrie, București. 5) Într-adevăr, a existat un guvernator al insulei Samos, care s-a numit Ghica. El n-a fost altcineva decît scriitorul, economistul și omul politic pașoptist și unionist Ion Ghica (1816-1897), iar funcția de bei (guvernator) al Samosului a îndeplinit-o în emigrația la care a fost silit după înfrîngerea revoluției din 1848 din Țara Românească. Repatriat după Unirea Principatelor, el a fost de cîteva ori ministru, prim-ministru și, spre sfîrșitul vieții, reprezentantul nostru diplomatic la Londra. 6) Despre diferitele tipuri de aparate nou create de industria aeronautică internațională am mai scris și vom mai scrie.

Rodica Kovaci, Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Hollywoodul este o suburbie a orașului Los Angeles (California — S.U.A.) în care, creîndu-se la începutul secolului cîteva studouri cinematografice, s-a stabilit în foarte scurtă vreme centrul de producție al cinematografilor americane. Fosta suburbie a cunoscut într-o perioadă relativ scurtă o vertiginosă dezvoltare, devenind un oraș cu 188 000 locuitori (1961), al cărui nume a ajuns să constituie un simbol al celei de-a șaptea arte în S.U.A.

Adriana Lupu, Timișoara. Interpretărilor de muzică ușoară de care ne întrebați puteți să le scrieți pe adresa Radioteleviziunii, str. Nufereilor 62-64, rn. 16 Februarie, București.

V. SILVIAN

lemnul dulce

„Ce este lemnul dulce și ce înțelegem prin el?”

Janeucă MARIN, Bușteni

Răspunde ANDREEA DĂNESCU, cercetător la Grădina botanică din București.

Lemnul dulce — cu numele științific de *Glycyrrhiza echinata* — este o plantă ierboasă din familia leguminoaselor (din care fac parte salicimul, fasolea, trifoiul ș.a.).

Tulpina sa, înaltă de 1-1,5 m, prezintă frunze compuse cu 5-6 perechi de foliole. Înflorește prin lunile iunie-iulie, avînd flori mici albe sau liliacii-albastre.

Este o plantă comună, întâlnită îndeosebi în Cîmpia Dunării. Rădăcina sau mai bine zis tulpina subterană a acestei plante (rizom) este lemnoasă, avînd un pronunțat gust dulce și este folosită în industria alimentară pentru îndulcirea berei, a limonadelor etc. În medicină se utilizează sucii extras din rizom pentru tratarea ulcerului gastric. Avînd o acțiune expectorantă, rizomul uscat mai servește și la prepararea unui sirop pectoral. De asemenea, are și o acțiune slab laxativă. Lemnul dulce are înțelegem și în medicina veterinară.

primele muzee ale româniei

„Care sînt cele mai vechi muzee din țara noastră?”

Sandru OPREA com. Ianca, reg. Galați

Răspunde RADU FLORESCU, lector universitar, consultant în Consiliul muzeelor din C.S.C.A.

Cele mai vechi muzee din țara noastră au fost constituite la sfîrșitul secolului al XVIII-lea și la începutul celui de-al XIX-lea, pe baza colecțiilor unor societăți de erudiți umaniști sau naturaliști, sau unor bogați mecenaji. Aceste colecții, sistematizate și deschise publicului, au fost primele muzee.

Societăți cu preocupări savante din Aiud au întemeiat încă de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea cele două muzee de istorie și de științe naturale din această localitate. La 1803 baronul Brukenthal moare lăsînd prin testament ca prețioasa colecție de tablouri să devină publică; este colecția pe baza căreia avea să se formeze în timp, prin adăugirea la diferite date a unor colecții de arheologie și istorie, de etnografie și de științe naturale, acel mare muzeu cu profil complex cunoscut sub numele de Muzeul Brukenthal din Sibiu.

Dar primul muzeu cu activitate de cercetare științifică sistematică, pe baza căreia i s-a constituit patrimoniul și expoziția, a fost Muzeul de istorie naturală din Iași, fondat de doctorii Czihak și Zotta la 1834.

La 23 noiembrie 1864, printr-un decret al domnitorului Alexandru Ioan

Cuza, lua ființă primul muzeu național din țara noastră: Muzeul național de anticități din București. Era prima instituție muzeală din țară, care trebuia să cuprindă exponate arheologice și istorice de pe tot teritoriul țării și din toate perioadele istoriei ei.

Acest muzeu a fost condus de personalități ilustre ale arheologiei și istoriei românești ca Al. Odobescu, Gr. Tocilescu, V. Pirvan, I. Andrieșescu și a constituit baza pe care s-a dezvoltat școala românească de arheologie.

La sfîrșitul secolului al XIX-lea și în preajma primului război mondial intensificarea activității arheologice a dus la apariția unei serii întregi de muzee cum ar fi cele din Timișoara (1872), Deva (1882), Alba-Iulia (1887), Suceava (1900), Muzeul de artă populară din București (1906), Turnu-Severin (1912), Craiova (1915), Fălticeni (1916).

După primul război mondial au apărut cîteva muzee care, deși întemeiate relativ recent, se numără printre cele mai vechi în genul lor. Astfel, Muzeul satului (1936) este unul din cele mai vechi, mai frumoase și mai mari muzee în aer liber din lume, iar Muzeul etnografic din Lupșa (1838-1839) este cel mai vechi muzeu sătesc din țară.

O deosebită dezvoltare a cunoscut însă mișcarea muzeografică din țara noastră după 23 August 1944, cînd în urma măsurilor luate în cadrul politicii culturale a partidului nostru numărul muzeelor de la noi din țară a crescut de mai bine de două ori.

hipnoza și medicina

„Există vreo legătură între medicină și hipnoză?”

Ica MANEA, studentă, București

Răspunde dr. R. FLORU, director adjunct științific al Institutului de psihologie al Academiei Republicii Socialiste România.

Se consideră hipnoza ca fiind un somn incomplet, un somn parțial, cu o limitare a cîmpului conștiinței și păstrarea unui contact cu lumea înconjurătoare prin intermediul hipnotizatorului. Cu alte cuvinte, în somnul hipnotic, spre deosebire de somnul natural în care întregul creier „doarme”, rămîne un canal de comunicație între hipnotizator și hipnotizat. Prin acest „canal” hipnotizatorul ordonă — în anumite limite — celui aflat în somn hipnotic să efectueze unele acțiuni, îi sugerează că nu mai simte durerea etc.

Faptul că în cursul somnului rămîn anumite puncte de „veghe” este cunoscut de fiecare dintre noi. Mama care doarme lângă noul-născut, deși e obosită și poate fi trezită cu greutate, se deșteaptă la cel mai mic scîncet al copilului. Sînt oameni care adorm cu aparatul de radio deschis și nu-i trezește decît anunțarea orei exacte la care trebuie să se deștepte.

Provocarea somnului hipnotic nu are nimic supranatural; oricine poate învăța să hipnotizeze, dar nu orice om poate fi hipnotizat, ci în special cei care au un grad crescut de sugestibilitate și autosugestibilitate.

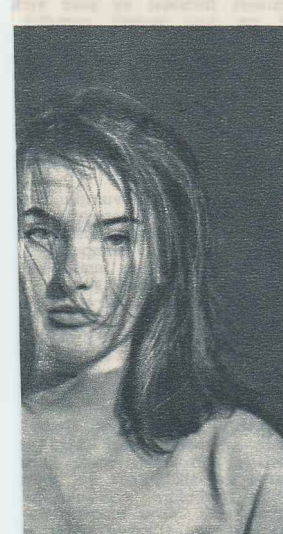
Pentru a produce hipnoza se folosesc stimuli monotoni: cuvinte monotone cu semnificație legată de

starea de somn („Dormi, pleoapele s-au îngreunat” etc.). La acești stimuli monotoni se adaugă relaxarea pacientului, liniștea și obscuritatea relativă a camerei, adică factori care favorizează în general somnul. (Să ne amintim că zgomotul monoton al roților de tren sau al ploii care bate în geam are un efect hipnogen în condiții normale.)

Pentru a înțelege ce se petrece în hipnoză trebuie să ne gîndim în permanență la viața normală. Concentrarea atenției în timpul lecturii unei cărți (sau vizionării unui film care ne „ține”) se însoțește de scăderea sensibilității pentru alte influențe: nu mai simțim nici frigul, nici căldura, uneori „uităm” de anumite dureri fizice, psihice etc.

În multe cazuri hipnoza a contribuit la vindecarea sau ameliorarea anumitor boli funcționale (care au la bază un dezechilibru nervos, un grad crescut de labilitate a funcțiilor fiziologice etc.) și chiar la scăderea sensibilității la durere.

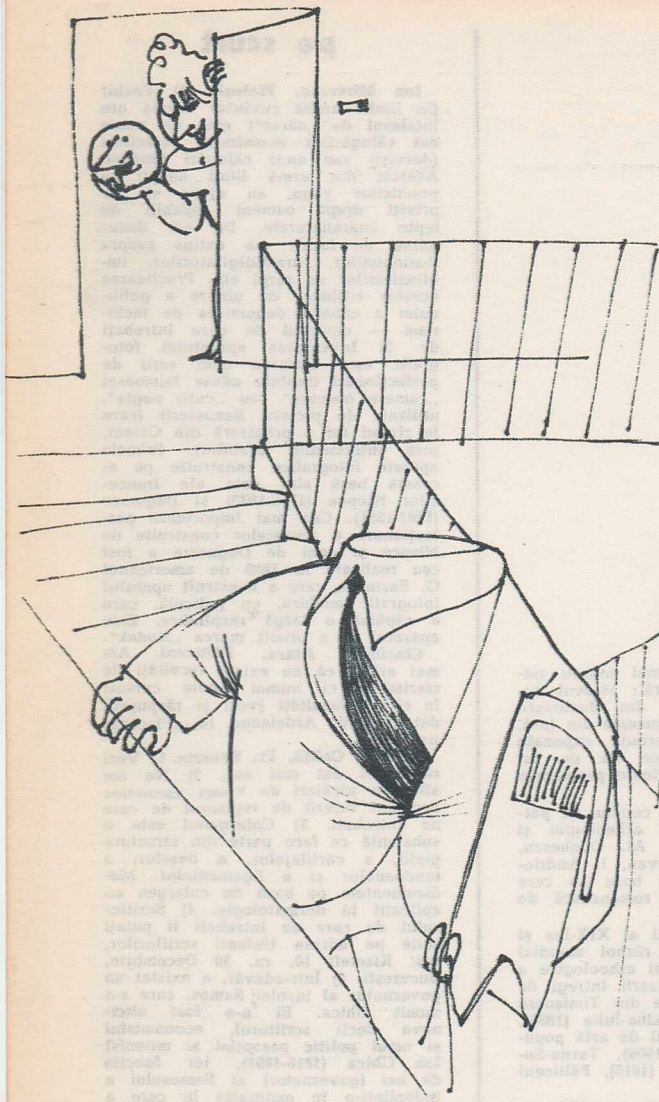
În măsura în care, prin sugestie, deci prin influențarea cu ajutorul cuvîntului, se poate imprima bolnavului o atitudine activă în vindecarea propriei sale boli, hipnoza poate constitui un ajutor prețios în psihologie. La Congresul internațional de hipnoză și medicină psihosomatică, ținut la Paris în aprilie 1965, au fost comunicate rezultate încurajatoare ale aplicării hipnozei ca mijloc ajutător în tratamentul anumitor boli, subliniindu-se totodată limitele metodei și necesitatea de a se întreprinde cercetări pentru aprofundarea cunoașterii mecanismelor nervoase care stau la baza sa.

N. Cristoreanu este cunoscut ca vechi iubitor al fotografiei. Adesea fotografiile sale au fost expuse în expoziții și savane internaționale din țară și de peste hotare. Reproducem cîteva din scrierile sale:

- 1) Întîlnirea.
- 2) Ciufulita.
- 3) Zugravii.
- 4) Ploaie, duminica.

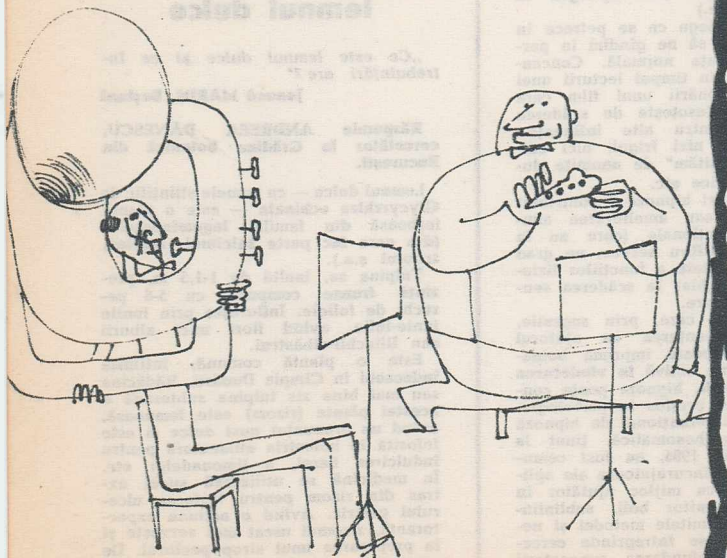

— Iubitele, n-ai uitat nimic ?

UMOR

de Cîk DAMADIAN

TROMBONUL ȘI... PICULINA

Fiecare cu vocația lui...

sport doi mari atleți ai lumii

Astăzi, scena sportivă fără actori principali nu este de conceput. Campionii și recordmanii sînt pentru cronica sportivă ceea ce au fost și vor fi totdeauna vitejii pentru istorie. Ei dau omului de pe stradă măsura posibilităților umane și stîrnesc în ei, totodată, mîndrie și năzuință spre perfecțiune.

Ronald Clarke și Kipchoge Keino fac parte din rîndurile acestor eroi. Performanțele lor au umit și au trezit curiozitatea. Măriturile stau numeroasele scrisori primite la redacție, în care ni se cer amănunte despre cei doi mari atleți ai lumii.

Intrecerea — directă sau indirectă — a celor doi mari alergători va pasiona fără întrerupere opinia publică sportivă.

marele necunoscut KEINO

Între multele însemnări prilejuite de finala olimpică a cursei de 5 000 m, de la Tokio, una mi se pare astăzi foarte interesantă. Ea se leagă de un alergător negru care-și făcea remarcă prezența printr-o șapcă portocalie cu un bor urias. În ziua finalei, cînd cei 11 alergători s-au aliniat la start, cred că majoritatea celor prezenți în tribunele stadionului Național și-au pus întrebarea cum de-a ajuns acest negru firav să-și măsoare forțele cu Jazy și Schul, cu Clarke și Norpoth, cu Baillie și Badiuk. Să fi fost doar întîmplarea cea care l-a ajutat pe acest ilustru necunoscut să ia parte la cursa așilor? Înaintea startului așa am crezut! Și n-am fost singurul...

Tur după tur concurentul cu numărul 388 (din program am aflat că-l cheamă Kipchoge Keino și că este din Kenya) se ținea în pasul celor din fruntea plutonului. În final a ocupat locul 5 cu 13:50,4 la numai 1,6 sec. de ciști-gător, americanul Bob Schul. Ceea ce, evident, reprezenta o performanță remarcabilă, cu atât mai mult cu cît a lăsat în urmă alergătorii de talia lui Baillie, Dutov, Holland, Clarke, Wiggs etc.

După olimpiadă am și uitat de Keino!

În iunie 1965, finlandezii au organizat la Helsinki un mare concurs internațional la care și-au asigurat, pentru cursa de 5 000 m, toată elita mondială a alergătorilor pe această distanță. Capul de afiș a fost, fără discuție, australianul Ron Clarke. Au mai venit să participe la această „cursă a secolului” francezul Mi-

chel Jazy, aureolat de o dublă corectare a recordului european, campionii olimpici, americanii Bob Schul și Bill Mills, și încă alții. Pîntre ei și Keino!

Marele favorit, Clarke, a impus o trenă foarte rapidă pe prima parte a cursei (sub 8 minute pe 3 000 m!) pentru a se „debarasa” de cei mai mulți concurenți și pentru a evita lupta cu Schul și Mills la finiș. Și Clarke, în linia mari, a reușit să facă ceea ce-și propusese. A trecut la 3 000 m în 8:05,2, ceea ce presupune un ritm foarte rapid de alergare, și s-a văzut „scăpat” de obsesia finișului celor doi americani. Pe ultimele ture au rămas să lupte pentru întîietate doar trei concurenți: Clarke, Jazy și Keino. Și tot finișul a fost hotărîtor: Clarke a terminat al treilea!

Concursul de la Helsinki a marcat începutul uluitoarei ascensiunii a alergătorului cu „șapcă portocalie”. A doua zi, chiar, la Turku, Keino l-a întrecut din nou pe Clarke, realizînd cu 13:26,2 al doilea rezultat din istoria acestei probe. De atunci, Keino, devenind o vedetă certă, a început să fie solicitat la zeci de concursuri în diferite localități din sumedenie de țări. Și Keino n-a scăpat prilejul a nenumărate victorii, concurînd într-o singură săptămînă la cîte 3-4 concursuri, modificînd astfel, dacă se poate spune așa, concepția despre alergările de fond, despre refacerea organismului după efort.

În august, la Stockholm, Keino a concurat pe 3 000 m și a înregistrat o performanță (7:39,6 — nou record mondial) despre

care se va vorbi multă vreme căreia specialiștii i-au stabilit echivalența cu 13:15,0 pe 5 000 m.

Spre sfîrșitul anului, cînd concursurile în Europa erau pe cheiate iar la antipodi abia aflau la început, Kipchoge Keino a plecat în Noua Zeelandă, Australia. Un turneu de opt concursuri încheiat cu șase victorii și un nou record mondial 5 000 m.

Kipchoge Keino are 26 de ani, 1,70 cm înălțime și 58 kg greutate. S-a născut la Nandi pe înaltul muntelui al Kenyei, la 320 de kilometri de capitala Nairobi. Este de profesie agent de circulație. Început să practice atletismul în 1962.

În legătură cu evoluția viitoare a lui Keino, antrenorul Cha Mukova a declarat următoarele: „Kipchoge, în comparație cu ceilalți fondești ai lumii, se trenează mult mai puțin: cîte 5-10 km dimineața și alții 3-4 seara. Țineți seama însă de faptul că el trăiește, muncește și se odihnește la peste 2 000 m altitudine, într-un evident deficit de oxigen. În 1968, la cei 2 280 metri ai Mexicului, Keino va fi elementul său și se va simți, doar și poate, mai bine decât ceilalți alergători, cărora accederea cu altitudinea le va crea multe probleme. Așa că, de acum, sper într-o medalie de aur pe 5 000 m și poate chiar pe 10 000 m”.

De aceea, toată atenția la alergătorul cu șapcă portocalie!

Romeo VILA

celebrul CLARKE

Pe pista de zgură roșie de la Melbourne Cricket Ground, în ultimul schimb al unei uriașe ștafete de 2 830 de atleți, alerga un tânăr zvelt, imberb, în tricoul alb al ingenuității, purtînd torța fîmegîndă a Jocurilor Olimpice din 1956. Cuprînsi de solemnitatea momentului și de euforia așteptării, cei peste 100 000 de privitori n-au avut vreme să-l vadă prea bine și, de altfel, nu știau nici măcar cine este. Dar dacă ar fi putut ghici cine va fi tînărul purtător al flăcării olimpice, desigur că s-ar fi năpustit pe scările stadionului să-i ceară pretimpurii autografe.

Avea pe atunci 19 ani și era un mîler (alergător pe o milă) de nădejde al atletismului australian. A debutat pe pistă în 1951, la 14 ani, și a devenit în curînd recordman mondial de juniori al distanței de 1 609,32 m (parcurse la Sydney în 4 min. 6 sec. 8). Această performanță, alături de tinerețea lui, a fost probabil hotărîtoare în alegerea sa ca purtător al torței olimpice.

Tînărul atlet a venit pe stadion îmbrăbîtat de strălucirea unor excelenți alergători maturi din Australia: John Landy, James Bailey, Mervyn Lincoln erau, în 1956, cei mai buni mîleri ai lumii. Juniorul, clasat în acel an al 33-lea în ierarhia mondială a seniorilor, nu visa decît să-i ajungă din urmă.

Dar două împrejurări au întîrziat deznădămintul acestei curse de urmărire. În primul rînd, seriozitatea concepției despre viață, care l-a îndemnat să se ocupe cu prioritate de profesiunea sa. Între 1958 și 1961 părăsește aproape de desăvîrșire antrenamentele, poate descurajat și de faptul că, între timp, apăruse pe firmamentul atletismului australian și mondial o stea de mare mărime: Herbert

Elliott care, oricum, i-ar fi barbat drumul spre vîrf. Recordul lui Elliott (3:35,0 pe 1 500 m) era dincolo de orice incipuire...

Dar la 25 ani, în 1962, revine pe pistă, ambițios și parcă mult mai conștient de valoarea sa. În timpul iernii, alergînd cu disperare, dă jos „kilogramele de care începusem să mă rușinez” și reia contactul cu marile competiții.

Abia în ultimele zile ale anului 1963, la Melbourne, în fața unui număr infim de spectatori, atletul cu tinerețea regăsită se impune atenției lumii, bătînd recordul mondial pe 10 000 m (deținut pînă atunci de sovieticul Piotr Bolotnikov): 28 min. 15 sec. 6. În lipsa portretului cvasinecoscutului recordman, zările de sport europene și-au amîntit subit și au ilustrat vestea senzațională cu fotografia ... unui tînăr purtînd torța olimpică la Melbourne.

În iunie 1964, la Zürich, Bolotnikov și-a luat revanșa, învingîndu-l în luptă directă pe australian, într-o cursă pe 5 000 m, la capătul căreia i-au despărțit doar cîteva zecimi de secundă.

Dar Jocurile Olimpice de la Tokio erau aproape. Din păcate, ele nu au fost prea ferice pentru candidatul la gloria sportivă. În proba de 10 000 m pune în joc toată priceperea sa și ascendența morală de care se bucura, dar pe ultimii 30 de metri e învins de alți doi necunoscuți: Mills (S.U.A.) și Gammoudi (Tunisia)! Neputînd obține o medalie de aur, îl cuprînde deznădejdea, se aruncă cu imprudență în lupta epuizantă a tremei în cursa pe 5 000 m, dar pe ultima mie de metri se pierde iremediabil în pluton (locul 9). Prezența sa la startul maratonului era o încercare disperată, sortită de asemenea eșecului.

Abia anul postolimpic 1964 va permite să intre cu siguranță și bravură — căcînd pe sînor următoare performanțe în galeria celor mai mari atleți de fond din lume, alături de Nurmi, Heino, Zatopek, Cotectează de trei ori recordul mondial pe 5 000 m al lui Keino și îl ameliorează de două ori recordul mondial pe 10 000 m adjucecă și recordurile mondiale pe distanțele englezești: 3 (4 827 m); 6 mile (9 656 m); 10 mile (16 093 m). Apoi cunună acestei cascade de victorii, la 27 noiembrie, la Geelong (un oraș la 120 km de Melbourne), alergînd cu stilul economic 20 km în 59:22,8 și curgînd într-o oră 20,231 km, același nume înscris în dreptul 11 recorduri mondiale într-un gur an — iată ce-și poate orice atlet din lume!

Născut la 11 ianuarie 1939, Melbourne, Ronald Clarke (1,70 m înălțime, 74 kg) este căsătorit are doi copii; locuiește la denong, în apropiere de Bourne; de profesie reprezintă comercial. Se antrenează în mod regulat pe străzi asfaltate, pe parcurile sau pe hipodrom. Alergă mult: dimineața orele 6 și 7, la prînz vreo zeci de minute, apoi după-a aproape două ore pe hipodrom din cartierul Glenhuntly. La minică dimineața alergă 3 printr-o pădure de eucalipti vecinătate.

Acesta este atletul pe 24 de reviste și ziare de sportate l-au scotocit cel mai sportiv al anului 1965. La ani, înfrîngerile cu care ceput sezonul 1966 nu-l mai tează. Ronald Clarke și-a visul.

Victor BÂNCIUL

lată-i pe cei doi mari atleți într-o confruntare directă. În frunte, de data aceasta, este Clarke.

coperta noastră

„sfintul“ roger moore

Pentru că Simon Templar ne intră în casă, de luni de zile, aproape în fiecare sim-bătă seara, n-are rost să spu-nem despre eroul popularei serii de televiziune lucruri pe care le știe toată lumea: că este perspicace ca Sherlock Holmes, îndemnat în spar-geri ca Arsène Lupin și atâtea altele. Un amănunt însă tre-buie adăugat, în orice caz: are farmecul lui Roger Moore, acest actor lansat de televi-ziunea britanică o dată cu serialul inspirat de cartea scriitorului englez Leslie Charteris. Transferul psiholo-gic de la personaj la inter-pret operează aici din plin, încît e greu să spui cît la sută din simpatia pe care și-a cucerit-o „Sfintul“ se da-torește eroului propriu-zis și cît la sută revine actorului. Fără îndoială însă că lui Ro-ger Moore i se datorează to-țuși un procent destul de greu: nu numai pentru pre-zența sa plăcută de june-

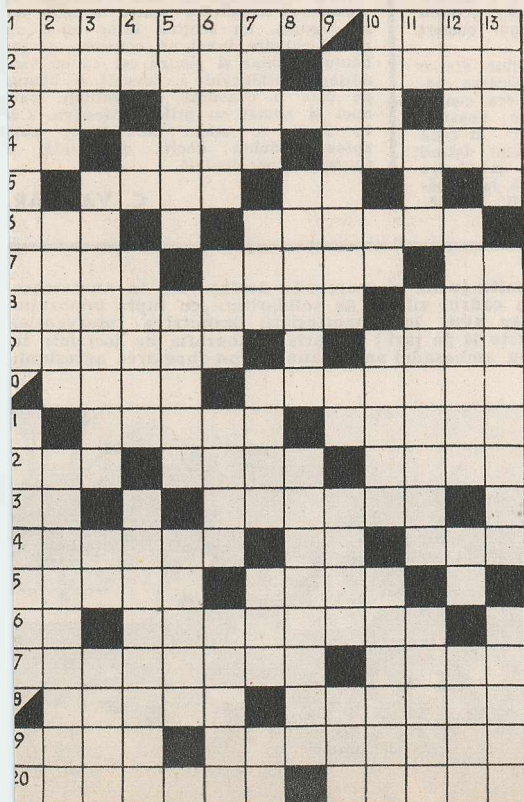
prim cu trăsături armonioase și statură de 1,88 m, ci și pentru accl aer de ușoară ironie cu care-și privește eroul, pentru ușurința cu care i se adaptează de parcă toată viața s-ar fi luptat cu răufă-cătorii și cu inspectorii Scot-land-Yardului (în treacăt fie spus, Roger Moore este fiul unui polițist londonez). Nu știm deocamdată ce noi pri-mejdii îl așteaptă pe „Sfin-tul“, alias Roger Moore, și chiar dacă am ști n-ar avea nici un haz să le divulgăm. Una singură o putem spune fără a stîrni regrete: regizorul francez Christian Jacque pre-gătește un film (nu pen-tru televiziune) ce are ca punct de plecare același ro-man al lui Leslie Charteris; de data asta însă „Sfintul“ va avea alt nume și alt chip: acela al lui Jean Marais. Fără îndoială, cineaștii sînt uneori cruzi, se joacă cu inimile spectatorilor.

M. MIHĂILESCU

cuvinte încrucișate

ORIZONTAL: 1) Arbore exotic de dimensiuni uriașe — Conifer numit și „arboarele vieții“. 2) Arbore cu lem-nare și frunze crestate (pl.) — Stat asiatic renumit pentru pedrii săi. 3) Rudă apropiată a mărului — Gogoasă pe frunza tejarului — Notă muzicală. 4) Lene! — Arbore rășinos care trăiește peste 1 000 de ani — Arbust cu fructe roșii așezate în ciorchini. 5) Arbusti cu flori albe și fructe negre — Ulise furmuzescu. 6) Pom cu umbră easă — Varietate de arbori de alcătuiesc o pădure. 7) Prex cu sensul de „foarte“ — Arbusti cu fructele căutate de everițe — Barbu Bunescu. 8) Omizile, pentru arbori — Navigator portughez din secolul al XV-lea. 9) Copac — Actor român. 10) Ia privește! — Copac exotic, gigant, cu

fructul ca smochina. 11) Lezat — Eroul care a străpuns ochiul lui Polifem cu o prăjină de măsline. 12) Acest — Aci-dulat — Comună în regiunea Hunedoara. 13) Din nuc! — Ghicitoare. 14) Arbori — Mere! — Poet român, autorul poeziei „Stejarul lui Ștefan cel Mare“. 15) Nume feminin — Sunet de clopot. 16) Do în vechea gamă — Gize care își depun ouăle pe frunza de plo-p după ce au făcut-o sul. 17) Păsări mari amatoare de ci-reșe — Mare în U.R.S.S. 18) Nevoit — Pădure pe dealul Hirăului, în care crește tisa, de obicei înfrînită doar la altitudini mai mari. 19) Ottorino Respighi a închinat un poem pinilor din această capitală europeană — Autorul poeziei „Pe lângă plo-pii fără soț“. 20) Cimpia brăz-dată de tractor — Unit.

arbori

VERTICAL: 1) Suprafața plantată cu arbori și flori din fața unei clădiri monumentale — Cel natural se obține din seva arborelui Hevea — Rădăcină — Autorul poeziei „Copacul umbilator“ — Felicitări — Arbore exotic a cărui coajă este folosită drept condiment. 3) Arbore înrudit cu stejarul — Autorul liedului „Teiul“ — 3,14! — Prun cu ajun, stejar cu arțar sau măr cu păr. 4) Alexandru Jipescu — La toamnă! — A pluti pe apă — Cu marginile dințate. 5) Rășinos cu frunze căzătoare, numit și crin sau zădă — Scenă de circ — Pom cu fructe vârtice. 6) Stînjenei — Fire — Necunoscuți — Joagăr. 7) A sfărîma — Localitate în S.U.A. — Prefix — Local de noapte și de zi — Pronume. 8) Nu-s prea grei — Succedați. 9) Plante ce cresc pe scoarța copacilor bătrîni — Împreună — Riu în Grecia — N-are pereche. 10) Băiețel — Nichel — Molift — Pinză în dungii. 11) La cub! — Pămînt galben — Autorul povestirii „Stejarul din Borzești“ — A risipi. 12) Orașul unde se află celebrul tei al lui Eminescu — Arbori tropicali cu lemnul negru — Fiecare adaugă cite un nou inel trunchiului arborilor — Corabie legendară. 13) Arini — Poet român contemporan — Instrument muzical de suflat.

Sofla BUCURESCU

Cuvinte mai puțin cunos-cute: ELO, CAO, ARNA.

dezlegarea jocului „CAI“, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) TRAPAS — ZABALA. 2) ROMAN — CALARET. 3) OVAZ — CAP — IAPA. 4) PI — ATELAJ — TIC. 5) ONI — ASUDAT — NU. 6) TELUR — TARAS — R. 7) E — ULANI — APARI. 8) AMINA — ATENA. 9) OMISI — TRETINI. 10) RENE — CR — C — TIT. 11) ARA — MOAR — RATA. 12) SI — POTCOVIRI. 13) ECHITATIE — I — L. 14) AINO — OTAR — KI. 15) C — DIATA — CAI — B. 16) LOR — RARA — UNSE. 17) AROME — EPA — SAL. 18) CAMA — G — RIS — LU. 19) A-LERGARI — OTEL. 20) SE-LARI — GALOPA.

carnet automobilistic

perie antiderapantă

Dintre toate cauzele ce duc la accidente, cea mai greu de combătut este deraparea. Impotriva zăpezii, a ploii și chiar a ceții s-au găsit remedii eficiente. Însă deraparea — provocată mai ales de polei, dar și de mizgă — era, pînă de curînd, singura care cauza dificultăți de netrecut și numeroase accidente grave.

Ca și în alte descoperiri, întîm-plarea a jucat un rol important. Pen-tru a evita un cal care traversa șo-seaua, inginerul francez Verrey, aflat într-o mașină care circula cu 80 de km pe oră pe un drum udat de ploaie, a frînat brusc. Mașina a de-rapat, a lovit foarte ușor calul și datorită acestei lovituri s-a redresat. Nici o victimă, nici o pagubă.

Pomînd de la constatarea că slaba lovitură a redresat mașina, după cinci ani de încercări și experimentări in-ghinerul Verrey a construit și brevetat un dispozitiv mobil denumit „RE-DREX“, aplicat pe bara de protecție din spate. Dispozitivul constă din-tr-un suport care coboară pînă la 5-7 cm de sol, pe care îl atînge cu un fel de grăpă sau perie cu fire de sîrmă montate într-o placă de cauciuc. Presiunea totală de circa 100 kg, repartizată în cele 40 de puncte de contact create între ve-

hicul și acoperămintul șoselei sau străzii, este suficientă pentru a de-termina apariția rezistenței salvatoare care redresează vehiculul.

În caz de pericol, dispozitivul este declanșat automat printr-o comandă electrică. Efectul se face resimțit imediat. În numai 10 m un automobil căruia la viteza de 50 km/oră îi ex-plodează un pneu, virează brusc, de-rapează pe polei, mizgă sau noroi, este redresat.

Probele făcute evidențiază avanta-jele certe ale dispozitivului pentru drumurile de munte, pe zăpadă, gheață sau polei. Aparatul poate fi folosit în asemenea situații tot dru-mul, nu numai în caz de pericol. S-a constatat că datorită acestui aparat viteza de circulație pe un drum greu practicabil din cauza poleiului se du-blează.

Vehiculele utilitare (salvare, pom-pieri, poliție, aprovizionarea cu ali-mente) sînt în primul rînd dotate cu asemenea dispozitive, deoarece ele trebuie să circule cu mare viteză, in-diferent de condițiile atmosferice sau de starea șoselei. Dar și numeroși po-sesorii particulari de automobile adoptă, pentru securitatea pasagerilor, noul dispozitiv: peria antiderapantă.

sanctiuni

Pe lângă educație, în întreaga lume se aplică conducătorilor de autovehi-cule și sancțiuni. Potrivit experienței cîpătate s-au adoptat regulamente și reguli diferite. Unele țări folosesc ta-loanele, altele amenzile — foarte multe și unele, și altele.

Principala obiecție pe care auto-mobilistii sancționați o ridică în ase-menea cazuri este lipsa de obiecti-vitate a agenților de circulație care aplică sancțiunile.

În Anglia s-a ajuns la concluzia că pentru cele mai răspîndite și mai pe-riculoase contravenții se pot adopta măsuri științifice de apreciere a cul-pabilității.

Se preconizează producerea în serie a unor aparate funcționînd pe baza unor celule fotoelectrice care să fie amplasate în orașe, la intersecții, pe arterele de intensă circulație și pe șosele și autostrăzi, unde vitezele

sînt plafonate. Unii agenți de circu-lație mobili (pe motocicletă) vor fi înregistrați și ei cu asemenea aparate. Viteza înregistrată nu va mai putea fi contestată de cel în contravenție. Sancțiunea însă, în cazul de față amendă, va fi proporțională cu de-pășirea de viteză constatată.

Începînd de la 1 ianuarie sancți-onarea tarifată a fost introdusă expe-rimental în orașul Marlow (Anglia). Prima victimă, d-na Inge Meather, a plătit 9 lire amendă pentru că cir-cula cu 77 km pe oră pe un tron-son unde viteza maximă era de 48 km pe oră.

Singura salvare pentru automobi-liști ar fi dacă experimentarea ar arăta că încasările din amenzi sînt net inferioare investițiilor necesare pentru aparatul fotoelectric.

Ing. V. IOANID

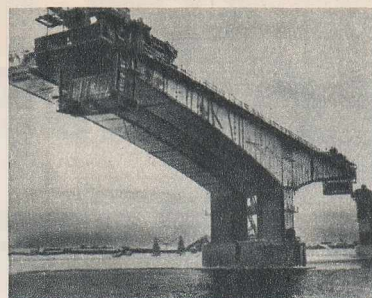
avânt creator

Cel de-al XXIII-lea Congres al P.C.U.S. a fost întâmpinat de oamenii muncii din Uniunea Sovietică cu importante realizări. Cifrele date publicității în legătură cu îndeplinirea planului producției industriale pe primele două luni ale acestui an indică depășiri remarcabile care atestă avântul în muncă cu care colectivele întreprinderilor țării au marcat apropierea congresului comunistilor. Astfel, în lunile ianuarie și februarie, planul producției industriale a fost îndeplinit în proporție de 103 la sută, realizându-se o creștere de 8,7 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut. Producția de

energie electrică a înregistrat un spor (raportat la perioada amintită) de 9 la sută, producția de gaze — de 14 la sută, petrol — 9 la sută, oțel — 5 la sută, îngrășăminte chimice — 21 la sută, fibre și fire sintetice — 13 la sută, tractoare — 9 la sută, frigidere — 41 la sută, televizoare — 40 la sută etc.

Presă sovietică sublinia în ajunul deschiderii congresului elanul cu care numeroase colective de constructori ai noilor obiective industriale muncesc pentru darea în folosință a acestora înainte de termen. La uzina metalurgică din Komunarsk, regiunea Lugansk, a intrat în probe tehnologice laminorul de profilele gvele „600”, în întregime automatizat. La combinatul siderurgic „Lenin” din Krivoi Rog a fost pus în funcțiune un laminor de profile ușoare. El va produce într-un an cît cele două laminare de același gen existente pînă în prezent în cadrul uzinei. Cel de-al 10-lea cuptor rotativ, lung de 100 metri, cu o capacitate anuală de producție de 600 000 tone, a intrat în funcțiune la fabrica de ciment din Voljak, iar la combinatul chimic din Scebinsk au fost obținute zilele trecute primele cantități de kaprolactamă, materie primă pentru fibrele de kapron. Instalația de aici este una dintre cele mai perfecționate din Uniunea Sovietică. Amploarea și diversitatea tuturor acestor realizări oferă un tablou grăitor al atmosferei de însuflețire în care s-au deschis lucrările congresului.

Dezbaterea largă a proiectului de Directive cu privire la planul cincinal pe anii 1966-1970, care s-a desfășurat în organizațiile de partid și obștești ca și în pa-

În orașul Yaroslavl se află în curs de construcție un pod peste Volga, în lungime de 800 m. Pentru asamblarea diferitelor elemente nu se folosește sudare sau nltuirea, ci lntirea cu ajutorul unui liant special.

Fotografie „Novosti

ginile ziarelor sovietice, a prilejuit abordarea de către muncitori și colhoznicii cadre din diferite ramuri ale economiei oameni de știință, ingineri și tehnicieni a celor mai importante probleme ale dezvoltării continue a economiei U.R.S.S. Sporirea producției industriale în cursul noului cincinal cu 40 la sută va face ca pe harta Uniunii Sovietice să apară alt sate de combinate ale industriei grele și ușoare, centrale electrice de mare capacitate, mine și exploatări petrolifere.

Sporirea eficienței economiei, introducerea mai rapidă a cuceririlor științei în producție, organizarea rațională a proceselor tehnologice, creșterea nivelului de trai material și cultural al oamenilor sovietici sînt obiectivele principale ale noului plan cincinal. Congresul P.C.U.S. făcînd bilanțul marilor realizări obținute pînă acum, a trasat liniile directoare ale înaintării Uniunii Sovietice în etape următoare.

N. IONESCU

Cele peste 50 de accidente ale avioanelor militare de tip american „Starfighter-F. 104”, aparținînd Bundeswehrului, și soldate cu moartea a 28 piloți vest-germani — fapt pentru care aceste avioane au și fost supranumite „sicriale zburătoare” — au determinat o dezbateri în Bundestag. În chiar ajunul dezbaterilor — furtunoase, de altfel, deși s-au încheiat fără nici un vot — s-au prăbușit două avioane, acest fapt venind parcă în sprijinul numeroaselor semnale de alarmă din presa vest-germană. Fotografia înfățișează resturile avionului căzut la 21 martie în împrejurimile orașului Ingolstadt.

crime de... „onoare“

Un tribunal din orașul sicilian Catania judeca nu demult un proces destul de obișnuit prin partea locului: un profesor îl asasinase pe iubitul fiicei sale, pe motiv că acesta ar fi dezonorat-o. Sentința — doi ani și jumătate închisoare — a fost primită în sală cu aplauze și ovații, crima profesorului fiind trecută în rîndul celor... de onoare. Patru zile mai tîrziu, același tribunal s-a ocupat din nou de o crimă de onoare...

Devenind din ce în ce mai frecvente, aceste delictive au atras atenția opiniei publice din întreaga Italie pentru blîndețea cu care sînt pedepsite, ele constituind de altfel și subiectul unui film — „Divorț italian” — care a rulat și pe ecranele din țara noastră.

Crimele de... onoare, oricît ar părea de ciudat, sînt săvîrșite sub scutul unui articol de lege care permite în fapt asasinatul: articolul 587 al Codului penal italian prevede pentru cel ce a ucis pentru a „repara” onoarea fiicei, logodnicei etc. o pedeapsă de cel mult 3 ani închisoare, ceea ce-i permite respectivului, după ispășirea pedepsei, să se bucure de toate drepturile civile.

Sub presiunea dezbaterilor aprinse din presă și a cererilor tot mai insistente ale opiniei publice de a se înăspri pedepsele pentru aceste crime, Ministerul Justiției a făcut cunoscut că intenționează să reglementeze situația. Sînt precon-

zate două posibilități: anularea pur și simplu a articolului respectiv din Codul penal sau modificarea sa prin introducerea unor pedepse aspre pentru crimele așa-numite de „onoare”.

Autoritățile se pare că optează pentru prima soluție. Această atitudine se lovește însă de opoziția unor consilieri care susțin că articolul de lege respectiv a fost introdus acum 35 de ani în Codul penal în baza unor „motive temeinice”...

Un obstacol în calea eliminării acestor singeroase vendete îl constituie însă și prejudecățile înrădăcinate de-a lungul anilor în oameni. Un caz recent petrecut în localitatea Alcamo este amply comentat zilele acestea de presa italiană. Tinăra Franca Viola a fost răpită. Spre surprinderea tuturor locuitorilor din Alcamo fata a refuzat să se căsătorească cu cel ce astfel a dezonorat-o, iar tatăl, deși îl cunoaște pe hoț, nu a comis încă crima de onoare. Atitudinea pasivă a tatălui este însă condamnată de localnici care consideră aceasta o încălcare a unor „legi necrise” de mult statornicite. Și în cele din urmă întreaga familie a trebuit să părăsească localitatea.

...Așadar, se va modifica sau nu legea privitoare la crimele de onoare? Pînă una alta, delictul continuă.

Gabriela MANTU

scoția, whiskyul și scoțienii

La aproximativ 500 km nord de Londra, călătorul va întîlni pe marginea șoselelor mari panouri care îl anunță că se află pe pămînt scoțian. Nu trebuie însă să fii un cunoscător al Marii Britanii pentru a-ți da imediat seama că acea mică parte a insulei britanice, prin oamenii și natura sa, este o altă țară. Scoția, o regiune săracă și romantică, cu castele vechi și sate pescărești pitorești, este cunoscută în întreaga lume și datorită whiskyului său. În anul 1965 exportul de whisky — 1,68 milioane hectolitri — a constituit 25 la sută din valoarea întregului export al Scoției, aducînd Marii Britanii, potrivit ziarului vest-german Frankfurter Allgemeine Zeitung, un venit care se cifrează la aproximativ 280 milioane dolari. Aceasta înseamnă mai mult decît a adus întreaga industrie de construcții navale britanice. În prezent, exportul de whisky scoțian deține 2,6 la sută din întregul comerț exterior al Marii Britanii.

Băutura națională a scoțienilor are o istorie destul de veche. Prepararea băuturilor alcoolice din cereale era cunoscută cu mult înainte de era noastră, chiar la vechii egipteni și greci. În ceea ce privește Scoția, un document datînd din anul 1494 — găsit într-o mănăstire — se referă pentru prima oară la o băutură alcoolică numită „Aqvavit”, asemă-

nătoare actualului whisky. Cu 150 de ani mai tîrziu, această băutură era deja cunoscută sub denumirea de whisky. Pînă atunci se întrebunța denumirea de „Uisgebeaugh”, care provenea din limbă galică și care s-ar traduce cu „apa vieții”, denumire folosită încă și astăzi în unele regiuni din Scoția. Mult timp whiskyul nu a cunoscut o arie prea mare de răspîndire. De-abia la jumătatea secolului trecut, whiskyul a început să fie cunoscut și în celelalte regiuni ale Marii Britanii, însă nu ca băutură de salon. Whiskyul era destinat numai bărbaților și băut în cerc restrîns. După 1900, whiskyul a devenit popular în țările anglo-saxone, iar de aproximativ 35 de ani această băutură a început să fie răspîndită și pe continentul european.

Încă acum 80 de ani whiskyul era considerat o băutură pentru oameni simpli. Astăzi, un scoțian sărac nu-și poate permite luxul să consume această băutură. Chiar și pentru cei cu un venit mijlociu whiskyul a devenit o băutură pe care o consumă în cantități foarte mici și numai cu prilejuri festive. Că în Scoția o sticlă de whisky costă aproape dublu decît, de pildă, în Germania occidentală.

C. VARVAR

Paralel cu demonstrațiile, mitingurile și marșurile desfășurate în numeroase orașe ale Statelor Unite, în cadrul zilelor de solidaritate cu lupta poporului vietnamez (25-26 martie), au avut loc manifestații împotriva intervenției americane în Vietnam în peste 40 de țări; la Paris (fotografia de jos) mii de cetățeni s-au adunat în fața ambasadei americane cerînd încetarea agresiunii imperialiste în Vietnam...

armele lui oswald

Un caz cel puțin neobișnuit a făcut cent obiectul unui proces judecat în Tribunalul federal din Dallas. Implicinții: pe de o parte, guvernul Statelor Unite, pe de alta, un bogat proprietar de puțuri petrolifere din Texas, nume John King. Obiectul disputei: mașina „Manlicher-Carcano” cu care pretinde că Lee Harvey Oswald ar comis asasinatul împotriva fostului președinte al S.U.A., John F. Kennedy, pistolul cu care același Oswald l-a ucis, curind după atentat, pe agentul de poliție J. D. Tippit.

John King care, în particular, este un sionist colecționar de arme, a achiziționat de la văduva lui Oswald cele

două arme pentru impunătoarea sa colecție, plătindu-i suma de loc modestă de 10 000 dolari.

Socolind că arma cu care a fost ucis un președinte al țării aparține, de drept, statului, guvernul de la Washington l-a acționat pe King în judecată. Tribunalul din Dallas a dat guvernului câștig de cauză, hotărând ca armele respective să intre în patrimoniul Arhivelor naționale ale S.U.A. unde se păstrează, pe lângă documente istorice, o mulțime de obiecte legate de istoria Statelor Unite.

Rapiditatea cu care instanța din Dallas a rezolvat această pricină a uimit opinia publică. Cu atât mai mult cu cât cazul asasinării fostului președinte Kennedy și apoi al presupusului său asasin, Oswald, de către acel dubios personaj numit Ruby sînt încă departe de a fi fost rezolvate. Rejudecarea procesului acestuia din urmă e mereu amînată, iar lacunele evidente ale faimosului Raport Warren, întocmit după atentatul de la Dallas, constituie încă obiectul unor ample dispute în importante cercuri juridice americane și internaționale.

Fapt este însă că la mulțimea întrebărilor rămase fără răspuns în legătură cu asasinarea lui John Kennedy, procesul dintre guvernul S.U.A. și petroliștii texani John King a mai adăugat una, nu fără tilc: cum au putut ajunge cele două arme, sechestrate de autorități ca fiind corpuri delictive și constituind obiectul a numeroase cercetări și expertize, în posesia personală a văduvei lui Oswald, iar de aici, prin comerțul de suveniruri, în proprietatea unui colecționar particular?

Deci, încă o verigă în lanțul de „clușe” ale atentatului din Dallas...

A. STANCIU

gnatul petrolist John King și arma care se presupune că Oswald l-ar fi s pe președintele Kennedy.

sfirșitul crizei ?

Debutul campaniei electorale din Republica Dominicană, plin de incertitudine și încordare, îndreptățeste presupunerea că alegerile din iunie, dacă aveau în cele din urmă loc, nu vor aduce nici pe departe voința maselor populare dominicane. Francisco Caamaño află la Londra, iar forțele constituționaliste sînt risipite. Liderul lor plecat în baza ordinului dat de președintele provizoriu, Garcia Godoy, cu privire la trimiterea peste mările țării a unor militari din cele tabere. Mare parte dintre țării de dreapta au refuzat însă să se, iar Garcia Godoy s-a dovedit și nehotărît: în loc să insiste pe hotărîrile sale, el i-a avansat în d și funcții, declarînd după aceea, multă semănătate, că s-a ajuns la sfîrșitul crizei politice și militare din țară. Iată însă că, după ce a făcut astă declarație, studenții au re-ut în stradă. Ulterior evenimentele precipitat prin demisia ambasadoru-dominican acreditat la Washington atentatul comis împotriva lui Juan ch, fost președinte al țării. Unul re oamenii din garda personală a lui ch a fost împușcat, iar alte trei per-ean, grav rănite.

Juan Bosch rostise cu cîteva zile mai nte un discurs radiotelevizat, în care acuzat pe Godoy de cedare în fața ortei, declarînd că, după părerea sa, actuala conjunctură din țară alege-edinv inutil, avansul făcut dreptei lamn din la paralizie viitorul gu-ri, chiar înainte ca acesta să se nască arma alegerilor.

În 1962, Juan Bosch a anunțat de va ori retragerea partidului său, idul revoluționar dominican, din pania electorală și e foarte posibil facă acest lucru și de data aceasta. aies după atentatul amintit și a del-ului, tot în urma unui atentat, al f de-al doilea conducător al partidul-său, Jaime Acosta. Hotărîrea de a icipa sau nu la alegeri va fi adoptată Congresul Partidului revoluționar din aprilie.

toate acestea se adaugă mișcarea lion din forțele interamericane. lionul Fraternidad, compus din solnicaraguaeni, paraguayeni, brazilieni în Honduras, a fost dispersat în te cartiere din Santo Domingo, iar ul trupele nord-americane (12 000 li) raziile s-a instalat în jurul hotelu-

lui Ambasador — aceasta spre a înlesni controlul asupra întregii capitale. Menținerea pe mai departe în insulă a forței interamericane agravînd situația, a făcut, după cum transmitea deunăzi corespondentul agenției Associated Press, ca „în cadrul tuturor partidelor politice să se intensifice criticile la adresa forțelor interamericane și a Organizației Statelor Americane”.

Darle NOVĂCEANU

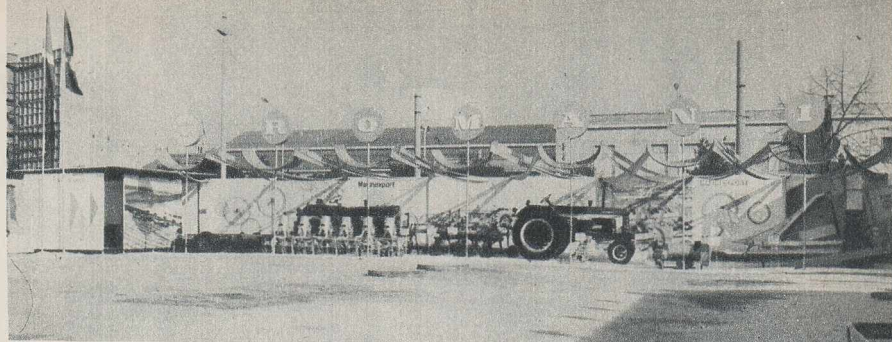
raportul subdezvoltării

Din epoca colonialismului, țările africane n-au moștenit numai subdezvoltarea economică, ci și înapoierea tehnico-științifică. Încă în anul 1961, la Addis-Abeba a fost aprobat așa-numitul plan de la Lagos pentru dezvoltarea cercetării științifice în țările africane, însă atingerea unor obiective satisfăcătoare în cadrul lichidării înapoierei constituie un proces de lungă durată.

O piedică serioasă în calea rezolvării acestei probleme o constituie lipsa aproape totală de cadre științifice naționale. Anul trecut, în întreaga Africă doar 10 000 de persoane lucrau în probleme de cercetare științifică, și acelea grupate, în marea lor majoritate, doar în cîteva țări. La fiecare milion de locuitori revin în Africa numai 40 de cadre științifice, în timp ce în țările dezvoltate ponderea acestora este în medie de 1 000 (unul la mie), raportul comparativ fiind de unul la douăzeci și cinci în defavoarea Africii.

Concomitent cu crearea de organisme naționale pentru organizarea cercetării științifice, cu alocarea de subvenții bugetare în acest scop etc., țările africane și-au propus drept obiectiv să sporească efectivul cadrelor științifice naționale la 65 000 de persoane în 1980 (în medie, două sute la un milion de locuitori).

N. POPOV

Vizitatorii celei de-a 68-a ediții a Tîrgului internațional de agricultură și zootehnie și celui de-al 19-lea Salon de mașini agricole de la Verona (Italia) au apreciat produsele industriei românești constructoare de mașini și în mod deosebit tractoarele Universal 450 și 650, expuse pentru prima oară la Tîrgul de la Verona.

mauritania : cauzele încordării

Unele state din Africa au de rezolvat în momentul de față o serie de dificultăți care complică sarcina construcției naționale întreprinse de guvernele republicilor în care coabitează populații negre și populații arabe. Dacă în Mali guvernul de la Bamako a rezolvat problema irendentismului tergu, iar în Niger integrarea minorității tuarege în sinul comunității naționale a făcut serioase progrese în cursul ultimelor luni, în schimb în Sudan și în Mauritania gravele conflicte etnice par să amenințe însăși unitatea țării.

Tensiunea dintre elementele arabe — majoritare — și negre — minoritare — din Mauritania își are originea în sentimentul de frustrare ce se dezvoltă în sinul populației negre care consideră că personalitățile politice arabe controlează prea strîns guvernul, Parlamentul și administrația țării. Tulburările (manifestații și greve organizate îndeosebi de elevi și profesori) izbucnite în cursul ultimelor luni în aproape toate orașele țării au fost determinate de hotărîrea guvernului de la Nouakchott — capitala Mauritaniei — de a impune obligativitatea studierii limbii hassanyana (foarte apropiată de limba literară arabă) în școli.

Incidentele grave produse între populația neagră și cea arabă au determinat formarea a două curente distincte în cadrul guvernului. Primul curent preconizează folosirea violenței pentru înăbușirea rivalităților etnice și interzicerea oricărei

activități secesioniste a elementelor negre, criticînd vehement așa-zisa atitudine conciliantă a guvernului. Reprezentanții tendinței opuse, apărători ai intereselor populației negre, recomandă de preferință dialogul, concesii rezonabile. Chiar dacă negrii nu reprezintă decît o entitate minoritară, susțin ei, revendicările lor trebuie luate în considerare și se impune simultan adoptarea de măsuri care să asigure integrarea lor politică, economică și socială.

Într-un asemenea moment critic din istoria tinerei republici, președintele Mauritaniei, Moktar Ould Daddah, a procedat la o profundă remaniere guvernamentală, apreciînd de observatori drept o schimbare a echilibrului existent pînă în prezent în sinul guvernului între cele două comunități etnice. Doar trei miniștri au rămas în vechile posturi. În același timp, președintele Adunării naționale, Ba Mamadou Boly, cunoscut pentru legăturile sale strînse cu elementele secesioniste negre, a fost destituit din funcția sa.

Astfel de măsuri excepționale, consideră comentatorii de presă, nu pot însă rezolva profundul conflict etnic, cu atât mai mult cu cît ele par să favorizeze influența personalităților de naționalitate arabă. În aceste condiții, ideea transformării Republicii Mauritania într-un stat federal a făcut în ultima vreme reale progrese în rîndul populației din sudul țării.

Rodica GEORGESCU

în trei zile

La 24 martie în presa occidentală se relatează că primul ministru portughez, Salazar a declarat într-un interviu că „Organizația Atlanticului de Nord este cu totul inadecvată actualelor nevoi și constituie o sursă de rezultate dezastruoase”. El a acuzat Washingtonul că „subminează pozițiile mondiale ale aliaților săi și în special ale Portugaliei...”. Trei zile mai tîrziu, la 27 martie, miniștrii de externe vest-german și portughez publică un comunicat comun în care se afirmă că în urma convorbirilor purtate la Lisabona cei doi miniștri „au constat că pactul atlantic a corespuns țelurilor pentru care a fost creat și că eficacitatea sa viitoare depinde de un sistem de integrare militară”. După cum ușor se poate vedea, cele două poziții se bat cap în cap. Oare există dezacorduri între Salazar și ministrul său de externe? Sau este vorba de o schimbare bruscă în poziția portugheză afirmată la 24 martie? Intrucît această din urmă supoziție pare cea mai plauzibilă, ținînd seamă de rînduile din Portugalia, este cazul să ne întrebăm: ce s-a întimplat? Cum se explică schimbarea?

Un corespondent al ziarului Times arată că nemulțumirile Portugaliei față de N.A.T.O. pornesc de la considerentul că această organizație — și mai ales Statele Unite — nu dau suficient sprijin operațiilor militare desfășurate de Portugalia în teritoriile sale coloniale și că, dimpotrivă, se încearcă pare-se înlocuirea stăpînirii portugheze cu cea americană. Oare ce i s-a promis în această privință ministrului de externe portughez de a contractat, evident din înalt ordin, un document care de fapt dezavuează decla-

rațiile făcute cu trei zile înainte de Salazar? Unele ziare occidentale semnaleză între altele hotărîrea luată de a se furniza avioane cu reacție vest-germane pentru operațiile din Africa. Apare evident că nu asta-i totul. Un lucru este cert: în goana pentru refacerea rîndurilor greu zdruncinate de „rebeliunea” franceză, exponenții N.A.T.O. sînt gata să ofere diferețelor pretențioși tot felul de avantaje, care, fără să slăbească dominația americană, fac totuși ca acest bloc militar să apară și mai agresiv, și mai anacronic. Cazul Portugaliei constituie un exemplu. Cazul forțelor nucleare atlantice, un altul.

N. LUPU

Căștorit de curînd, Pele, fotbalistul brazilian de famă mondială, își petrece „luna de miere” călătorînd prin mai multe țări europene. Fotografia n-î înfățișează, împreună cu soția sa, Rosemary, în fața unui stand de publicații din Paris.

